

Usmerňovací dokument

Nariadenie o monitorovaní a nahlasovaní – Všeobecné usmernenia pre regulované subjekty ETS2

Usmerňovací dokument MRR pre ETS2, 26. marca 2024

Tento dokument je súčasťou série dokumentov poskytnutých útvarmi Komisie na podporu implementácie „Nariadenia o monitorovaní a nahlasovaní (ďalej len „MRR“), vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2018/2066 z 19. decembra 2018¹ v aktuálnom znení poslednej zmeny vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2023/2122 zo 17. októbra 2023².

Usmernenie predstavuje názory útvarov Komisie v čase jeho uverejnenia. Nie je právne záväzné.

Tento usmerňovací dokument zohľadňuje diskusie na zasadnutiach expertnej skupiny Komisie pre politiku zmeny klímy (CCEG) implementáciu ETS2 a neformálnu technickú pracovnú skupinu pre monitorovanie, podávanie správ, overovanie a akreditáciu (MRVA) v rámci pracovnej skupiny III (WGIII) Výboru pre zmenu klímy (CCC), ako aj písomné pripomienky od zainteresovaných strán a odborníkov z členských štátov³.

Všetky usmerňovacie dokumenty a šablóny týkajúce sa ETS2 si možno stiahnuť z dokumentačnej časti webovej stránky Komisie na tejto adrese:

https://climate.ec.europa.eu/eu-action/eu-emissions-trading-system-eu-ets/ets-2-buildings-road-transport-and-additional-sectors_en

¹ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/2066 z 19. decembra 2018 o monitorovaní a nahlasovaní emisií skleníkových plynov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Komisie (EÚ) č. 601/2012.

² Aktualizované vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2023/2122 zo 17. októbra 2023, ktorým sa mení a upravuje vykonávacie nariadenie (EÚ) 2018/2066 aktualizujúce monitorovanie a nahlasovanie emisií skleníkových plynov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES. Konsolidované MRR nájdete tu: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2066/2022-08-28

³ „Členské štáty“ v tomto dokumente znamenajú všetky krajiny, ktoré uplatňujú EU ETS, t. j. 27 členských štátov EÚ plus krajiny EZVO (Nórsko, Island a Lichtenštajnsko).

OBSAH

OBSAH	2
1 ÚVOD	5
1.1 O tomto dokumente	5
1.2 Ako používať tento dokument	5
1.3 Kde nájdete ďalšie informácie	6
2 SYSTÉM „UPSTREAM“ A ROZSAH PRÍLOHY III	9
2.1 Všeobecné aspekty	9
2.2 Druhy palív, na ktoré sa vzťahuje ETS2.....	11
3 CYKLUS SÚLADU S ETS2	12
3.1 Význam MRV v EU ETS	12
3.2 Prehľad cyklu súladu	13
3.3 Význam plánu monitorovania	15
3.4 Míľniky a termíny	16
3.4.1 Ročný cyklus dodržiavania predpisov	16
3.4.2 Príprava na ETS2.....	18
3.5 Úlohy a zodpovednosti	19
4 KONCEPCIE A PRÍSTUPY	20
4.1 Základné princípy.....	20
4.2 Prúdy paliva	22
5 METODIKA MONITOROVANIA	23
5.1 Prístup založený na výpočtoch.....	23
5.2 Systém úrovní.....	24
5.3 Monitorovanie množstva uvoľneného paliva	25
5.3.1 Definície úrovní	25
5.3.2 Príslušné prvky plánu monitorovania	26
5.4 Faktor rozsahu.....	31
5.4.1 Koncoví spotrebiteľia, na ktorých sa vzťahuje rozsah ETS2.....	31
5.4.2 Metódy na určenie konečných spotrebiteľov	34
5.4.3 Zabránenie dvojitému započítaniu medzi ETS1 a ETS2	39
5.5 Faktory výpočtu – princípy	41
5.5.1 Predvolené hodnoty	43
5.5.2 Laboratórne analýzy.....	45
5.6 Faktory výpočtu – špecifické požiadavky.....	47

5.6.1	Jednotkový konverzný faktor (UCF).....	47
5.6.2	Emisný faktor.....	48
5.6.3	Podiel biomasy	49
5.6.4	Uplatniteľnosť kritérií RED II	49
5.6.5	Osobitné pravidlá pre bioplyn.....	50
6	PLÁN MONITOROVANIA.....	52
6.1	Vypracovanie plánu monitorovania	52
6.2	Výber správnej úrovne	56
6.3	Kategorizácia regulovaných subjektov a prúdov palív	58
6.3.1	Kategórie regulovaných subjektov	58
6.3.2	Regulovaný subjekt s nízkymi emisiami.....	59
6.3.3	Identifikácia a kategorizácia prúdov paliva.....	59
6.4	Dôvody odchýlky.....	61
6.4.1	Neprimerané náklady	62
6.4.2	Zjednodušené posúdenie neistoty pre faktor rozsahu	65
6.5	Posúdenie neistoty	66
6.5.1	Všeobecné zásady	66
6.5.2	Všeobecné požiadavky	68
6.6	Postupy a plán monitorovania	69
6.7	Systém toku údajov a kontroly	73
6.8	Udržiavanie plánu monitorovania v aktuálnom stave	74
6.8.1	Významné úpravy.....	75
6.8.2	Nevýznamné úpravy plánu monitorovania	76
6.9	Princíp zlepšovania.....	77
7	Regulovaný subjekt s nízkymi emisiami	79
8	IDENTIFIKÁCIA REGULOVANÝCH SUBJEKTOV V ETS2	80
8.1	Všeobecný prístup	80
8.2	Špeciálny prípad biomasy.....	83
9	PRÍLOHA.....	84
9.1	Skratky	84
9.2	Legislatívne texty	85

1 História verzii

Dátum	Stav revízie	Poznámky
26. marec 2024	Uverejnené	

1 ÚVOD

1.1 O tomto dokumente

Tento dokument bol vypracovaný na podporu implementácie nariadenia o monitorovaní a nahlasovaní (MRR) prostredníctvom vysvetlenia jeho požiadaviek v nelegislatívnom jazyku. **Tento dokument bol vypracovaný ako samostatný dokument pre regulované subjekty v rámci ETS2 a ostatné usmernenia by zvyčajne nemali byť relevantné.** Pre niektoré konkrétnejšie technické otázky sú však k dispozícii ďalšie usmernenia⁴, aj keď sú napísané najmä pre stacionárne zariadenia alebo prevádzkovateľov lietadiel v rámci EU ETS pre stacionárne zariadenia, leteckú a námornú dopravu (ďalej len ETS1). V takom prípade, tento usmerňovací dokument v príslušných oddieloch konkrétne odkazuje na ďalšie podrobnosti, ktoré by mohli byť zaujímavé pre regulované subjekty v rámci ETS2. Súbor usmerňovacích dokumentov ďalej dopĺňajú elektronické vzory⁵ informácií, ktoré majú regulované subjekty predkladať príslušnému orgánu. Je potrebné mať na pamäti, že právne záväzné je len nariadenie.

Tento dokument interpretuje nariadenie o monitorovaní a nahlasovaní v súvislosti s požiadavkami na regulované subjekty ETS2. Stavia na podobnom usmernení pre stacionárne zariadenia a prevádzkovateľov lietadiel a zohľadňuje cenné príspevky od Expertnej skupiny na zmenu klímy (CCEG) o implementácii ETS2, neformálnej technickej pracovnej skupiny pre monitorovanie, podávanie správ, overovanie a akreditáciu (TWG MRVA) zloženej z expertov členských štátov, ktorá bola zriadená v rámci pracovnej skupiny 3 (WG III) Výboru pre zmenu klímy (CCC).

1.2 Ako používať tento dokument

Ak sú v tomto dokumente uvedené čísla článkov bez bližšej špecifikácie, vždy sa vzťahujú na MRR v jeho aktuálnom znení⁶. Skratky, odkazy na legislatívne texty a odkazy na ďalšie dôležité dokumenty nájdete v prílohe.

Tento symbol upozorňuje na dôležité pokyny pre prevádzkovateľov a príslušné orgány.

Tento ukazovateľ sa používa v prípadoch, keď sa presadzujú významné zjednodušenia všeobecných požiadaviek MRR.

Simplified!

Žiarovka sa používa tam, kde sa uvádzajú osvedčené postupy alebo užitočné rady.

Nástroje informujú čitateľa, že ďalšie dokumenty, šablóny alebo elektronické nástroje sú k dispozícii z iných zdrojov.

⁴ Viď časť 1.3.

⁵ Upozorňujeme, že členské štáty môžu definovať svoje vlastné vzory, ktoré musia obsahovať aspoň rovnaké informácie ako vzory Komisie.

⁶ Vykonávacie nariadenie (EÚ) 2018/2066; konsolidované MRR nájdete tu: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2018/2066>

Kniha poukazuje na príklady uvedené k témam, ktoré sa preberajú v okolitom texte.

1.3 Kde nájdete ďalšie informácie

Všetky usmerňujúce dokumenty a vzory, ktoré Komisia poskytuje na základe nariadenia o monitorovaní a podávaní správ (MRR) a nariadenia o akreditácii a overovaní (AVR)⁷, si môžete stiahnuť z webovej stránky Komisie na tejto adrese:

https://ec.europa.eu/clima/eu-action/eu-emissions-trading-system-eu-ets/monitoring-reporting-and-verification-eu-ets-emissions_en

K dispozícii⁸ sú tieto **dokumenty** (dokumenty, ktoré nie sú relevantné pre regulované subjekty sú zvýraznené svetlosivou farbou a dokumenty, ktoré môžu obsahovať prvky relevantné aj pre regulované subjekty, sú zvýraznené zelenou farbou):

- „Rýchle príručky“ ako úvod k nižšie uvedeným usmerňovacím dokumentom. Pre každé publikum sú k dispozícii samostatné dokumenty:
 - Prevádzkovatelia stacionárnych zariadení;
 - Prevádzkovatelia lietadiel;
 - Regulované subjekty ETS2 (plánované);
 - Príslušné orgány;
 - Overovatelia;
 - Národné akreditačné orgány.
- Všeobecné usmernenie (tento dokument): „Nariadenie o monitorovaní a nahlasovaní – Všeobecné usmernenia pre regulované subjekty ETS2“
- Usmernenie č. 1: „Nariadenie o monitorovaní a nahlasovaní - všeobecné usmernenie pre zariadenia“.
 - Vzorový zjednodušený plán monitorovania v súlade s článkom 13 MRR.
- Usmernenie č. 2: „Nariadenie o monitorovaní a nahlasovaní - všeobecné usmernenie pre prevádzkovateľov lietadiel“. V tomto dokumente sa uvádzajú zásady a prístupy monitorovania MRR relevantné pre sektor letectva. Obsahuje aj usmernenie o zaobchádzaní s biomasou v sektore leteckej dopravy, čím sa stáva samostatným usmerňovacím dokumentom pre prevádzkovateľov lietadiel.
- Usmernenie č. 3: "Problematika biomasy v systéme EU ETS": Tento dokument pojednáva o uplatňovaní kritérií udržateľnosti pre biomasu, ako aj o požiadavkách článkov 38 a 39 MRR. Tento dokument je dôležitý pre prevádzkovateľov zariadení a užitočný ako základná informácia pre prevádzkovateľov lietadiel.

⁷ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/2067 z 19. decembra 2018 overovaní údajov a akreditácii overovateľov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES.

⁸ Tento zoznam odráža stav v čase písania tohto aktualizovaného usmernenia. Ďalšie dokumenty môžu byť pridané neskôr.

- Usmernenie č. 4: „Usmernenie k hodnoteniu neistoty“. Tento dokument pre zariadenia poskytuje informácie o posúdení neistoty spojenej s použitým meracím zariadením, a tým pomáha prevádzkovateľovi určiť, či dokáže splniť špecifické požiadavky na úroveň.
 - Usmernenie č. 4a: „Vzorové posúdenie neistoty“. Tento dokument obsahuje ďalšie usmernenia a príklady na vykonanie posúdenia neistoty a na preukázanie súladu s požiadavkami na úroveň.
- Usmernenie č. 5: „Usmernenie k odberu a analýze vzoriek“. Tento dokument sa zaoberá kritériami používania neakreditovaných laboratórií, vypracovaním plánu odberu vzoriek a rôznymi ďalšími súvisiacimi otázkami týkajúcimi sa monitorovania emisií v rámci EU ETS.
 - Usmernenie č. 5a: „Vzorový plán odberu vzoriek“. Tento dokument obsahuje príklad plánu odberu vzoriek pre stacionárne zariadenie.
- Usmernenie č. 6: „Systém toku údajov a kontroly“. V tomto dokumente sa rozoberajú možnosti opisu činností toku údajov pre monitorovanie v rámci EU ETS, hodnotenie rizík ako súčasť kontrolného systému a príklady kontrolných činností.
 - Usmernenie č. 6a: „Hodnotenie rizík a kontrolné činnosti - príklady“. Tento dokument poskytuje ďalšie usmernenia a príklad hodnotenia rizík.
- Usmernenie č. 7: „Kontinuálne systémy monitorovania emisií (CEMS)“. Tento dokument poskytuje informácie o uplatňovaní prístupov založených na meraní, pri ktorých sa emisie skleníkových plynov merajú priamo v komíne, a pomáha tak prevádzkovateľovi určiť, aký typ zariadenia musí použiť a či môže splniť konkrétne požiadavky na úroveň.
- Usmernenie č. 8: „Inšpekcie EU ETS“: Tento dokument je určený príslušným orgánom a opisuje úlohu inšpekcí príslušných orgánov pri posilňovaní systému MRVA v rámci EU ETS.

Komisia ďalej poskytuje tieto **elektronické šablóny**:

- Šablóna č. 1: Plán monitorovania emisií zo stacionárnych zariadení
- Šablóna č. 2: Plán monitorovania emisií prevádzkovateľov lietadiel
- Šablóna č. 3: Plán monitorovania údajov o tonokilometroch prevádzkovateľov lietadiel
- Šablóna č. 4: Ročná správa o emisiách zo stacionárnych zariadení
- Šablóna č. 5: Ročná správa o emisiách prevádzkovateľov lietadiel
- Šablóna č. 6: Správa o údajoch prevádzkovateľov lietadiel o tonokilometroch
- Šablóna č. 7: Správa o zlepšení stacionárnych zariadení
- Šablóna č. 8: Správa o zlepšení prevádzkovateľov lietadiel
- Šablóna plánu monitorovania ETS2
- Vzor výročnej správy o emisiách ETS2 (plánované)

Okrem toho majú prevádzkovatelia k dispozícii tieto **nástroje**:

- Nástroj na určenie neprimeraných nákladov;

- Nástroj na hodnotenie neistôt;
- Frekvencia nástroja na analýzu;
- Nástroj na hodnotenie rizík prevádzkovateľa.

Pre prevádzkovateľov sú k dispozícii tieto **školiace materiály** MRR:

- Plán prostredníctvom usmernení M&R
- Posúdenie neistoty
- Neprimerané náklady
- Plány odberu vzoriek
- Nedostatky v údajoch
- Kruhové skúšky

Okrem týchto dokumentov venovaných MRR je na rovnakej adrese k dispozícii aj samostatný súbor **usmerňujúcich dokumentov o AVR**.

Všetky právne predpisy EÚ nájdete na portáli EUR-Lex: <http://eur-lex.europa.eu/>

Najdôležitejšie relevantné právne predpisy sú uvedené v prílohe tohto dokumentu.

Príslušné orgány **členských štátov** môžu tiež poskytnúť užitočné usmernenia na svojich vlastných webových stránkach. Regulované subjekty by si mali overiť, či príslušný orgán poskytuje semináre, často kladené otázky, asistenčné služby atď.

2 SYSTÉM „UPSTREAM“ A ROZSAH PRÍLOHY III

2.1 Všeobecné aspekty

EU ETS sa začal v roku 2005 stanovením ceny uhlíka pre stacionárne zariadenia (elektrárne, oceľ, cement atď.) za ich ročné priame emisie (t. j. subjekty, ktoré spaľujú palivo, nazývané „downstream“ regulácia, ďalej len „ETS1“). Postupom času sa rozsah rozšíril na palivá spaľované v letectve a nedávno aj na námornú dopravu. Pri zvažovaní rozšírenia EU ETS na ďalšie sektory s veľkou spotrebou paliva, najmä dopravu a budovy, by subjektmi zodpovednými za monitorovanie a podávanie správ v rámci „downstream“ EU ETS boli jednotliví vlastníci áut, vlastníci budov atď. Aby sa predišlo vysokej administratívnej záťaži, ktorá by bola spojená s uložením oznamovacej povinnosti týmto jednotlivcom, nový a samostatný ETS pre cestnú dopravu, budovy a ďalšie sektory (ďalej len „ETS2“) kladie dôraz na „upstream“ reguláciu pre subjekty uvoľňujúce palivo do spotreby (t. j. uvádzanie palív na trh).

Aby bolo možné využiť existujúcu infraštruktúru na podávanie správ o typoch a množstvách uvažovaných palív, cieľom ETS2 je zosúladiť sa s existujúcou infraštruktúrou v rámci režimu zdaňovania energie/spotrebnej dane pre rovnaký typ palív. Stanovuje sa to vnútroštátnou transpozíciou smernice o zdaňovaní energie (smernica 2003/96/ES, ďalej len „SZE“)⁹ a smernice 2020/262/EÚ¹⁰ (ďalej len „smernica o spotrebnej dani“). Prepojenia medzi týmito tromi smernicami (pozri ilustráciu na Obrázku 1) sa týkajú týchto prvkov:

- Identifikácia **regulovaných subjektov ETS2**, aby sa zabezpečilo, že nevzniknú žiadne medzery alebo dvojité započítanie: tento aspekt je relevantný pre členské štáty (nie regulované subjekty) a je opísaný v kapitole 8.
- Definovanie **typov palív**, na ktoré sa vzťahuje rozsah pôsobnosti ETS2: príslušné druhy palív sú definované v článku 3 písm. af) smernice 2003/87/ES, ďalej len „smernica EU ETS“¹¹ (č časť 2.2).
 - Definovanie **udalosti, ktorá spúšťa** ohlasovaciu povinnosť v rámci ETS2: toto sa dosiahne definovaním „uvoľnenia na spotrebu“ v článku 3 písm. ag)¹² smernice EU ETS s odkazom na príslušné definície uvedené v článku 6 ods. 3 smernice o spotrebnej dani.

Identifikácia množstiev uvoľnených na spotrebu a následne spálených v sektoroch uvedených v rozsahu pôsobnosti Prílohy III k smernici EU ETS a ich odlíšenie od ostatných sektorov konečných spotrebiteľov zahŕňa tieto dva aspekty:

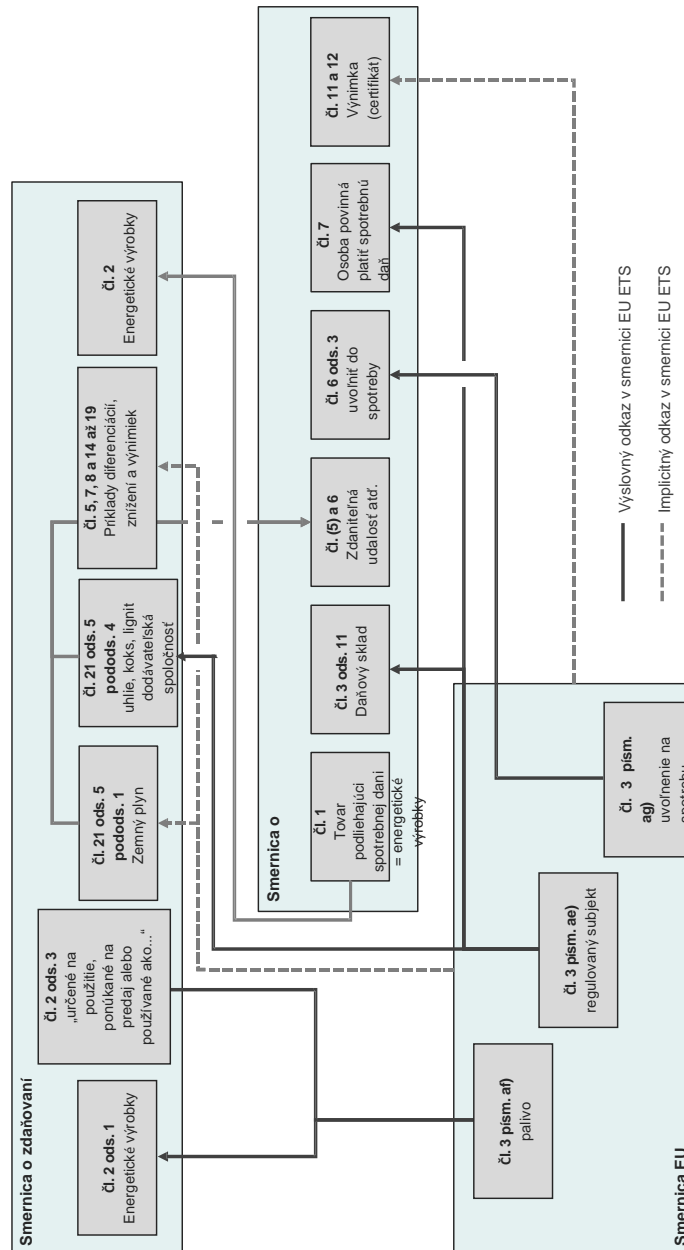
⁹ Smernica Rady 2003/96/ES z 27. októbra 2003 o reštrukturalizácii právneho rámca spoločenstva pre zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny

¹⁰ Smernica Rady (EÚ) 2020/262 z 19. decembra 2019, ktorou sa ustanovujú všeobecné opatrenia pre spotrebnú daň.

¹¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES z 13. októbra 2003, ktorou sa ustanovuje systém obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v rámci spoločenstva a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES.

¹² Článok 3 písm. ag): „uvoľnenie na spotrebu“ na účely kapitoly IVa tejto smernice znamená uvoľnenie na spotrebu, ako je vymedzené v článku 6 ods. 3 smernice (EÚ) 2020/262

- Ako **kategorizovať konečných spotrebiteľov**¹³ do ich príslušných kategórií uvedených v Prílohe III smernice EU ETS: použitý formát kategórie pre sektorové rozlíšenie je spoločným formátom podávania správ (CRF), ktorý sa používa na zostavovanie národných inventárov skleníkových plynov podľa usmernení IPCC (☐časť 5.4.1).
- Aké **typy metód** možno použiť na preukázanie toho, že množstvá paliva sa dodávajú do sektora A a nie do sektora B: toto je kľúčový prvok metodiky monitorovania ETS2 (☐☐kapitola 5), určenie takzvaného „faktora rozsahu“, ktorý je podrobne opísaný ďalej v časti 5.4.2.

Obrázok 1: Vzťah medzi smernicou EU ETS, SZE a smernicou o spotrebnej dani s ohľadom na ETS2

¹³ V tomto usmerňovacom dokumente by sa mal pojem „konečný spotrebiteľ“ chápať ako konečný spotrebiteľ, ako sa uvádza v článku 3 písm. ae) smernice.

2.2 Druhy palív, na ktoré sa vzťahuje ETS2

V článku 3 písm. af)¹⁴ smernice EU ETS sa vymedzuje rozsah palív, na ktoré sa vzťahuje ETS2, čo sú v podstate všetky príslušné komerčné palivá a iné energetické výrobky uvedené v článku 2 ods. 1 SZE ako kódy kombinovanej nomenklatúry (KN). Presnejšie, zahŕňa nasledovné:

- **palivá uvedené v tabuľkách A a C** v SZE: (bez)olovnatý benzín, plynový olej, petrolej, LPG, zemný plyn, ťažký vykurovací olej, uhlie a koks;
- **akýkoľvek iný výrobok** určený na použitie, ponúkaný na predaj alebo používaný ako motorové palivo alebo vykurovacie palivo, ako je uvedené v článku 2 ods. 3 SZE. Patria sem akékoľvek palivové prísady používané ako motorové palivo, určité biopalivá a akékoľvek iné uhľovodíky na vykurovacie účely, okrem rašeliny.

To znamená, že orientačne sú z ETS2 v súčasnosti vylúčené tieto druhy palív (t. j. nie sú uvedené v tabuľkách A a C ani v zozname zahrnutých kódov KN):

- Rašelina;
- Odpad používaný ako palivo (nebezpečný alebo komunálny odpad používaný ako palivo, ako je výslovne vylúčený z rozsahu pôsobnosti ETS2 v Prílohe III k smernici);
- Palivá pochádzajúce z odpadu (väčšinou používané v zariadeniach ETS1);
- Tuhá biomasa (napr. palivá na báze dreva);
- Drevené uhlie z dreva.

¹⁴ Článok 3 písm. af): „palivo“ na účely kapitoly IVa tejto smernice je každý energetický výrobok uvedený v článku 2 ods. 1 smernice 2003/96/ES vrátane palív uvedených v tabuľke A a tabuľke C prílohy I k uvedenej smernici, ako aj akýkoľvek iný produkt zamýšľaný na použitie, ponúkaný na predaj alebo používaný ako motorové palivo alebo vykurovacie palivo, ako sa uvádza v článku 2 ods. 3 uvedenej smernice, a to aj na výrobu elektrickej energie.

3 CYKLUS SÚLADU S ETS2

3.1 Význam MRV v EU ETS

Monitorovanie, nahlasovanie a overovanie (MRV) emisií zohrávajú kľúčovú úlohu v dôveryhodnosti akéhokoľvek systému obchodovania s emisiami. Bez MRV by súladu chýbala transparentnosť, sledovanie by bolo ťažšie a presadzovanie by bolo ohrozené. To platí aj pre systém obchodovania s emisiami Európskej únie pre budovy, cestnú dopravu a ďalšie sektory (ETS2). Ide o úplný, konzistentný, presný a transparentný systém monitorovania, nahlasovania a overovania, ktorý vytvára dôveru v obchodovaní s emisiami. Len tak je možné zabezpečiť, aby si regulované subjekty splnili svoju povinnosť odovzdať dostatok kvót.

Toto pozorovanie je založené na dvojakej povahe ETS2: Na jednej strane je to trhový nástroj. Umožnil rozvoj významného trhu, na ktorom chcú účastníci trhu poznať peňažnú hodnotu kvót, s ktorými obchodujú, a ktoré musia odovzdať. Na druhej strane je to nástroj na dosiahnutie environmentálneho prínosu. Na rozdiel od iných právnych predpisov v oblasti životného prostredia však tento cieľ nemajú dosiahnuť jednotlivci, ale celá skupina účastníkov ETS2, ktorí ho musia dosiahnuť spoločne. To si vyžaduje značnú úroveň spravodlivosti medzi účastníkmi, ktorú zabezpečuje spoľahlivý systém MRV. Činnosti dohľadu príslušných orgánov významne prispievajú k zabezpečeniu dosiahnutia cieľa stanoveného stropom, čo znamená, že sa v praxi dosiahne očakávané zníženie emisií. Je preto zodpovednosťou príslušných orgánov spolu s akreditačnými orgánmi chrániť integritu ETS2 dohľadom na efektívne a spoľahlivé fungovanie systému MRV.

Účastníci trhu s uhlíkom aj príslušné orgány chcú mať istotu, že jedna vypustená tona ekvivalentu CO₂ zodpovedá ekvivalentu jednej nahlásenej tony (na účely jednej kvóty, ktorá sa má odovzdať). Tento princíp je známy už od

počiatkov EU ETS ako povestná postulácia: **“Tona musí byť tona!”**

S cieľom zabezpečiť, aby sa to dosiahlo robustným, transparentným, overiteľným a zároveň nákladovo efektívnym spôsobom, poskytuje smernica EU ETS pevný základ pre dobrý systém monitorovania, nahlasovania a overovania. Dosahuje sa to článkami 14 a 15 v súlade s Prílohami IV a V smernice EU ETS.¹⁵ Na základe článku 14 prijala Komisia Nariadenie o monitorovaní a nahlasovaní“ (MRR), ktoré bolo niekoľkokrát zmenené a doplnené.

Komisia, ako aj členské štáty však vždy uznávali, že zložité a technické právne predpisy, ako je MRR, musia byť podporené ďalšími usmerneniami, aby sa zabezpečila harmonizovaná implementácia vo všetkých členských štátoch a aby sa vytvorila cesta k hladkému dodržiavaniu prostredníctvom pragmatických a dohodnutých prístupov všade tam, kde je to možné.

¹⁵ Článok 30 písm. f) smernice EU ETS vyhlasuje, že články 14 a 15, ako aj prílohy IV a V k smernici sa rovnocenne vzťahujú na ETS2.

Prijalo sa aj nariadenie o overovaní a akreditácii overovateľov (nariadenie o akreditácii a overovaní (AVR)¹⁶), pre ktoré Komisia vypracovala samostatnú sériu usmerňujúcich dokumentov (špecializované usmernenia pre overovateľov budú uverejnené neskôr).

3.2 Prehľad cyklu súladu

Ročný proces monitorovania, nahlasovania, overovania emisií, odovzdávania kvót a postup príslušného orgánu pri prijímaní správ o emisiách sa často označuje ako „cyklus súladu“. Obrázok 2 zobrazuje hlavné prvky tohto cyklu.

Na pravej strane obrázku je „hlavný cyklus“: Regulovaný subjekt monitoruje svoje emisie počas celého roka. Po skončení kalendárneho roka (do štyroch mesiacov¹⁷) musí pripraviť svoju ročnú správu o emisiách (AER), požiadať o overenie¹⁸ a predložiť overenú správu príslušnému orgánu (CA). Overené emisie musia korelovať s odovzdaním kvót v systéme registra¹⁹ k roku 2028 (t. j. pre emisie v roku 2027). Zásada „tona musí byť tona“ sa tu prekladá ako „tona musí byť kvóta“, t. j. v tomto bode trhová hodnota kvóty koreluje s nákladmi na splnenie environmentálneho cieľa ETS2. Potom pokračuje monitorovanie, ako je znázornené na obrázku. Presnejšie povedané, monitorovanie pokračuje z jedného cyklu do druhého bez akéhokoľvek zastavenia na konci roka.

Proces monitorovania potrebuje pevný základ. Výsledné údaje musia byť dostatočne spoľahlivé na vytvorenie dôvery v spoľahlivosť ETS2 vrátane spravodlivosti v povinnosti odovzdania a musia byť konzistentné v priebehu rokov. Regulovaný subjekt preto musí zabezpečiť, aby jeho metodika monitorovania bola zdokumentovaná písomne a nemohla byť svojvoľne zmenená. V prípade ETS2 sa táto písomná metodika nazýva plán monitorovania (MP) regulovaného subjektu (pozri Obrázok 2). Je súčasťou povolenia²⁰, ktoré musí mať každý regulovaný subjekt v ETS2 na emisie skleníkových plynov.

Obrázok 2 tiež ukazuje, že MP, hoci je špecifický pre jednotlivý regulovaný subjekt, musí spĺňať požiadavky legislatívy platnej v celej EÚ, najmä MRR. Výsledkom je, že systém MRV v EU ETS dokáže zosúladiť prísne pravidlá platné v celej EÚ, ktoré poskytujú spoľahlivosť a zabraňujú svojvoľným a nenáležitým zjednodušeniam a umožňujú dostatočnú flexibilitu vzhľadom na okolnosti jednotlivých regulovaných subjektov.

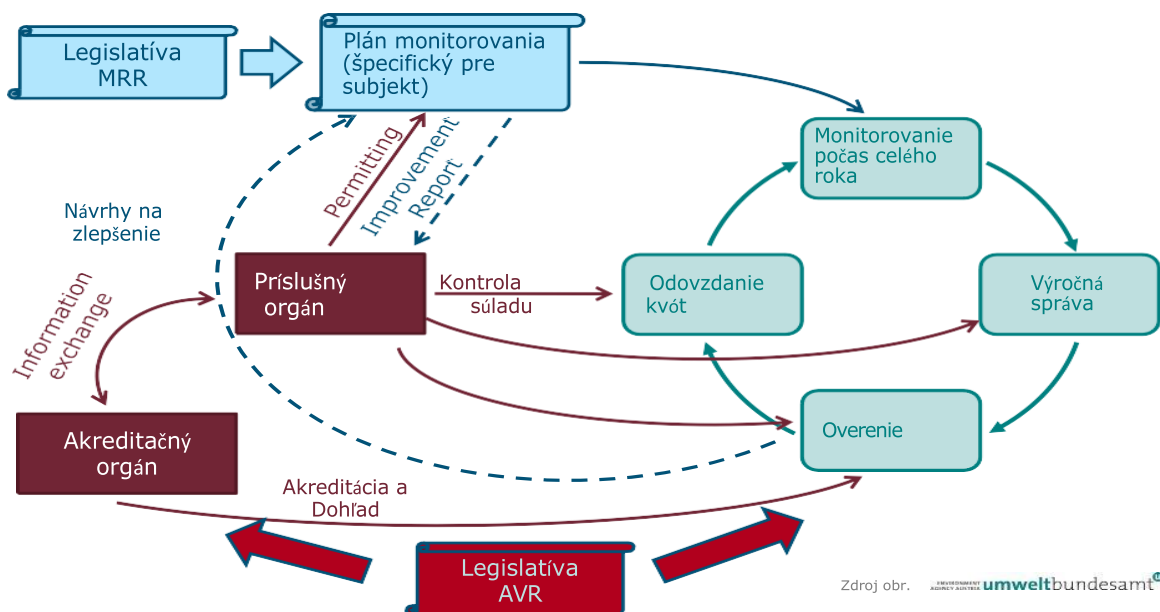
¹⁶ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/2067 z 19. decembra 2018 o overovaní údajov a akreditácii overovateľov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES.

¹⁷ Podľa vnútroštátnych právnych predpisov môže byť táto lehota kratšia, pozri poznámku 30 pod čiarou.

¹⁸ Overenie sa vyžaduje až od roku nahlasovania 2025, t. j. AER predložená v roku 2026.

¹⁹ Z dôvodu zjednodušenia nie je do obrázku zahrnuté odovzdanie kvót.

²⁰ Toto povolenie podľa článku 30b smernice EU ETS sa označuje ako povolenie na emisie skleníkových plynov. Upozorňujeme, že na zjednodušenie administratívy sa podľa článku 30b ods. 5 s plánom monitorovania môže zaobchádzať oddelene od povolenia, pokiaľ ide o formálne zmeny plánu monitorovania.

Obrázok 2: Princíp cyklu súladu s ETS2

Obrázok 2 tiež zobrazuje niektoré kľúčové povinnosti príslušného orgánu. Má dohliadať na dodržiavanie predpisov regulovaných subjektmi. Prvým krokom je, že CA musí schváliť každý MP pred jeho uplatnením. To znamená, že MP vyvinutý regulovaným subjektom sa kontroluje z hľadiska súladu s požiadavkami MRR. Ak regulovaný subjekt využíva niektoré zjednodušené prístupy povolené v MRR, musí to regulovaný subjekt odôvodniť napríklad na základe technickej uskutočniteľnosti alebo neprimeraných nákladov, ak inak požadované vyššie úrovne (pozri ďalej v časti 5.2) nemožno dosiahnuť.

Vykonávať kontroly ročných správ o emisiách je napokon zodpovednosťou príslušného orgánu. To zahŕňa náhodné kontroly už overených správ, ako aj krížové kontroly s údajmi zadanými do tabuľky overených emisií systému registra²¹ a kontrolu, či bolo odovzdané dostatočné množstvo kvót.

Okrem toho má cyklus súladu širšiu perspektívu. Ako ukazuje Obrázok 2, existuje aj druhý cyklus. Ide o pravidelné preskúmanie MP, pre ktoré môže byť hodnotným vstupom správa o overení. Regulovaný subjekt je povinný neustále sa snažiť o ďalšie zlepšovanie metodiky monitorovania.

²¹ Register Únie zriadený pre ETS1 sa bude používať aj pre ETS2. Ďalšie informácie o registri Únie nájdete tu: https://climate.ec.europa.eu/eu-action/eu-emissions-trading-system-eu-ets/union-registry_en

Osobitné pravidlá pre holdingové účty a pre odovzdávanie kvót v súvislosti so subjektmi regulovanými v rámci ETS2 boli stanovené v delegovanom nariadení Komisie (EÚ) 2023/2904 z 25. októbra 2023, ktorým sa mení a dopĺňa delegované nariadenie (EÚ) 2019/1122, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES o fungovaní registra Únie.

3.3 Význam plánu monitorovania

Z predchádzajúcej časti je zrejmé, že schválený plán monitorovania (MP) je najdôležitejším dokumentom pre každý regulovaný subjekt zúčastňujúci sa na ETS2. Podobne ako recept pre kuchára alebo príručka riadenia certifikovaného systému manažérstva kvality slúži MP ako príručka pre úlohy regulovaného subjektu. Preto by mal byť napísaný tak, aby umožnil všetkým, najmä novým zamestnancom, okamžite pochopiť proces a riadiť sa pokynmi. Musí to tiež umožniť príslušnému CA rýchlo pochopiť monitorovacie aktivity regulovaného subjektu. MP je teda „kritériom“ pre overovateľa, podľa ktorého sa má posudzovať správa o emisiách regulovaného subjektu.

Medzi typické prvky MP patria nasledujúce činnosti regulovaného subjektu (použiteľnosť závisí od okolností konkrétneho regulovaného subjektu):

- Zber údajov (merané údaje, faktúry atď.);
- Odber vzoriek materiálov a palív;
- Laboratórne analýzy palív a materiálov;
- Údržba a kalibrácia meračov;
- Popis výpočtov, vzorcov a softvéru, ktorý sa má použiť;
- Opis metód na identifikáciu kategórií CRF konečných spotrebiteľov;
- Kontrolné činnosti na zabezpečenie validácie a kvality spracovávaných a oznamovaných údajov (napr. princíp štyroch očí pre zber údajov);
- Archivácia údajov (vrátane ochrany pred manipuláciou a zničením);
- Pravidelná identifikácia možností zlepšenia.

Monitorovacie plány musia byť navrhnuté starostlivo (→ kapitola 6), aby sa administratívna záťaž minimalizovala a zároveň boli dostatočne jasné pre situácie, keď nie sú k dispozícii odborní pracovníci regulovaného subjektu²². Keďže MP má schváliť príslušný CA, je samozrejmé, že zmeny v MP sú povolené len so súhlasom CA. MRR tu znižuje administratívne úsilie tým, že umožňuje dva prístupy, ktoré by sa mali brať do úvahy pri navrhovaní MP:

- Iba zmeny, ktoré sú „významné“, vyžadujú schválenie príslušným orgánom, „nevýznamné“ zmeny je potrebné len oznámiť (článok 75b ods. 3 MRR, pozri časť 6.8);
- Činnosti monitorovania, ktoré nie sú v každom detaile kľúčové a ktoré majú tendenciu byť často menené podľa potreby, možno začleniť do „písomných postupov“, ktoré sú stručne uvedené a opísané v MP, ale ktorých podrobnosti sa nepovažujú za súčasť schváleného MP. Vzťah medzi MP a písomnými postupmi je podrobnejšie opísaný v časti 6.6.

Vzhľadom na dôležitosť plánov monitorovania pre ne poskytne Komisia jednotlivé vzory. Niektoré členské štáty mohli poskytnúť prispôsobené vzory založené na vzoroch Komisie, iné členské štáty používajú špeciálny (zvyčajne webový) elektronický systém podávania správ (ktorý musí spĺňať aj minimálne stanovené požiadavky Komisie). Pred vytvorením MP sa preto regulovaným subjektom odporúča, aby si skontrolovali webovú stránku svojho CA alebo sa priamo spojili s príslušným orgánom,

Simplified!

²² Napr. zahŕňajú jasné odkazy na iné systémy, procesy a postupy, ktoré môžu byť potrebné na úspešné uplatňovanie MP

aby zistili špecifické požiadavky na predloženie MP v ich členskom štáte. Vnútroštátne právne predpisy môžu tiež stanoviť špecifické požiadavky.

3.4 Míľniky a termíny

3.4.1 Ročný cyklus dodržiavania predpisov

Cyklus súladu s ETS2 je založený na požiadavke, aby sa monitorovanie vždy vzťahovalo na kalendárny rok²³, ako je uvedené v tabuľke 1. Regulované subjekty majú po skončení roka štyri mesiace na finalizáciu svojich emisných správ a ich overenie akreditovaným overovateľom v súlade s AVR. Potom musia regulované subjekty odovzdať príslušné množstvo kvót každý rok do 31. mája. V súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi príslušný orgán môže alebo musí vykonať (náhodné) kontroly prijatých správ a musí určiť konzervatívny odhad emisií, ak regulovaný subjekt nepredloží správu o emisiách alebo ak bola správa predložená, ale buď nie je v súlade s MRR, alebo nie je označená ako vyhovujúca v súlade s AVR (článok 75r ods. 1 MRR). Ak príslušný orgán zistí akýkoľvek druh chyby v predložených správach, môže to viesť k opravám overených údajov o emisiách, ktoré má vykonať subjekt ETS2 (a podlieha opätovnému overeniu).²⁴ Upozorňujeme, že na takéto opravy nie je v právnych predpisoch EÚ stanovená žiadna lehota. Vo vnútroštátnych právnych predpisoch však môžu existovať určité požiadavky.

Tabuľka 1: Spoločný harmonogram ročného cyklu súladu s ETS2 pre emisie v roku N.

Kedy?	Kto?	Čo?
do 31. augusta 2024 ²⁵	regulovaný subjekt	Predložiť príslušnému orgánu MP na schválenie a otvoriť si účet v registri ²⁶
do 1. januára 2025	CA	schváliť MP a vydať povolenie na emisie skleníkových plynov
30. apríl 2025	regulovaný subjekt	Predložiť správu o historických emisiách (2024), neoverené ²⁷
1. január N ²⁸		Začiatok monitorovacieho obdobia
31. december N		Koniec monitorovacieho obdobia

²³ Článok 3 ods. 12 MRR definuje: „...obdobie nahlasovania“ je kalendárny rok, počas ktorého sa musia emisie monitorovať a nahlasovať [...].

²⁴ V prípade zistenia chýb, či už zo strany CA alebo regulovaného subjektu, je možné vykonať opravy aj vo výročnej správe o emisiách za nasledujúci rok až po 31. máji.

²⁵ Pokiaľ príslušný orgán nestanovil alternatívnu lehotu na toto predloženie. Odporúča sa však predložiť MP čo najskôr, najmä so zreteľom na to, že vykazovanie historických emisií v apríli 2025 znamená monitorovanie emisií už v roku 2024.

²⁶ Podľa článku 15b delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2023/2904 je regulovaný subjekt povinný zaslať národnému správcovi všetky relevantné dokumenty do 20 pracovných dní od nadobudnutia účinnosti povolenia na emisie skleníkových plynov.

²⁷ Upozorňujeme, že v prípade historických emisií nebude monitorovanie počas roku 2024 založené na schválenom MP. Odporúča sa však už monitorovať emisie v roku 2024 v súlade s metódami, ktoré príslušný orgán pravdepodobne schválí na monitorovanie od roku 2025, aby sa zabezpečila vysoká presnosť údajov na rok 2024.

²⁸ Prvý rok N je rok 2025.

Kedy?	Kto?	Čo?
do 30. apríla ²⁹ N+1	overovateľ	Dokončiť overenie a odoslanie správy o overení regulovanému subjektu
do 30. apríla ³⁰ N+1	regulovaný subjekt	Predložiť príslušnému orgánu <i>overenú</i> ročnú správu o emisiách.
do 30. apríla N+1	regulovaný subjekt / overovateľ ³¹	Zadať číslo overených emisií do tabuľky overených emisií registra
do 30. apríla N+1	regulovaný subjekt	Od roku 2028 podávať správy o priemernom podiele nákladov na uhlík prenesených spotrebiteľov v roku N. Komisia prijme vykonávacie akty týkajúce sa požiadaviek na tieto správy (článok 30f ods. 3).
apríl - máj N+1	CA	V súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi možné náhodné kontroly predložených ročných správ o emisiách. V prípade potreby požadovať opravy od regulovaného subjektu.
do 31. mája N+1	regulovaný subjekt	Odovzdať kvóty (množstvo zodpovedajúce overeným ročným emisiám) v systéme registra
do 31. júla N+1 ³²	regulovaný subjekt	V prípade potreby predložiť príslušnému orgánu správu o možných zlepšeniach MP ³³
(Nie je určený termín)	CA	Vykonávať ďalšie kontroly predložených ročných správ o emisiách, ak sa to považuje za potrebné alebo ak si to vyžadujú vnútroštátne právne predpisy. Vyžadovať zmeny údajov o emisiách a odovzdanie dodatočných kvót, ak je to vhodné (v súlade s právnymi predpismi členského štátu).

²⁹ Poznámka pod čiarou k odkazu 30 platí aj tu.

³⁰ Podľa čl. 75p ods. 1 môžu príslušné orgány požadovať od regulovaných subjektov, aby predložili overenú ročnú správu o emisiách skôr ako do 30. apríla, ale najskôr do 31. marca.

³¹ Toto môže byť v členských štátoch upravené odlišne.

³² Článok 75q ods. 1 umožňuje CA stanoviť neskorší dátum, najneskôr však do 30. septembra.

³³ Existujú dva rôzne typy správ o zlepšení podľa článku 75q MRR. Jeden sa má predložiť v roku, v ktorom overovateľ nahlási odporúčania na zlepšenie, a druhý (ktorý sa môže v prípade potreby spojiť s prvým) každé 3 roky pre kategóriu B a každých 5 rokov pre subjekty kategórie A. Pre kategorizáciu pozri časť 6.3 tohto dokumentu. Príslušný orgán môže určiť iný termín, najneskôr však do 30. septembra daného roku.

3.4.2 Príprava na ETS2

Aby cyklus súladu fungoval, musia byť MP všetkých regulovaných subjektov schválené príslušným orgánom pred začiatkom monitorovacieho obdobia pre ETS2, ktoré sa začína 1. januára 2025. Na základe skúseností z predchádzajúcich fáz ETS1 môže tento schvaľovací proces trvať niekoľko mesiacov a mal by byť dobre pripravený. Predpokladajú sa pomerne dlhé časové horizonty: po prvé, príprava MP regulovaným subjektom môže trvať až niekoľko mesiacov v závislosti od zložitosti ich prevádzky a najmä štruktúry trhu pri snahe identifikovať sektory konečných spotrebiteľov. Vzhľadom na to, že CA potrebuje aj niekoľko týždňov alebo mesiacov na posúdenie všetkých predložených plánov (v závislosti od aktuálnej pracovnej vyťaženia) a pretože regulované subjekty potom potrebujú niekoľko týždňov na konečnú implementáciu nového schváleného MP, MRR vyžaduje, aby regulované subjekty predložili svoje MP na schválenie najneskôr štyri mesiace pred začiatkom monitorovania (t. j. do konca augusta 2024).³⁴

Idealizovaný príklad časovej osi spustenia nového ETS2 je uvedený v tabuľke 2.

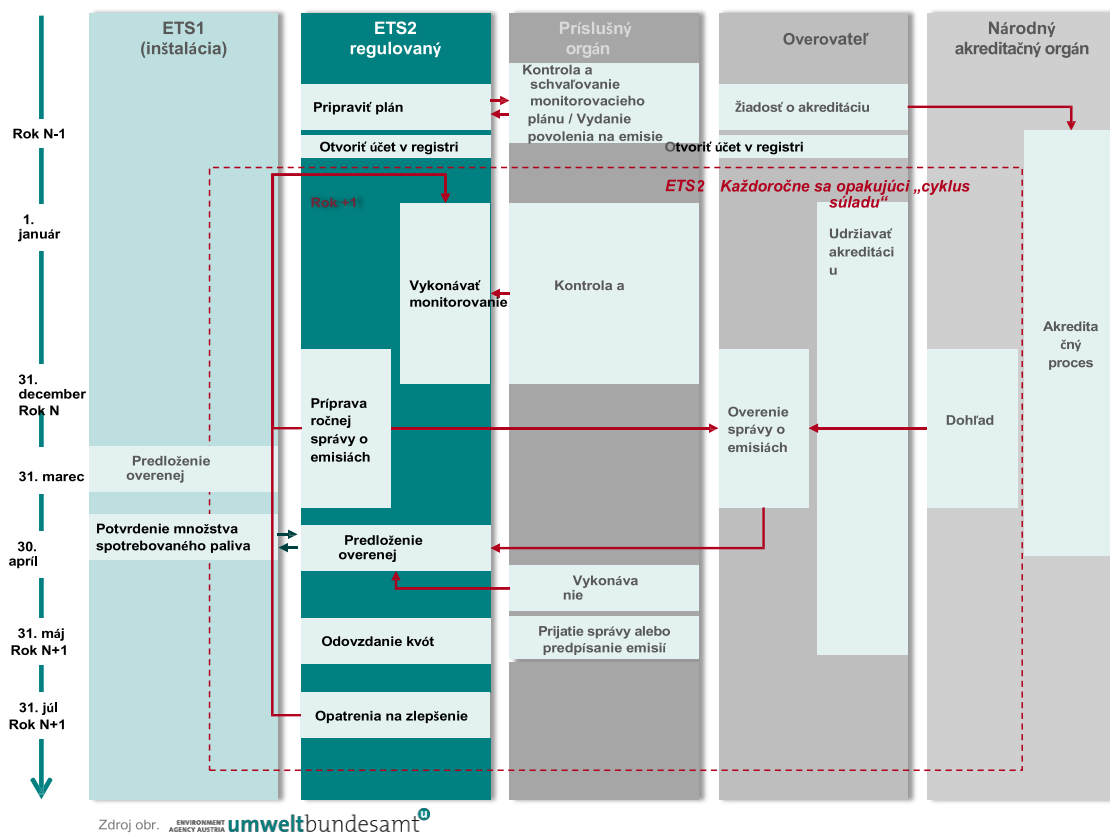
Tabuľka 2: Idealizovaný časový plán modelu na prípravu cyklu súladu s ETS2 za účelom spustenia ETS2. Upozorňujeme, že termíny sa môžu v jednotlivých členských štátoch výrazne líšiť.

Kedy?	Kto?	Čo?
marec – august 2024	regulovaný subjekt	Vytvoriť nový MP
najneskôr do konca augusta 2024	regulovaný subjekt	Odoslať nový MP príslušnému orgánu (termín stanovuje CA)
august – december 2024	CA	Kontrola a schvaľovanie plánov monitorovania
október – december 2024	regulovaný subjekt	Pripraviť implementáciu schváleného MP
1. január 2025	regulovaný subjekt	Začiatok monitorovacieho obdobia s použitím schváleného MP na základe požiadaviek MRR
30. apríl 2025	regulovaný subjekt	Predložiť správu o historických emisiách (2024), t. j. prvú výročnú správu o emisiách
30. apríl 2026	regulovaný subjekt	Predložte prvú overenú správu o emisiách za rok 2025
1. január 2027		Začiatok obchodovania pre ETS2

³⁴ Pokiaľ príslušný orgán nestanovil alternatívnu lehotu na toto predloženie

3.5 Úlohy a zodpovednosti

Rôzne zodpovednosti regulovaných subjektov, overovateľov a príslušných orgánov sú znázornené na obrázku 3, pričom sa zohľadňujú činnosti uvedené v predchádzajúcich častiach. Pre úplnosť je zahrnutý aj akreditačný orgán. Obrázok jasne ukazuje vysokú úroveň riadenia, ktorá je efektívne zabudovaná do systému MRV. Monitorovanie a podávanie správ sú hlavnou zodpovednosťou regulovaných subjektov (ktoré sú tiež zodpovedné za zamestnanie overovateľa a za poskytovanie všetkých relevantných informácií overovateľovi). Príslušný orgán schvaľuje MP, prijíma a kontroluje správy o emisiách, má na starosti inšpekcie a môže vykonať opravy overeného čísla emisií v prípade zistenia chyby. CA má teda kontrolu nad konečným výsledkom. Overovateľ sa v konečnom dôsledku zodpovedá akreditačnému orgánu³⁵. Upozorňujeme, že na základe článku 66 AVR musia členské štáty monitorovať aj činnosť svojich vnútroštátnych akreditačných orgánov, čím v plnej miere zabezpečia integritu systému MRV a akreditácie ETS2.

Obrázok 3: Prehľad zodpovedností hlavných aktérov v ETS2. Pokiaľ ide o „Akreditačný orgán“, pozri tiež poznámku 35 pod čiarou.

³⁵ AVR tiež umožňuje vo výnimočných prípadoch vnútroštátnemu orgánu určenému daným členským štátom certifikovať a kontrolovať overovateľov (ak ide o fyzické osoby) (v súlade s článkom 55 AVR).

4 KONCEPCIE A PRÍSTUPY

Táto kapitola je venovaná vysvetleniu najdôležitejších pojmov a konceptov potrebných na vývoj MP.

4.1 Základné princípy

V článkoch 5 až 9 MRR³⁶ sú uvedené hlavné zásady, ktorými sa regulované subjekty musia riadiť pri plnení svojich povinností. Patria sem:

1. **Úplnosť** (článok 5): Úplnosť prúdov paliva je základom zásad monitorovania EU ETS. Aby sa zabezpečila úplnosť monitorovaných emisií, regulovaný subjekt by mal brať do úvahy nasledujúce faktory:
 - V článku 5 MRR sa vyžaduje, aby boli zahrnuté všetky emisie súvisiace so všetkými prúdmi palív (→ časť 4.2), ak patria do spaľovania v sektorech uvedených v prílohe III k smernici EU ETS, alebo ktoré sú zahrnuté do ETS2 jednostranným rozšírením zo strany členského štátu podľa článku 30j smernice o EU ETS (ďalej len tzv. „opt-in“).
 - Pre úplnosť systémových hraníc pozri „označenie regulovaných subjektov ETS2“ v časti 8 a „druhy zahrnutých palív“ v časti 2.2.
2. **Konzistentnosť a porovnateľnosť** (článok 6 ods.1): Časové rady³⁷ údajov musia byť konzistentné v priebehu rokov. Svojevoľné zmeny metodík monitorovania sú zakázané. Z tohto dôvodu musí byť MP schválený príslušným orgánom pre významné zmeny v MP. Keďže pre všetky regulované subjekty sú definované rovnaké prístupy monitorovania, vytvorené údaje sú porovnateľné aj medzi regulovanými subjektmi; aj keď v závislosti od okolností sa od regulovaných subjektov môže vyžadovať, aby uplatňovali rôzne metódy podľa systému úrovní (→ časť 5.2)
3. **Transparentnosť** (článok 6 ods. 2): Všetok zber, zostavovanie a výpočet údajov sa musí vykonávať transparentným spôsobom. To znamená, že samotné údaje, spôsoby ich získavania, spracovania a oznamovania (inými slovami: celý tok údajov) musia byť zdokumentované transparentne a všetky relevantné informácie musia byť bezpečne uložené a uchovávané tak, aby oprávnené tretie strany mali k dispozícii dostatočný prístup. Prístup k týmto informáciám musí mať najmä overovateľ a príslušný orgán. Stojí za zmienku, že transparentnosť je vo vlastnom záujme regulovaného subjektu: Uľahčuje prenos zodpovedností medzi existujúcimi a novými zamestnancami a znižuje pravdepodobnosť chýb a opomenutí. To zase znižuje riziko nadmerného alebo nedostatočného odovzdania kvót a pokút. Bez transparentnosti sú overovacie činnosti namáhavejšie a časovo náročnejšie, a tým aj nákladné pre regulovaný subjekt. Okrem toho v článku 67 MRR³⁸ sa uvádza, že príslušné údaje sa majú uchovávať

³⁶ Článok 75a MRR stanovuje, že tieto články sú rovnako uplatniteľné v prípade ETS2.

³⁷ Z toho nevyplýva požiadavka na predloženie časových radov údajov, ale predpokladá sa, že regulovaný subjekt, overovateľ alebo príslušný orgán môžu časové rady použiť ako prostriedok kontroly konzistentnosti.

³⁸ Článok 75o MRR stanovuje, že tento článok je rovnako uplatniteľný v prípade ETS2.

10 rokov³⁹ od predloženia overenej správy. Minimálne údaje, ktoré sa majú uchovávať, sú uvedené v prílohe IX k MRR.

4. **Presnosť** (článok 7): Regulované subjekty musia dbať na to, aby boli údaje presné, t. j. neboli systematicky ani vedome nepresné. Od regulovaných subjektov snažiacich sa o najvyššiu dosiahnuteľnú presnosť sa vyžaduje náležitá starostlivosť. Ako uvádza ďalší bod, „najvyššie dosiahnuteľné“ možno chápať nasledovne: tam, kde je to technicky uskutočniteľné a „bez vynaloženia neprimeraných nákladov“.
5. **Integrita metodiky a správy o emisiách** (článok 8): Tento princíp je jadrom každého systému MRV. MRR ho výslovne uvádza a pridáva niektoré prvky, ktoré sú potrebné na dobré monitorovanie:
 - Metodika monitorovania a správa údajov musia overovateľovi umožniť dosiahnuť „primeranú istotu“⁴⁰ v správe o emisiách, t. j. monitorovanie musí vydržať pomerne intenzívnu skúšku;
 - Údaje nesmú obsahovať⁴¹ skreslené informácie a musia byť zbavené zaujatosti;
 - Údaje poskytujú dôveryhodný a vyvážený prehľad emisií regulovaného subjektu.
 - Pri hľadaní väčšej presnosti môžu regulované subjekty vyvážiť prínos oproti dodatočným nákladom. Ich cieľom je „najvyššia dosiahnuteľná presnosť“, pokiaľ to nie je technicky nerealizovateľné alebo by to viedlo k neprimeraným nákladom“.
6. **Priebežné zlepšovanie** (článok 9): Okrem požiadavky článku 75q, ktorá ukladá regulovanému subjektu povinnosť pravidelne predkladať správy o možnostiach zlepšenia, napr. na dosiahnutie vyšších úrovní, tento princíp je tiež základom pre povinnosť regulovaného subjektu reagovať na odporúčania overovateľa (pozri aj obrázok 2 na strane 14).

³⁹V praxi to znamená 11 rokov a 4 mesiace pre údaje pochádzajúce k 1.1.rN, ak sa hlásenie predkladá k 30.4.rN+1

⁴⁰Článok 3 ods. 18 AVR definuje: „primerané uistenie“ ako vysokú, ale nie absolútnu úroveň uistenia, vyjadrenú kladne v overovacom stanovisku, pokiaľ ide o to, či správa prevádzkovateľa alebo prevádzkovateľa lietadla, ktorá je predmetom overovania, neobsahuje závažné skreslenia. Viac podrobností o definícii tohto pojmu nájdete v usmerňovacích dokumentoch k usmerneniu A&V, najmä vo vysvetľujúcom usmernení AVR (EGD I). V časti 1.3 je uvedený odkaz na tieto dokumenty.

⁴¹ Vid' poznámka 40 pod čiarou.

4.2 Prúdy paliva

Prúdy paliva⁴²: Tento pojem sa vzťahuje na všetky druhy palív, ktoré regulovaný subjekt uvoľňuje na spotrebu, pri ktorých sa pri uplatňovaní prístupu založeného na výpočtoch musia monitorovať emisie spojené s prípadnou spotrebou (t. j. spaľovanie a nie na iné účely, ako je neenergetické použitie). (□ kapitola 5). V definícii sú však určité požiadavky na to, ako rozdeliť príslušné typy palív do prúdov palív, ako aj ďalšie praktické úvahy. Tieto zahŕňajú „faktor rozsahu“ (→ časť 5.4) a typy konečných spotrebiteľov (→ časť 5.4.1), ktoré tiež zohrávajú úlohu pri rozdeľovaní celkového množstva paliva uvoľneného na spotrebu do jednotlivých „prúdov palív“. Dané rozdelenie je podrobnejšie opísané v časti 6.3.3.

Štandardné komerčné palivá⁴³: Tento pojem sa vzťahuje na druhy palív, ktoré sú medzinárodne štandardizované a ktorých výhrevnosť sa preto vo všetkých krajinách mení len v minimálnych intervaloch. Patria sem najdôležitejšie palivá pre cestnú dopravu, ako je plynový olej (nafta) alebo benzín⁴⁴. Pre tieto typy palív sú požiadavky na monitorovanie v MRR oveľa jednoduchšie (→ časť 6.2).

Palivá spĺňajúce kritériá rovnocenné komerčným štandardným palivám⁴⁵: Tento výraz sa vzťahuje na palivá, ktoré vykazujú podobné vlastnosti ako komerčné štandardné palivá, ale iba na úrovni členského štátu alebo na regionálnej úrovni. Ak sú tieto podmienky splnené, požiadavky na monitorovanie sú rovnako zjednodušené rovnakým spôsobom ako v prípade komerčných štandardných palív (→ časť 6.2).

FAQ 10.9 Usmerňujúceho dokumentu 1 obsahuje ďalšie usmernenie o preukazovaní rovnocennosti palív s komerčnými štandardnými palivami pre podobné kritériá pre ETS1, ako sú uvedené v článku 31 ods. 4.

⁴² Článok 3 ods. 64 MRR: „Prúd paliva“ je palivo vymedzené v článku 3 písm. af) smernice 2003/87/ES, ktoré sa uvádza do daňového voľného obehu špecifickými fyzickými prostriedkami, ako sú potrubia, nákladné vozidlá, železnice, lode alebo čerpace stanice, a ktoré spôsobuje emisie príslušných skleníkových plynov v dôsledku jeho spotreby kategóriami spotrebiteľov v odvetviach, na ktoré sa vzťahuje príloha III k smernici 2003/87/ES.

Smernica EU ETS článok 3 písm. af): „palivo“ na účely kapitoly IVa tejto smernice je každý energetický výrobok uvedený v článku 2 ods. 1 smernice 2003/96/ES vrátane palív uvedených v tabuľke A a tabuľke C prílohy I k uvedenej smernici, ako aj akýkoľvek iný produkt zamýšľaný na použitie, ponúkaný na predaj alebo používaný ako motorové palivo alebo vykurovacie palivo, ako sa uvádza v článku 2 ods. 3 uvedenej smernice, a to aj na výrobu elektrickej energie.

⁴³ Článok 3 ods. 32: „komerčné štandardné palivo“ je medzinárodne štandardizované komerčné palivo, ktoré pre svoju špecifikovanú hodnotu výhrevnosti vykazuje 95 % interval spoľahlivosti nepresahujúci ± 1 %, vrátane plynového oleja, ľahkého vykurovacieho oleja, benzínu, lampového oleja, kerozínu, etánu, propánu, butánu, petroleja pre prúdové motory (Jet A1 alebo Jet A), benzínu pre prúdové motory (Jet B) a leteckého benzínu (AvGas).

⁴⁴ Zmesové palivá na dopravu (t. j. po zmiešaní s biopalivami) by sa tiež mohli považovať za komerčné štandardné palivá, ak spĺňajú kritériá stanovené v článku 3 ods. 32. Na úrovni členských štátov alebo na regionálnej úrovni však tieto palivá môžu spĺňať kritériá rovnocenné komerčným štandardným palivám.

⁴⁵ Článok 75k ods. 2: „Príslušný orgán môže od regulovaného subjektu požadovať, aby určil jednotkový konverzný faktor a emisný faktor palív vymedzených v článku 3 písm. af) smernice 2003/87/ES pomocou rovnakých úrovní, aké sa požadujú pre štandardné komerčné palivá, za predpokladu, že na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni vykazuje jedného z týchto parametrov 95 %-ný interval spoľahlivosti:

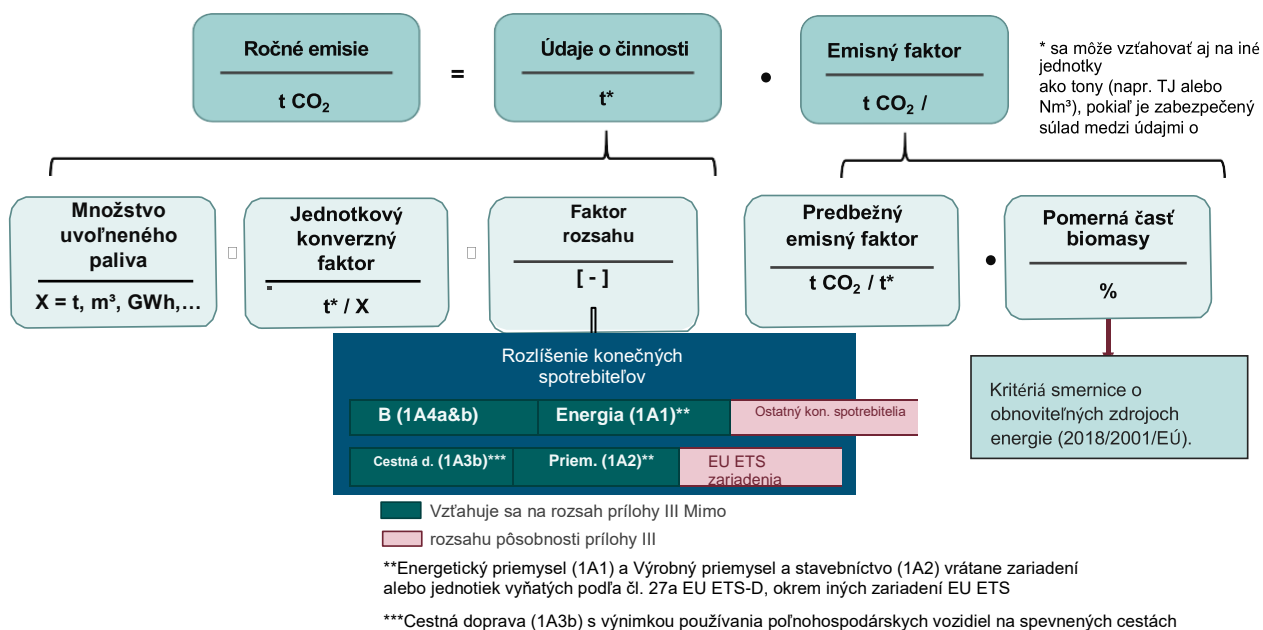
- (a) menej ako 2 % pre dolnú výhrevnosť;
- (b) menej ako 2 % v prípade emisného faktora, ak sú množstvá uvoľneného paliva vyjadrené ako energetický obsah

5 METODIKA MONITOROVANIA

5.1 Prístup založený na výpočtoch

Regulované subjekty musia určiť emisie spojené so spaľovaním palív uvoľnených do spotreby, pričom je ich prístup založený na výpočtovej metóde.

Princípom tejto metódy je výpočet emisií vynásobením množstva uvoľneného paliva pre každý prúd paliva zodpovedajúcim jednotkovým konverzným faktorom, v prípade potreby zodpovedajúcim faktorom rozsahu a zodpovedajúcim emisným faktorom. Obrázok 4 znázorňuje takýto výpočet.

Obrázok 4: Metodika na stanovenie emisií založená na výpočtoch

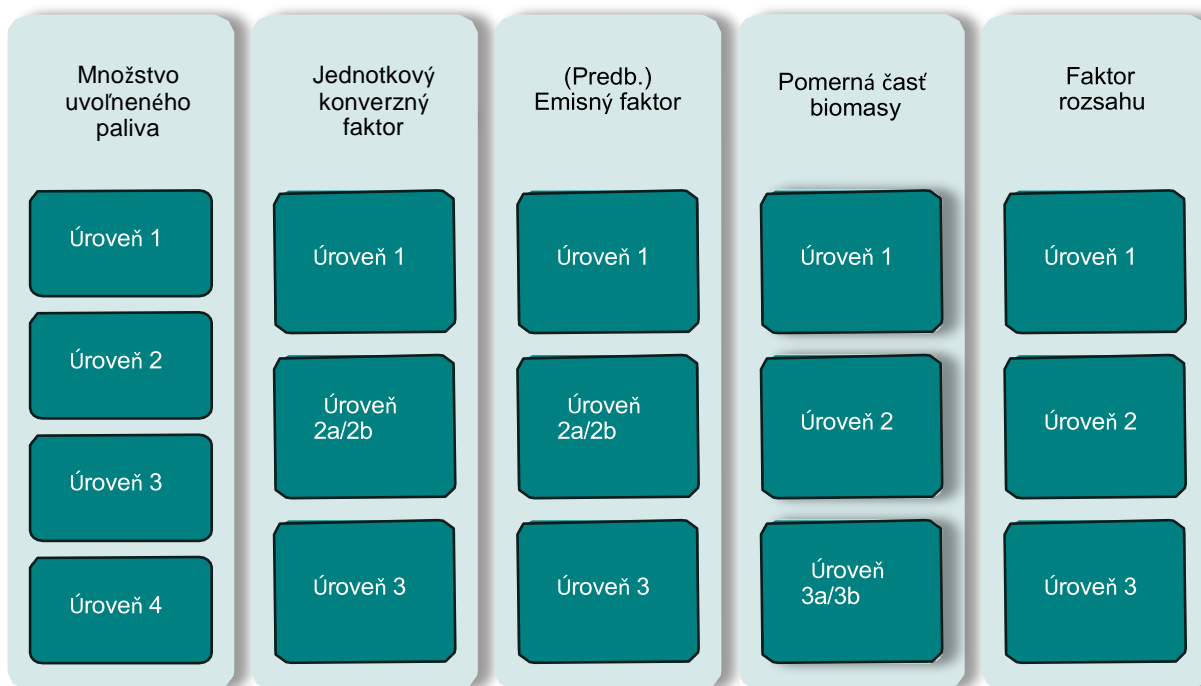
Parameter	Popis
Množstvo uvoľneného paliva	Je to množstvo paliva uvoľneného na spotrebu (→ časť 5.3), vyjadrené zvyčajne ako t, Nm ³ , litre alebo ako energetický obsah TJ alebo GWh. V prípade potreby to bude zodpovedať celkovému množstvu paliva pre každý prúd paliva uvoľnený skrz bod spotrebnej dane.
Faktor rozsahu	Ide o bezrozmerný faktor medzi 0 (všetko uvoľnené palivo spotrebované mimo sektorov, na ktoré sa vzťahuje príloha III smernice) a 1 (všetko palivo uvoľnené na spotrebu v sektoroch, na ktoré sa vzťahuje príloha III k smernici). Stanovenie tohto faktora zahŕňa schopnosť identifikovať príslušnú kategóriu konečných spotrebiteľov z hľadiska ich pokrytia v prílohe III (→ časť 5.4).
Jednotkový konverzný faktor	V prípade potreby sa množstvo paliva prevedie na jednotky (→ časť 5.6.1) kompatibilné s (predbežným) emisným faktorom. Napr. ak sú množstvá paliva vyjadrené ako t alebo Nm ³ , môže to byť čistá výhrevnosť (NCV) so zodpovedajúcim EF vyjadreným ako t CO ₂ /TJ.

Predbežný emisný faktor (EF)	Tento faktor sa zvyčajne vyjadruje ako t CO ₂ /t, t CO ₂ /liter alebo t CO ₂ /TJ a premieňa množstvo alebo energetický obsah palív uvoľnených na spotrebu na emisie (→ časť 5.6.2), predtým, než sa zohľadní podiel biomasy.
Pomerná časť biomasy	Ide o bezrozmerný podiel zohľadňujúci fosílny pomer uhlíka v palivách, ktorý zahŕňa tieto dva aspekty (→ časť 5.6.3): <ul style="list-style-type: none"> • Podiel uhlíka pochádzajúci z biogénneho pôvodu • Súlad komponentu biomasy s kritériami udržateľnosti a úspor skleníkových plynov podľa RED II.

5.2 Systém úrovní

Systém ETS2 pre monitorovanie a podávanie správ poskytuje prístup založený na stavebných blokoch pre metodiky monitorovania. Každý parameter potrebný na určenie emisií možno určiť použitím rôznych „stupňoch kvality údajov“. Tieto „stupne kvality údajov“ sa nazývajú „úrovne“⁴⁶. Prístup stavebných blokov je znázornený na obrázku 5, ktorý ukazuje úrovne, ktoré možno zvoliť na určenie emisií z prúdu palív. Opisy rôznych úrovní (t. j. požiadavky na splnenie týchto úrovní) sú pre jednotlivé parametre podrobnejšie uvedené v nasledujúcich častiach.

Vo všeobecnosti možno povedať, že úrovne s nižšími číslami predstavujú metódy s nižšími požiadavkami a sú menej presné ako vyššie úrovne. Úrovne s rovnakým počtom (napr. úroveň 2a a 2b) sa považujú za ekvivalentné.

Zdroj obr.

ENVIRONMENT AGENCY AUSTRIA **umweltbundesamt**^U

Obrázok 5: Ilustrácia systému úrovní ETS2

⁴⁶ Článok 3 ods. 8 MRR definuje: „úroveň“ ako stanovenú požiadavku používanú na určenie možstvá uvoľneného paliva, faktorov výpočtu, ročných emisií a ročných priemerných hodinových emisií, množstva uvoľneného paliva a faktoru rozsahu.

Vyššie úrovne sa vo všeobecnosti považujú za presnejšie, ale ich splnenie je náročnejšie a nákladnejšie ako nižšie úrovne (napr. kvôli drahším použitým meraniam). Preto sú nižšie úrovne zvyčajne povolené pre menšie množstvá emisií, t. j. pre prúdy palív de-minimis (pozri časť 6.3.3), pre menšie regulované subjekty (pre kategorizáciu pozri časť 6.3.1) alebo pre najjednoduchšie prípady monitorovania, ako je uvoľnenie štandardného komerčného paliva na spotrebu. Tým je zabezpečený nákladovo efektívny prístup.

Ktorú úroveň si musí regulovaný subjekt vybrať podľa požiadaviek MRR, je podrobne popísané v časti 6.2.

5.3 Monitorovanie množstva uvoľneného paliva

5.3.1 Definície úrovní

Úrovne (→ časť 5.2) pre uvoľnené množstvá paliva v prúde paliva sú definované pomocou prahov pre maximálnu nepresnosť (na 95% stupni spoľahlivosti) povolenú na určenie množstva paliva alebo materiálu za vykazované obdobie. Či je úroveň splnená, sa musí preukázať hodnotením neistoty. Prvky tohto hodnotenia neistoty sú uvedené v časti 6.5. Predloženie výsledku akéhokoľvek posúdenia neistoty sa však nevyžaduje, ak metódy merania použité na určenie množstva uvoľneného paliva zodpovedajú rovnakému regulovanému subjektu a prúdu paliva, na ktoré sa vzťahuje režim ETD/ED, za predpokladu, že tieto metódy podliehajú vnútroštátnej zákonnej metrologickej kontrole (→ časť 6.5.2.4). Pre ilustráciu tabuľka 3 uvádza definície úrovní pre spaľovanie palív. Úplný zoznam definícií úrovní v MRR je uvedený v časti 1 prílohy IIa k MRR.

Tabuľka 3: Definície úrovní pre množstvá uvoľneného paliva na základe neistoty

Úroveň	Definícia
1	Množstvo paliva [t] alebo [Nm ³] alebo [TJ] za obdobie, za ktoré sa správa podáva ⁴⁷ , sa určuje s maximálnou nepresnosťou menšou ako $\pm 7,5\%$.
2	Množstvo paliva [t] alebo [Nm ³] alebo [TJ] za obdobie, za ktoré sa správa podáva, sa určuje s maximálnou nepresnosťou menšou ako $\pm 5,0\%$.
3	Množstvo paliva [t] alebo [Nm ³] alebo [TJ] za obdobie, za ktoré sa správa podáva, sa určuje s maximálnou nepresnosťou menšou ako $\pm 2,5\%$.
4	Množstvo paliva [t] alebo [Nm ³] alebo [TJ] za obdobie, za ktoré sa správa podáva, sa určuje s maximálnou nepresnosťou menšou ako $\pm 1,5\%$.

Upozorňujeme, že neistota sa vzťahuje na „všetky zdroje neistoty vrátane neistoty prístrojov, kalibrácie, vplyvov na životné prostredie“, pokiaľ nie sú použiteľné niektoré zo zjednodušení uvedených v časti 6.5.2.

⁴⁷ Vykazovacím obdobím sa rozumie kalendárny rok.

5.3.2 Príslušné prvky plánu monitorovania

Pri vývoji MP musí regulovaný subjekt urobiť niekoľko rozhodnutí, pokiaľ ide o spôsob, akým sa určia množstvá uvoľneného paliva.

Vypustené množstvá paliva zahŕňajú celkové množstvo paliva uvoľneného do spotreby (t. j. uvedeného na trh) pred zohľadnením, akým typom spotrebiteľov (doprava, vykurovanie budov, priemysel, poľnohospodárstvo atď.) sa palivá nakoniec spotrebúvajú. Prepočet týchto celkových množstiev na príslušné množstvá spotrebované len v sektoroch, na ktoré sa vzťahuje rozsah ETS2, sa vykoná neskôr pri vynásobení faktorom rozsahu (→ časť 5.4).

Kvantifikácia množstva uvoľneného paliva

MRR umožňuje tieto tri metódy na určenie množstva uvoľneného paliva:

- Metódy merania používané v **režime ETD/ED** (smernice o zdaňovaní energie/spotrebnej dani) za predpokladu, že:
 - regulovaný subjekt zodpovedá subjektu, ktorý má oznamovacie povinnosti pre energetické produkty v režime ETD/ED;
 - metódy merania podliehajú národnej zákonnej metrologickej kontrole (NLMC). Zvyčajne by to malo byť v prípade všetkých obchodných transakcií založených na meraniach palív, za ktoré sa platia dane a vyberané clá.

Bez toho, aby to bolo výslovne uvedené, tieto metódy merania budú založené na dávkovom alebo kontinuálnom meraní (pozri nižšie).

- na základe dávkového merania, t. j. agregácie meraní množstiev v mieste, kde sa prúdy palív uvoľňujú do spotreby, ako sú jednotlivé kamiónové dodávky tuhých palív, kvapalných palív alebo LPG.
- na základe kontinuálneho merania v mieste, kde sa prúdy palív uvoľňujú na spotrebu, ako je potrubná preprava kvapalných alebo plyných palív.

V MRR sa ustanovujú osobitné ustanovenia pre prvú metódu (režim ETD/ED) tým, že umožňuje príslušným orgánom požadovať od regulovaných subjektov, aby používali túto metódu, ak je to vhodné, ako aj tým, že regulovaným subjektom umožňuje predpokladať splnenie najvyššej úrovne uvedenej v časti 5.3.1. bez posúdenia neistoty merania. Akékoľvek „nezrovnalosti“, ktoré sa vyskytnú v súlade s článkom 6 ods. 7 (čiastočné straty) a článkom 9 (opravy pre pohyb v pozastavení dane medzi členskými štátmi) smernice o spotrebnej dani, sa však nemusia brať do úvahy a možno ich zväžiť mimo rámca rozsahu⁴⁸ ETS2.

Okrem toho MRR tiež umožňuje, aby sa uvoľnené množstvá paliva vyjadrili ako príslušné jednotky použité na zdanenie energie, napr. TJ, litre, GWh (spalné teplo). Vo všetkých ostatných prípadoch sú jednotky obmedzené na tony, Nm³ a TJ (ako je uvedené v tabuľke 3). Vo všetkých prípadoch sa uvoľnené množstvá paliva prevedú v nasledujúcom kroku na jednotky (napr. t alebo TJ) vynásobením príslušným jednotkovým konverzným faktorom (→ časť 5.6.1) kompatibilným s jednotkami príslušného emisného faktora (napr. t CO₂ na t alebo TJ).

⁴⁸ Príloha III smernice stanovuje, že treba brať do úvahy „...palivá, ktoré sa používajú na spaľovanie v budovách, cestnej doprave a ďalších sektoroch“. Keďže nie je možné preukázať, že palivá, ktoré sú súčasťou „nezrovnalostí“, sa používajú na spaľovanie v žiadnom z týchto odvetví, zodpovedajúce množstvá paliva nespádajú do rozsahu pôsobnosti ETS2.

Nástroje regulovaného subjektu vs. nástroje obchodného partnera

MRR nevyžaduje, aby každý regulovaný subjekt vlastnil meradlá za každú cenu. Bolo by to v rozpore s prístupom MRR, pokiaľ ide o efektívnosť nákladov. Namiesto toho sa môžu použiť nástroje, ktoré sú pod kontrolou iných strán (najmä obchodných partnerov s palivami alebo prevádzkovateľov distribučných sústav na trhu so zemným plynom). Najmä v kontexte obchodných transakcií, ako je obchodovanie s palivami, sa často stáva, že meranie vykonáva len jeden z obchodných partnerov. Druhý partner môže predpokladať, že neistota spojená s meraním je primerane nízka, pretože takéto merania sa často riadia zákonnou metrologickou kontrolou. Alternatívne môžu byť požiadavky na zabezpečenie kvality prístrojov vrátane údržby a kalibrácie zahrnuté do kúpnych zmlúv. Ak však metódy merania nie sú metódami používanými v režime ETD/ED, regulovaný subjekt musí posúdiť neistotu vzťahujúcu sa na takéto merače, aby posúdil, či možno splniť požadovanú úroveň (článok 75j ods. 2 podods. 2).

Regulovaný subjekt si teda môže vybrať, či použije svoje vlastné nástroje alebo sa spoľahne na nástroje používané dodávateľom paliva. MRR však mierne uprednostňuje vlastné nástroje: Ak sa regulovaný subjekt rozhodne použiť alebo sa spoľahnúť na iné nástroje napriek tomu, že má k dispozícii vlastné nástroje, tak nástroje obchodného partnera musia umožňovať súlad na minimálne rovnakej úrovni, poskytovať spoľahlivejšie výsledky a byť menej náchylné na kontrolu rizík ako by bola metodika na základe vlastných nástrojov.

V mnohých prípadoch bude toto posúdenie neistoty krátke a jednoduché. Najmä ak regulovaný subjekt nemá k dispozícii žiadny alternatívny nástroj pod vlastnou kontrolou, regulovaný subjekt teda nemusí porovnávať úroveň použiteľnú pomocou svojho vlastného nástroja s úrovňou uplatniteľnou na nástroj obchodného partnera.

Okrem toho môže byť kontrolné riziko nízke, ak faktúry podliehajú kontrolám účtovného oddelenia⁴⁹. V prípade, že faktúry slúžia ako primárny údaj na určenie množstva materiálu alebo paliva, MRR vyžaduje, aby regulovaný subjekt preukázal nezávislosť obchodných partnerov. V zásade by sa to malo považovať za záruku na zabezpečenie existencie zmysluplných faktúr. V mnohých prípadoch to bude aj ukazovateľ toho, či je uplatniteľná vnútroštátna zákonná metrologická kontrola.

Simplified!

⁴⁹ Upozorňujeme, že existencia kontrol účtovníctva automaticky neoslobodzuje regulovaný subjekt od zahnutia vhodných opatrení na zníženie rizika do kontrolného systému súvisiaceho s ETS2. Hodnotenie rizika podľa článku 59 ods. 2 a článku 75o musí podľa potreby zahŕňať toto riziko.

Načasovanie meraní

Teoreticky by sa hraničný čas pre ročné sumy mal určiť každý rok o polnoci 31. decembra, čo v však praxi nemusí byť možné. MRR preto umožňuje výber najbližšieho najvhodnejšieho dňa na oddelenie jedného vykazovacieho roka od nasledujúceho. Údaje je potrebné zosúladiť podľa požadovaného kalendárneho roka. Príslušné odchýlky pre jeden alebo viac prúdov paliva sa jasne zaznamenajú, tvoria základ reprezentatívnej hodnoty za kalendárny rok a dôsledne sa zvažujú vo vzťahu k nasledujúcemu roku (článok 75j ods. 2). Podľa prílohy I ods. 4 bod 1 písm. b) bod iv) sa do plánu monitorovania zahrnie zodpovedajúci opis. Príslušný orgán môže v prípade potreby požiadať subjekt, aby poskytol základný postup metódy výpočtu. V každom prípade by použité úrovne zodpovedali použitým všeobecným metódam (pozri predchádzajúcu časť) s výhradou zodpovedajúceho posúdenia neistoty (v prípade potreby, t. j. ak metódy nie sú v súlade s režimom ETD/ED).

Napr. na trhu so zemným plynom, kde je daňovým povinným subjektom (preto najčastejšie regulovaným subjektom ETS2) dodávateľ zemného plynu, ale meracie prístroje na meranie spotreby domácností sú vo vlastníctve prevádzkovateľa distribučnej sústavy (PDS). V súlade s internými postupmi PDS odčítava meradlá iba raz ročne vo vopred stanovený dátum (napr. v máji, po uzávierke hlásenia ETS2) a výsledky sprístupní dodávateľovi. Ak tento prenos informácií príde príliš neskoro v rámci ročného termínu na podávanie správ o emisiách ETS2, ktorým je každý rok 30. apríl, uvoľnené množstvá paliva budú založené na rovnakých náhradných množstvách spotreby, ktoré sa použili ako základ pre fakturáciu spotrebiteľov v domácnostiach a upraví sa len v správach o emisiách pre rok+1 na základe skutočných výsledkov merania spotreby.

Príklad: Dodávateľ zemného plynu (v tomto príklade regulovaný subjekt ETS2) má priame zmluvné vzťahy s domácnosťami. Ročná spotreba zemného plynu sa meria raz ročne 15. mája prietokomerom, ktorý vlastní a odčítava prevádzkovateľ distribučnej sústavy zemného plynu (PDS). To znamená, že posledné skutočné merania, ktoré má regulovaný subjekt k dispozícii na vykazovanie historických emisií počas roku 2024 do 30. apríla 2025, budú z 15. mája 2024. Predpokladajme, že toto meranie ukázalo ročnú spotrebu 2 500 kWh v období od 15. mája 2023 do 15. mája 2024.

Regulovaný subjekt môže na výpočet množstva uvoľneného paliva navrhnúť tento postup:

- Regulovaný subjekt môže použiť hodnotu 2 500 kWh ako najlepšiu dostupnú informáciu na odhad vypustených množstiev paliva za celý kalendárny rok 2024 a uviesť túto hodnotu vo výročnej správe o emisiách splatnej do 30. apríla 2025.
- Dňa 15. mája 2025 PDS nahlási regulovanému subjektu skutočnú spotrebu za obdobie od 15. mája 2024 do 15. mája 2025 vo výške 2 300 kWh.
- Pre podávanie správ o emisiách počas roku 2025 splatných do 30. apríla 2026 sú preto najlepšie dostupné údaje o množstvách vypustených palív 2 300 kWh. Na opravu nadhodnotenia v predchádzajúcom roku však musí regulovaný subjekt odpočítať $2\,500\text{ kWh} - 2\,300\text{ kWh} = 200\text{ kWh}$, čo povedie k vykázaniu množstva uvoľneného paliva za rok 2025 vo výške 2 100 kWh.
- Vyššie uvedené kroky budú vykazované aj za nasledujúce roky.

Tento prístup by zohľadňoval „rovnováhu“ medzi nahlásenými a skutočnými emisiami, ktoré sú dostupné až po uzávierke nahlasovania 30. apríla. Táto bilancia bude pri vykazovaní emisií v budúcom roku nastavená na nulu. Tento prístup pripomína zálohové platby, ktoré dodávateľia zemného plynu účtujú svojim spotrebiteľom. Výsledok je uvedený v tabuľke nižšie.

kWh	Skutočná spotreba (máj r-2 až máj r-1)	Najlepší odhad (za rok r-1)	Hlásené „množstvá uvoľneného paliva“ v AER (v roku r pre r-1)	Zostatok (nahlásený – skutočný)
2024 apríl				
2024 máj	2 500			
2025 apríl		2 500	2 500	
2025 máj	2 300			200
2026 apríl		2 300	2 100	0
2026 máj	2 600			-300
2027 apríl		2 600	2 900	0
2027 máj	2 500			100
2028 apríl		2 500	2 400	0
2028 máj

Dodávateľia palív môžu tiež navrhnúť sofistikovanejšie prístupy zohľadňujúce napr. dlhšiu históriu úrovni spotreby a rozdelení založených na odhadoch úrovni spotreby pred a po 15. máji každého roka (vzorce zima/leto, napr. s podporou údajov PDS) namiesto „rovnomerného rozdelenia“ implicitne predpokladaného v tomto príklade, „referenčné hodnoty“ pre podobných spotrebiteľov, historické a predpokladané dni vykurovania atď. Bez ohľadu na navrhovaný prístup by však mal byť v súlade s plánom zálohových platieb pre toho istého spotrebiteľa, aby sa predišlo nekonzistentnostiam a stimulom pre strategické správanie pre zisky z arbitráže.

Existuje niekoľko poznatkov z vyššie uvedeného príkladu:

- Skutočné úrovne spotreby budú vždy zaostávať o jeden rok. S každým rokom sa však relatívny vplyv na kumulatívne vykazované sumy zníži. Takto funguje aj trh založený na zálohových platiach a nemožno sa mu vyhnúť, kým sa nerozšíria inteligentné plynometry, ktoré umožňujú merania v reálnom čase.
- Vždy bude existovať neistota skutočnej úrovne spotreby v prvom roku (v tomto prípade medzi 1. januárom 2024 a 15. májom 2025). Rovnako ako v prípade vyššie uvedeného, neistota okolo tohto čísla bude mať časom klesajúci relatívny vplyv.
- Vyššie uvedená vzorová tabuľka ukazuje, že táto „bilančná metóda“ môže značne zosilniť malé rozdiely medzi odhadovanými a skutočnými emisiami na rozdiely v nahlásených „množstvách uvoľneného paliva“ v priebehu rokov. Keďže dodávateľ zemného plynu bude mať zvyčajne tisíce rôznych spotrebiteľov, možno očakávať, že rozdiely medzi odhadovanými a skutočnými množstvami sa budú na agregovanej úrovni spriemerovať.

V skutočnosti tiež nebude existovať len jeden deň odpočtu meračov pre všetkých spotrebiteľov, ale odpočtové dni budú rozložené počas celého roka. PDS bude odčítavať merače niektorých odberateľov napr. 18. januára, ostatných 25. februára, 10. mája atď. Regulovaný subjekt preto môže navrhnúť primeraný koncový dátum vykazovania na zohľadnenie odpočtov meračov za bežný rok a ktoré z nich budú vychádzať z najlepších odhadov a budú odsúhlasené až v správe za budúci rok. Takýmto dátumom môže byť napr. [jeden] týždeň pred vykonaním overenia. Použitá metodika bude musieť byť opísaná v schválenom MP.

Informácie o ďalších požiadavkách na určenie množstva uvoľneného paliva: Ďalšie informácie o údržbe, kalibrácii a nastavovaní meracích prístrojov sú uvedené v časti 6.3.

5.4 Faktor rozsahu

V článku 3 ods. 66 MRR sa uplatňuje definícia, že „faktor rozsahu“ znamená faktor medzi nulou a jedna, ktorý sa používa na určenie podielu prúdu paliva, ktorý sa používa na spaľovanie v sektoroch, určených Prílohou III k smernici 2003/87/ES“.

To znamená, že pre každý prúd paliva musí regulovaný subjekt určiť podiel množstva uvoľneného paliva, ktoré sa spaľuje v sektoroch uvedených v Prílohe č.

III. Pre každý prúd paliva môže faktor rozsahu nadobudnúť hodnoty 0 (nezahrnuté v Prílohe III), 1 (plne zahrnuté v Prílohe III) alebo akákoľvek hodnota medzi nimi (čiastočne zahrnuté v Prílohe III).

Regulovaný subjekt bude musieť identifikovať množstvá, ktoré nakoniec spália spotrebiteľia v sektoroch, na ktoré sa vzťahuje Príloha III, a odlíšiť ich od množstiev dodávaných všetkým ostatným typom konečných spotrebiteľov a iných použití ako spaľovanie (t. j. na neenergetické účely). Správna identifikácia kategórie koncového spotrebiteľa však nemusí byť vo všetkých prípadoch jednoduchá, najmä ak medzi regulovaným subjektom a koncovým spotrebiteľom neexistuje priame dodávateľské prepojenie. Okrem toho musia byť príslušné informácie overiteľné. To znamená, že regulovaný subjekt musí byť schopný zhromaždiť dôkazy, ktoré sú dostatočne spoľahlivé na to, aby ich overovateľ použil na vytvorenie stanoviska s primeranou úrovňou istoty.

- Aký typ informácií je potrebný na určenie toho, do ktorej kategórie CRF koncový spotrebiteľ patrí (→ časť 5.4.1)?
- Aké metódy možno použiť na identifikáciu konečných spotrebiteľov (→ časť 5.4.2)?

5.4.1 Koncoví spotrebiteľia, na ktorých sa vzťahuje rozsah ETS2

Metóda použitá na identifikáciu konečných spotrebiteľov v časti 5.4.2 sa bude musieť skombinovať s možnosťou zaradiť týchto spotrebiteľov do ich príslušnej kategórie vzhľadom na pokrytie ETS2. Príloha III smernice EU ETS uvádza sektory budov, cestnej dopravy a ďalšie sektory (podrobnosti pozri nižšie), pre ktoré by spaľovanie palív uvoľnených na spotrebu regulovanými subjektmi ETS2 malo byť zahrnuté do ETS2, vrátane sektorov, ktoré si členské štáty zvolia prostredníctvom článku 30j smernice, bez akejkoľvek činnosti, na ktorú sa vzťahuje príloha I k smernici. Sektorová kategorizácia sa vykonáva pomocou kategórií Spoločného formátu podávania správ (CRF), ktoré sa používajú na zostavovanie národných inventárov skleníkových plynov podľa smerníc IPCC 2006.

- Pokyny si môžete stiahnuť tu (pozri odkaz na najdôležitejšie kapitoly nižšie):
<https://www.ipcc-ngqip.iges.or.jp/public/2006gl/vol2.html>
 - Najdôležitejšie definície pre stacionárne spaľovanie (úplne zodpovedajúce „vykurovacím palivám“ používaným v režime ETD/ED) možno nájsť v tabuľke 2.1 nasledujúceho dokumentu:
https://www.ipcc-ngqip.iges.or.jp/public/2006gl/pdf/2_Volume2/V2_2_Ch2_Stationary_Combustion.pdf
 - Najdôležitejšie definície pre mobilné spaľovanie (úplne zodpovedajúce „motorovým palivám“ používaným v režime ETD/ED) možno nájsť v tabuľke 3.1.1 nasledujúceho dokumentu:

https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2006gl/pdf/2_Volume2/V2_3_Ch3_Mobile_Combustion.pdf

Regulované subjekty budú musieť vykazovať emisie z palív spaľovaných v sektoroch uvedených spolu s ich kategóriou CRF v prílohe III k smernici (t. j. CRF **1A1**, **1A2**, **1A3b**, **1A4a** a **1A4b**). To **zahŕňa** nasledujúce sektorové použitia, ako aj hlavné **vylúčené** sektory, od ktorých musí regulovaný subjekt odlíšiť použitia v rámci určenia faktora rozsahu:

- **CRF 1A4a a CRF 1A4b:** spaľovanie paliva v komerčných/inštitucionálnych a obytných budovách
 - CRF **1A4a zahŕňa:** emisie zo spaľovania paliva v komerčných a inštitucionálnych budovách (vykurovanie priestorov, teplá voda, varenie atď.);
 - CRF **1A4b zahŕňa:** všetky emisie zo spaľovania palív v domácnostiach (vykurovanie priestorov, teplá voda, varenie, terénne vozidlá a stroje používané v tomto sektore, kosačky na trávnu atď.);
 - **nezahŕňa:** hlavné použitia, ktoré je potrebné oddeliť od vyššie uvedeného, sú iné stacionárne a mobilné spaľovanie, najmä akékoľvek emisie zo spaľovania paliva v poľnohospodárstve, lesníctve, rybolove a rybárskom priemysle, ako sú rybie farmy (CRF **1A4c**).
- **CRF 1A3b:** Cestná doprava
 - **zahŕňa:** všetky emisie zo spaľovania a odparovania vznikajúce pri používaní paliva v cestných vozidlách, ako sú autá, motocykle, ľahké a ťažké úžitkové vozidlá, ako sú nákladné autá, autobusy, aditíva na báze močoviny do katalyzátorov atď. poľnohospodárske vozidlá používané na spevnených cestách (t. j. tam, kde je typ vozidla primárne navrhnutý na poľnohospodárske účely, ale môže sa používať aj na spevnených cestách, napr. traktory), sú podľa Prílohy III **vylúčené** z rozsahu pôsobnosti ETS2 napriek tomu, že sú zahrnuté v CRF**1A3b**.
 - **nezahŕňa:** hlavné použitia, ktoré je potrebné oddeliť od vyššie uvedeného, sú emisie z iných druhov dopravy, ako je komerčné letectvo (**1A3a**, väčšinou zahrnuté do ETS1), súkromné letectvo (**1A3a**, väčšinou nespádajúce do ETS1), terénne vozidlá v poľnohospodárstve (**1A4c**), železnice (**1A3c**), komerčná vodná a námorná plavba (**1A3d**, na ktorú sa väčšinou vzťahuje ETS1), súkromná vodná a námorná plavba (**1A3d**, väčšinou nespádajúce do ETS1), vojenské operácie atď. (**1A5b**), atď.
- **CRF 1A1:** Energetický priemysel
 - **zahŕňa:** emisie z palív spaľovaných na výrobu elektriny (elektrárne), kombinovanej výroby tepla a elektriny (KVET) a teplárne, rafinérie (**1A1b**), spaľovanie v koksovacích peciach v rámci železiarskeho a oceliarskeho priemyslu (**1A1c**), palivá používané na spaľovanie v zariadeniach, ktoré sú vylúčené z ETS1 podľa odseku 1 prílohy I k smernici (zariadenia využívajúce viac ako 95 % biomasy v súlade s RED II a zariadenia používané na výskum a vývoj (R&D))⁵⁰ atď.

⁵⁰ Tieto zariadenia spadajú do pôsobnosti ETS2 (tuhá biomasa a rašelina sú vylúčené, pozri kapitolu 2.2). To je v súlade s hlavným cieľom EU ETS podporovať znižovanie emisií skleníkových plynov. Umožňuje to konzistentnejšie uplatňovanie rozsahu pôsobnosti pre ETS2, znižuje administratívnu záťaž pre regulované subjekty a umožňuje presnejšie podávanie správ, keďže na rozlíšenie paliva používaného v týchto zariadeniach nebude potrebná žiadna metóda faktora rozsahu. Úvodné ustanovenia 75 a 77 smernice o EU ETS ukazujú jasný zámer, že všetky činnosti a emisie v sektoroch ETS2, na ktoré sa nevzťahuje ETS1, by sa mali posudzovať v rozsahu pôsobnosti ETS2.

- **nezahŕňa**: na väčšinu týchto veľkých konečných spotrebiteľov (najmä ak celková kapacita spaľovacích jednotiek presahuje kapacitu 20 MW) sa vzťahuje ETS1.
- **CRF 1A2**: Výrobný priemysel a stavebníctvo
 - **zahŕňa**: emisie zo spaľovania palív v priemysle (železo a oceľ, cement, chemikálie atď.), vrátane spaľovania na výrobu elektriny a tepla pre vlastnú potrebu v týchto odvetviach. Patria sem aj emisie zo spaľovania paliva v akomkoľvek terénnom alebo mobilnom stroji (ako sú rýpadlá alebo pojazdné stroje na stavenisku), ako aj v centrálnych priemyselných podnikoch (rovnaká hospodárska činnosť ako v priemyselných areáloch).
 - **nezahŕňa**: Väčšie zariadenia, na ktoré sa už vzťahuje ETS1, a palivá používané na neenergetické účely pre procesný vstup (CRF kategória **2A až 2H**), ako je chemický reaktant (napr. zemný plyn na výrobu amoniaku) alebo redukčné činidlo (napr. železiarsky a oceliarsky priemysel).

Ako je možné vidieť v usmerneniach IPCC 2006, sektorové definície často odkazujú na klasifikáciu ISIC. Klasifikácia ISIC použitá v usmerneniach IPCC je však starou verziou (rev. 3.1), ktorá sa už nepoužíva (v súčasnosti je najnovšou používanou verziou ISIC rev. 4). Keďže nie je jednoduché celkové porovnanie medzi súčasnou ISIC rev. 4 a predchádzajúcou verziou klasifikácie, odporúča sa odkázať na všeobecný názov sektora a popis tabuliek IPCC, a nie na presné čísla ISIC, ako sa uvádza v usmerneniach IPCC. V prípade potreby uvádza nasledujúca tabuľka približnú zhodu medzi dvoma verziami klasifikácie:

https://www.unescwa.org/sites/default/files/event/materials/event_detail_id_681_tablesbtwnisicrev.pdf

Táto webová stránka poskytuje podrobný popis sektorov v rôznych verziách ISIC:

<https://unstats.un.org/unsd/classifications/Econ/Structure>

Okrem toho príloha III výslovne vylučuje z rozsahu pôsobnosti ETS2 činnosti uvedené v prílohe I (t. j. emisie, na ktoré sa už vzťahuje ETS1). To znamená, že akékoľvek palivo uvoľnené na spotrebu a určené na spaľovanie v zariadení, lietadle alebo lodi, na ktoré sa vzťahuje ETS1, je vylúčené z rozsahu pôsobnosti ETS2. Tabuľka 4 porovnáva hlavné sektory, na ktoré sa vzťahujú tieto dve prílohy.

Tabuľka 4: Porovnanie rozsahu príloh I a III smernice EU ETS

Rozsah prílohy III	Pokrýva ETS1 ⁵¹	Nepokrýva ETS1 ⁵²
Pokrytá kategória CRF podľa prílohy III	<p>Veľký energetický priemysel a priemyselné činnosti (CRF 1A1 a 1A2)⁵³</p> <p>Letecká činnosť nad prahmi v prílohe I smernice</p> <p>Námorná činnosť nad prahmi v prílohe I smernice</p> <p>Veľké stavebné komplexy so spaľovacími jednotkami >20MW</p>	<p>Cestná doprava a kúrenie v budovách (<20MW)</p> <p>Malý energetický priemysel a priemyselné činnosti (<20MW)</p> <p>Zariadenia využívajúce viac ako 95 % biomasy v súlade s REDII a zariadenia výskumu a vývoja</p>
Kategória CRF nepokrytá prílohou III ⁵⁴	Niektoré iné stacionárne spaľovacie činnosti >20 MW (napr. potrubná doprava 1A3e)	Poľnohospodárstvo, lesníctvo, rybolov, letectvo a námorná/vodná navigácia pod prahovými hodnotami v Prílohe I k smernici atď.

5.4.2 Metódy na určenie konečných spotrebiteľov

MRR poskytuje regulovaným subjektom hierarchiu metód na určenie faktora rozsahu každého prúdu paliva, pričom sa okrem iného zohľadňuje odolnosť, riziko podvodu, možnosť cieleného prenosu nákladov a administratívna záťaž každej metódy.

Tabuľka 5: Prehľad definícií vrstiev pre faktor rozsahu

Úrov	Definícia úrovne
1	<p>Čl. 75I ods. 3 Predvolená hodnota 1 (úplné pokrytie)</p> <p>Čl. 75I ods. 4 (Predvolená hodnota nižšia ako 1, ak sú splnené určité podmienky; pozri nižšie)</p>
2	<p>Čl. 75I ods. 2 písm. e): Spracovateľský reťazec (na základe IT alebo v papierovej forme)</p> <p>Čl. 75 I ods. 2 písm. f): Národné značenie</p> <p>Čl. 75I ods. 2 písm. g): Nepriame metódy (korelácie)</p>
3	<p>Čl. 75I ods. 2 písm. a): Fyzikálne rozlíšenie tokov</p> <p>Čl. 75I ods. 2 písm. b): Chemické rozlíšenie palív</p> <p>Čl. 75I ods. 2 písm. c): Chemické označenie (Euromarker)</p> <p>Čl. 75I ods. 2 písm. d): Údaje z ročnej správy o emisiách overené ETS1</p>

⁵¹ Vrátane zariadení vyňatých z ETS1 podľa článku 27 smernice

⁵² Vrátane zariadení vyňatých z ETS1 podľa článku 27a smernice

⁵³ Zahŕňa všetky emisie v rámci obvodu zariadenia podľa ich povolenia na emisie skleníkových plynov, ako napríklad vykurovanie administratívnych budov na mieste

⁵⁴ pokiaľ sa členský štát nerozhodne zapojiť podľa článku 30j smernice

Každá metóda uvedená v tabuľke 5 je podrobnejšie opísaná nižšie:

● **Metódy založené na fyzickom rozlíšení tokov paliva (úroveň 3):**

uplatnenie tejto metódy si vyžaduje preukázanie dvoch kritérií:

- existuje fyzické rozlíšenie tokov paliva: napríklad priame merania tokov palív v potrubných sieťach, ku ktorým sú pripojené len určité typy konečných spotrebiteľov (napr. domácnosti alebo čerpace stanice určené len pre poľnohospodárstvo alebo ťažké úžitkové vozidlá) alebo toky palív do vzdialených oblastí (ostrovy alebo oblasti bez existencie vonkajších potrubí). V niektorých členských štátoch sú inštalované samostatné meradlá na použitie energetických produktov na konkrétny účel, napr. používanie elektriny len na účely vykurovania. Potenciálne by sa tieto metódy mohli použiť aj pre palivá, na ktoré sa vzťahuje ETS2, alebo na ich odlíšenie od použití mimo ETS2, kde sa dá preukázať, že k týmto samostatným meradlám sú pripojené len určité typy spotrebiteľov.
- možno poskytnúť dôkaz, že koncoví spotrebiteľia spadajú buď do rozsahu pôsobnosti Prílohy III, alebo nie: mohlo by to byť založené na „zákonnom rozdelení do zón“, napr. spotrebiteľia v oblasti napojenej na potrubie sú len napr. priemyselnými užívateľmi (CRF 1A2) a zo zákona nesmú vykonávať žiadne iné ekonomické činnosti. Tieto dôkazy by mohli obsahovať aj prvky, ako je vysvetlenie v časti „spotrebiteľský reťazec“ nižšie, ako napríklad vlastné vyhlásenie čerpacej stanice, ku ktorej je potrubie pripojené. Týmto vlastným vyhlásením by mohla čerpacia stanica potvrdiť, že dodáva pohonné hmoty výlučne na cestnú dopravu, napr. na základe obchodných povolení.

Poznámka: Napriek možnému použitiu podobných prvkov ako sú metódy „spotrebiteľského reťazca“ opísané nižšie, táto metóda sa považuje za vyššiu kvalitu. Je to preto, že 1) táto metóda je založená na fyzickej infraštruktúre, ktorá sa nedá tak ľahko zmeniť (t. j. nemôže byť dodávaná iným spotrebiteľom) a 2) kvôli tomuto obmedzenému počtu spotrebiteľov je jednoduchšie identifikovať kategórie CRF konečných spotrebiteľov.

● **Metódy založené na chemických vlastnostiach palív (úroveň 3):**

uplatnenie tejto metódy si vyžaduje preukázanie dvoch kritérií:

- chemické vlastnosti sú odlišné od iných (podobných) palív: čistota, obsah uhlíka alebo síry, výhrevnosť alebo akékoľvek pridané prísady atď. Toto môže byť podporené laboratórnou analýzou (napr. v súlade s článkami 32 až 35, ak je to vhodné)
- toto palivo je vhodné len na špecifické účely z právnych, technických alebo ekonomických dôvodov:
 - Právne dôvody: napr. palivá s vysokým obsahom síry sa z ekologických dôvodov môžu podľa zákona spaľovať iba v spaľovacích jednotkách vybavených odsírovacími jednotkami, ktorými malospotrebiteľia mimo prílohy III (napríklad poľnohospodári, malé lode) nedisponujú;
 - Technické dôvody: napr. určité nečistoty v palivách by spôsobili poškodenie štandardných spaľovacích jednotiek alebo motorov, a preto sa môžu spaľovať len vo veľkých priemyselných areáloch, na ktoré sa vzťahuje existujúci ETS;
 - Ekonomické dôvody: napr. uhlie s vysokou čistotou a vysokým obsahom uhlíka sa predáva s cenovou prírážkou, vďaka čomu je životaschopné len na použitie ako procesný materiál v priemysle, ale nie na energetické účely, napr. na použitie v priemysle (ne)železných kovov.

- **Používanie fiškálneho označovania v súlade so smernicou Rady 95/60/ES (úroveň 3):** stavia na existujúcich postupoch fiškálneho označovania plynového oleja a petroleja podľa smernice Euromarker. Ustanovenia by sa mohli rozšíriť na iné palivá, aby sa rozlišovalo medzi druhmi použitia, t. j. koncovými spotrebiteľmi. Toto by sa pravdepodobne vymedzilo na kvapalné palivá, zatiaľ čo použitie na rozvodné siete zemného plynu by bolo potrebné ďalej preskúmať. Ide o bežnú metódu v niektorých členských štátoch na identifikáciu použitia paliva v poľnohospodárstve, navigácii a letectve, ktoré nespadá do rozsahu pôsobnosti ETS2. Sektorové pokrytie konečných spotrebiteľov, pre ktorých sa používa určité farbivo (t. j. využívajúce znížené daňové sadzby alebo výnimky), sa však môže líšiť od sektorov CRF v zmysle pôsobnosti ETS2. Aj keď metóda fiškálneho označovania nemusí vyriešiť všetky problémy, mohla by sa skombinovať s inými metódami a napriek tomu by mohla byť nápomocná pri riešení častí problému, keďže mnohé členské štáty majú diferencované daňové sadzby napr. poľnohospodárske činnosti (hoci niekedy len pre motorové palivá používané v terénnych strojoch alebo vykurovacie palivá), vnútrozemskú vodnú dopravu, letectvo atď.
- **Použite ročnú správu o emisiách prevádzkovateľa ETS1 (úroveň 3)**
(☐ časť 5.4.3 o zamedzení dvojitého započítania)
- **Reťazec sledovateľných zmluvných dojednaní a faktúr („spotrebiteľský reťazec“) (úroveň 2):** zahŕňal by napr. IT alebo papierovú dokumentáciu počínajúc od konečných spotrebiteľov (deklarujúcich alebo potvrdzujúcich ich kategóriu CRF ako spotrebiteľov na vykurovanie budov, na poľnohospodárske alebo priemyselné účely atď. ich dodávateľom palív ETS2) cez dodávateľský reťazec až po vykazujúci subjekt (podporované príslušnými zmluvami medzi spotrebiteľom a dodávateľom, ak je to vhodné, a ďalšími zmluvami v rámci dodávateľského reťazca s cieľom oznamovať informácie v smere dodávateľského reťazca, ak je to relevantné). Zariadeniami IT by mohli byť systémy zriadené a vlastnené regulovaným subjektom, ktoré sa rozšíria na všetkých obchodných partnerov, systémy IT vyvinuté členskými štátmi alebo rozšírenie existujúceho EMCS⁵⁵ na ďalších obchodných partnerov po smere spotrebnej dane. Koncoví spotrebiteľia by v každom prípade potvrdili svoj typ použitia a množstvo paliva (napr. použitie na vykurovanie kancelárií, priemyselné alebo poľnohospodárske využitie, napríklad použitím palivových kariet pri predbežnej registrácii; pozri tiež príklad nižšie). Potenciálne najvhodnejším kandidátom na takýto prístup by mohol byť zemný plyn. Iné zdroje informácií o konečných spotrebiteľoch ako vlastné vyhlásenie možno získať z predbežných fiškálnych/technických alebo energetických auditov v rámci existujúcich postupov spotrebnej dane a zdaňovania energie. Hoci ide často o opatrenia na presadzovanie práva zamerané na spotrebiteľov paliva, mohli by sa potenciálne prispôbiť tak, aby regulované subjekty (dodávatelia palív) dostávali informácie o používaní palív, ktoré predávajú. Okrem toho by nebolo potrebné mať vlastné vyhlásenie od všetkých (druhov) konečných spotrebiteľov, ale iba od všetkých tých, ktorí patria do rozsahu pôsobnosti ETS2, alebo od tých, na ktorých sa to nevzťahuje. V praxi, keďže koncoví spotrebiteľia, na ktorých sa vzťahuje rozsah pôsobnosti, by nemali motiváciu preukazovať svoju kategóriu CRF, keďže cena paliva by pre nich bola aj tak rovnaká, je praktickejšie zriadiť spotrebiteľský reťazec pre konečných spotrebiteľov, na ktorých sa to podľa rozsahu nevzťahuje. Napríklad, keďže počet spotrebiteľov v poľnohospodárstve – na ktorých sa nevzťahuje rozsah pôsobnosti ETS2 – je v porovnaní s celkovým rozsahom systému obmedzený, bolo by jednoduchšie zaviesť pre týchto spotrebiteľov vlastné vyhlásenie poskytujúce dostatočné dôkazy o rozsahu pôsobnosti ETS2 než vlastné vyhlásenie zo sektorov budov alebo cestnej dopravy.

Okrem toho národný orgán ETS2 členského štátu už môže vyžadovať centrálnu registráciu týchto priemyselných spotrebiteľov, napr. spotrebiteľov, ktorí sú pripojení k plynárenskej sieti, alebo spotrebiteľov, ktorí sa rozhodnú centrálnu zaregistrovať (prostredníctvom svojej adresy, IČ DPH, svojej ekonomickej činnosti na potvrdenie štatútu poľnohospodárskeho spotrebiteľa⁵⁶; CRF kategória 1A4c). Následne by členský štát mohol udeliť regulovaným subjektom prístup k tomuto zoznamu s cieľom vylúčiť zodpovedajúce množstvá dodaného paliva z ročnej správy o emisiách. Táto centrálna registrácia by mohla viesť k vyššej právnej istote, spoľahlivejšiemu MRV a jednoduchšiemu overovaniu, nižšej administratívnej záťaži (v dôsledku centralizácie) a nižšiemu riziku akéhokoľvek podvodu (t. j. nepravdivého vlastného vyhlásenia).

- **Používanie národných markerov alebo farieb (farbív) pre palivá (úroveň 2):** podobné fiškálnym markerom podľa smernice Euromarker uvedenej vyššie, ktorá sa však týka markerov regulovaných len na národnej úrovni. Platia podobné postupy.
- **Nepriame metódy alebo metódy odhadu (úroveň 2):** tu by sa kategória CRF konečných spotrebiteľov neurčovala priamo, ale prostredníctvom iných údajov alebo informácií, pri ktorých sa očakáva vysoká korelácia s typom odvetvia. Toto by však nebola predvolená hodnota na agregovanej úrovni (pozri príklad nižšie), ale korelácia, ktorá umožňuje rozlíšenie na úrovni jednotlivých spotrebiteľov vrátane:
 - Tlakové úrovne dodávaného zemného plynu: napr. veľkí priemyselní zákazníci nakupujú plyn na úrovniach prepravného tlaku, zatiaľ čo budovy prijímajú plyn na úrovni nízkeho tlaku.
 - Kapacity alebo profily spotreby paliva: toto by bolo založené napr. na určitých sezónnych alebo denných a nočných kapacitách alebo modeloch spotreby, ktoré by mohli umožniť pripísanie spotreby určitým typom konečných spotrebiteľov, ako sú domácnosti alebo priemyselné areály.
 - Pomocou existujúcich verejných databáz: napr. o urbanizácii alebo územných plánoch (na odlíšenie priemyselných oblastí od ostatných). Poznámka: je to podobné vyššie uvedenému „fyzikálnemu rozlíšeniu tokov palív“. Nesprevádzajú ho však obmedzenia v oblasti infraštruktúry (ako sú potrubia, ktoré jednoducho neumožňujú zásobovanie iným odberateľom, ktorí k nemu nie sú pripojení), ale iné kritériá, ako napríklad ekonomické dôvody (napríklad náklady na dopravu do iných oblastí nemusia byť realizovateľné).
- **Predvolené hodnoty (úroveň 1):** tam, kde nie je použiteľná žiadna z vyššie uvedených metód (☐ časť 6.4 o výnimkách), MRR umožňuje použitie štandardných faktorov rozsahu a dáva jasnú prednosť nastaveniu tohto faktora na „1“ (t. j. predpokladá úplné pokrytie ETS2 konečných spotrebiteľov a zodpovedajúcim spôsobom preniesť náklady na uhlík). MRR však tiež umožňuje, aby sa tieto výnimky odchyľili od tejto zásady a použili predvolené hodnoty nižšie ako 1:
 - **Roky 2024 až 2026:** pre toto obdobie MRR povoľuje použiť predvolený faktor rozsahu nižší ako 1, ak regulovaný subjekt môže preukázať, že to vedie k presnejšiemu stanoveniu emisií (pozri príklad nižšie);

⁵⁵ Systém kontroly pohybu tovaru podliehajúceho spotrebnej dani (na použitie podľa smernice (EÚ) 2020/262).

⁵⁶ Poznámka: Na potvrdenie správnych systémových hraníc činností, ktoré sú oslobodené, by poskytnuté informácie o priemyselnom zariadení museli zodpovedať presnému meraču, ktorého namerané množstvá sú oslobodené. Takéto podrobnosti sa zvyčajne neuvádzajú, ale tieto informácie by mali byť výsledovateľné vo vnútorných postupoch, ktoré sú súčasťou plánu monitorovania regulovaného subjektu podľa MRR, čím sa overovateľom poskytuje prístup k týmto informáciám.

- **Roky 2027+:** predvolené faktory rozsahu nižšie ako 1 sú povolené len vtedy, ak regulovaný subjekt môže preukázať, že to vedie k presnejšiemu stanoveniu emisií a platí aspoň jedna z týchto podmienok:
 - Prúd paliva je de-minimis (pozri oddiel 6.3.3), ALEBO
 - Predvolený faktor rozsahu je buď 0,05 alebo nižší (kde sa na konečných spotrebiteľov väčšinou nevzťahuje ETS2), alebo 0,95 a vyšší (kde sa na nich väčšinou vzťahuje ETS2).

Poznámka: Členské štáty môžu vyžadovať, aby regulované subjekty používali špecifickú metódu uvedenú vyššie alebo predvolenú hodnotu pre určitý druh paliva alebo v určitom regióne na ich území, aby sa umožnilo konzistentné monitorovanie a podávanie správ v ich jurisdikcii. V takom prípade môžu mať regulované subjekty obmedzené možnosti výberu z vyššie uvedených metód. Hierarchia požadovaných úrovní, t. j. ktoré metódy sa musia použiť, a dôvody, prečo sa regulované subjekty od nich odchyľujú a používajú metódy nižšej úrovne, sú opísané v časti 6.2 a nasl.

Príklad: ilustrácia rozdielu medzi metódou „nepriamy/odhad“ a „predvolenou hodnotou nižšou ako 1“

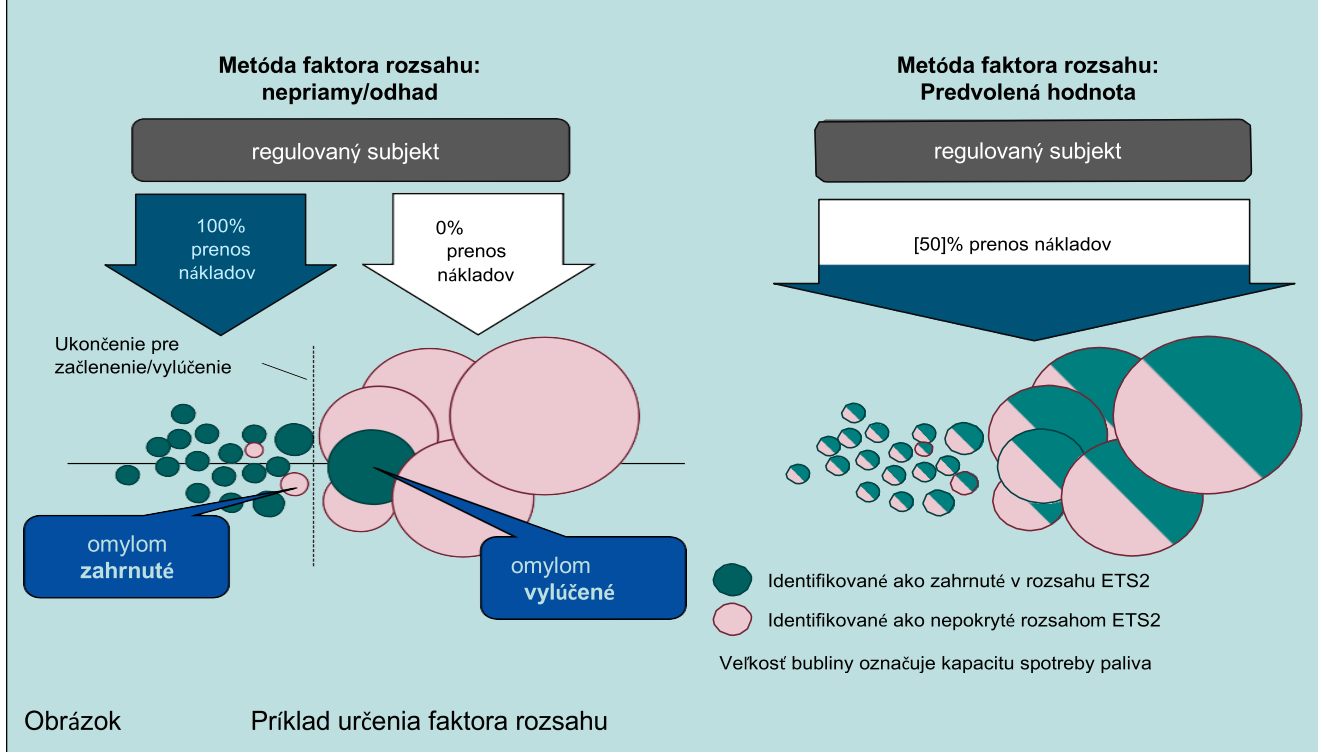
Na ľavej strane obrázku 6 má regulovaný subjekt prístup k odberovým profilom konečných spotrebiteľov (napr. dodávateľ zemného plynu priamo napojený na konečných spotrebiteľov). Keďže regulovaný subjekt by mohol preukázať, že metódy úrovne 3 buď nie sú dostupné, alebo im vznikajú neprimerané náklady, navrhuje určiť faktor rozsahu na základe nepriamych/odhadových metód. V záujme zjednodušenia tohto príkladu sa väčší spotrebiteľia (väčšie bubliny) považujú za mimo rozsahu pôsobnosti ETS2 (červené bubliny), zatiaľ čo menší spotrebiteľia sa považujú do rozsahu pôsobnosti (zelené bubliny). V súlade s tým je faktor rozsahu „1“ priradený prúdu paliva dodávanému do zelenej bubliny a faktor rozsahu „0“ množstvám dodávaným do červených bublín. V súlade s tým sú náklady na uhlík buď prenesené, alebo nie. Táto metóda by mohla viesť k tomu, že niektorí koncoví spotrebiteľia budú nesprávne zaradení do ich príslušnej kategórie CRF (t. j. pokrytie ETS2), čo je dôvod, prečo sa táto metóda zvažuje len pre úroveň 2.

Na pravej strane obrázku 6 regulovaný subjekt dodáva palivo tým istým spotrebiteľom, ale nemá prístup k profilom spotreby (napr. preto, že sú zapojené sprostredkujúce strany a metódu „spotrebiteľského reťazca“ nemožno zaviesť bez vynaloženia neprimeraných nákladov). Nakoľko však palivo spotrebúvajú len spotrebiteľia nachádzajúci sa v určitej oblasti (napr. v meste napojenom na rozvodnú sieť zemného plynu), regulovaný subjekt navrhuje použiť predvolený faktor rozsahu nižší ako 1, ktorý zodpovedá podielu pokrytia konečných spotrebiteľov ETS2, napr. na základe národnej energetickej štatistiky tohto mesta. Ak by bol tento faktor napríklad 0,5 (čo zodpovedá 50% pokrytiu konečných spotrebiteľov ETS2), CA by takúto predvolenú hodnotu mohol akceptovať len na roky 2024 – 2026⁵⁷ (alebo aj na rok 2027+, za predpokladu, že prúd paliva je prúd de-minimis), za predpokladu, že regulovaný subjekt môže preukázať, že to vedie k presnejšiemu stanoveniu emisií.

Hlavný rozdiel je v tom, že v príklade 1 je regulovaný subjekt schopný preniesť náklady na uhlík zodpovedajúce individuálnej kategorizácii každého koncového spotrebiteľa, pričom v príklade 2 je regulovaný subjekt schopný identifikovať faktor rozsahu iba na agregovanej úrovni a cieľný prenos nákladov nie je uskutočniteľný. Niektorí spotrebiteľia by mali príliš vysoké náklady a niektorí príliš

⁵⁷ V takom prípade by príslušný orgán mohol schváliť MP s prechodným ustanovením, že do roku 2027 musí prevádzkovateľ prehodnotiť uskutočniteľnosť na dosiahnutie vyšších úrovní alebo preukázať napr. neprimerané náklady a použiť štandardnú hodnotu 1.

nízke. Okrem toho, ak by sa na všetkých spotrebiteľov v tomto regióne (ne)vzťahoval rozsah ETS2, kvalifikovalo by sa to ako metóda: „fyzikálneho rozlíšenia palivových tokov“.

5.4.3 Zabránenie dvojitému započítaniu medzi ETS1 a ETS2

Od regulovaných subjektov ETS2 sa očakáva, že prenású náklady na uhlík na svojich spotrebiteľov v smere dodávateľského reťazca. Ak sú koncovými spotrebiteľmi prevádzkovatelia ETS1 (zariadenia, lietadlá, lode), takýto prenos nákladov by pre nich predstavoval dvojité započítanie alebo dvojitú záťaž, keďže by museli znášať náklady ETS1 aj ETS2, čomu by sa malo zabrániť. Predtým, ako budeme hovoriť o praktických dôsledkoch na monitorovanie emisií regulovaného subjektu ETS2, je dôležité spomenúť tieto prvky obsiahnuté v MRR:

- Používanie ročných správ o emisiách prevádzkovateľov ETS1 sa považuje za jednu z metód najvyššej úrovne (úroveň 3) dostupných na určenie faktora rozsahu (□ časť 5.4.2);
- Článok 75v obsahuje ďalšie ustanovenia o tom, ako sa vyhnúť dvojitému započítaniu. Článok 75v ods. 2 zaväzuje prevádzkovateľov ETS1, aby spolu so svojou ročnou správou o emisiách nahlásili informácie o svojich dodávateľoch palív (či už ide o subjekt regulovaný ETS2 alebo nie) a ročné množstvá palív získaných od každého subjektu a spotrebovaných v regulovanom systéme činností ETS1 (príloha Xa)⁵⁸;
- Na účely 2. odseku vyššie sa v prílohe I ods. 10 zavádza nové ustanovenie, aby prevádzkovateľ ETS1 zahrnul do svojho MP súvisiaci opis postupu krokov výpočtu pre informácie z prílohy Xa. To bude zahŕňať metódy výpočtu, ako priradiť množstvá paliva každému regulovanému

⁵⁸ Členské štáty môžu požadovať, aby prevádzkovatelia sprístupnili tieto informácie dotknutému regulovanému subjektu skôr ako 31. marca vykazovaného roku

subjektu, od ktorého sa palivo nadobudlo, parametre ako „palivo použité na činnosti ETS1 počas vykazovaného roka“, čo si vyžaduje oddeliť skutočnú spotrebu od „paliva uloženého na sklade“ a „paliva vyváženého alebo používaného na účely mimo ETS1 (napr. vozidlá na mieste)“. Podľa prílohy I(10) musia prevádzkovatelia ETS1 pridať do svojich MP opis postupu na určenie nahlasovaných údajov podľa prílohy Xa do 31. decembra 2026. Prevádzkovatelia ETS1 však v rámci svojho ETS1 AER po prvýkrát oznámia informácie z prílohy Xa už do 31. marca 2025 (hoci overenie sa nevyžaduje). Overené informácie z prílohy Xa predložia prevádzkovatelia ETS1 v správach o emisiách (faktor rozsahu 3, pozri časť 5.4.2) do 31. marca 2026. Usmernenie pre prevádzkovateľov ETS1 o výpočtoch a spôsobe vykazovania výsledkov sa vypracuje v neskoršej fáze;

- Príloha Xb vyžaduje, aby regulované subjekty podávali správy o množstvách palív dodaných každému prevádzkovateľovi ETS1 vrátane informácií, ako je jasná identifikácia prevádzkovateľov s ich mennou adresou a jedinečným identifikátorom používaným pre ETS1 (môže to byť ten, ktorý sa používa pre register EUTL alebo akékoľvek iné národné identifikačné číslo pridelené príslušným orgánom).

Na základe uvedeného možno identifikovať nasledujúce kroky pre regulované subjekty monitorujúce palivá dodávané prevádzkovateľom ETS1:

- V rámci faktora rozsahu, požiadaviek stanovených v článku 75v, ako aj v prílohách Xa a Xb k MRR, by sa regulovaný subjekt ETS2 mal zamerať na vytvorenie spojenia s prevádzkovateľmi ETS1, ktorým dodáva palivá.
- Bude to jednoduché, ak existuje priamy zmluvný vzťah. Ak sú zapojené sprostredkovateľské strany, t. j. obchodníci s palivom, regulovaný subjekt by sa s nimi mal spojiť, aby vytvorili „spotrebiteľský reťazec“ (→ pozri usmernenie v časti 5.4.2 o potrebných náležitostiach).
- Ak regulovaný subjekt môže preukázať, že metódy uvedené v článku 75l ods. 2 písm. a-g) nie sú technicky uskutočniteľné alebo by mu vznikli neprimerané náklady, nemusí identifikovať zodpovedajúce množstvá uvoľneného paliva a môže u nich použiť faktor rozsahu 1.⁵⁹
- Na uplatnenie faktora rozsahu 0 pre množstvá príslušného prúdu paliva by boli potrebné tieto podmienky:
 - Musí existovať priame zmluvné partnerstvo medzi subjektmi ETS2 a prevádzkovateľom ETS1 a zmluvná dohoda o spôsobe fakturácie dodaných palív. Dalo by sa to nazvať *vyhlásením o úmysle použiť* palivá.
 - Po roku vykazovania poskytne prevádzkovateľ ETS1 regulovanému subjektu informácie požadované v prílohe Xa. Môže sa to uskutočniť priamo alebo prostredníctvom CA, ako to umožňuje článok 75v ods. 1 a 2.
 - Informácie a údaje podľa prílohy Xa budú obsahovať *potvrdenie o skutočnom použití* spálených množstiev paliva. Rozdiel medzi obstaranými a použitými množstvami bude implicitne potvrdením o všetkých množstvách naskladnených, spálených na mieste, okrem napr. pre pojazdné stroje (ktoré patria do rozsahu pôsobnosti ETS2 CRF kategórie 1A2, pozri oddiel 5.4.1) alebo ďalej

⁵⁹ V prípade potreby budú CA potom schopné finančne kompenzovať nesprávne vyvolané prechodné náklady ETS2.

vyvázaných⁶⁰. Iba na množstvách označených ako *potvrdenie skutočného použitia* sa môže použiť faktor rozsahu 0.

V článku 75v ods. 4 sa poskytuje jednoročná flexibilita pre akékoľvek množstvá nadobudnutých a uskladnených palív nepoužitých v tom istom roku. V takom prípade môže subjekt ETS2 odpočítať zodpovedajúce množstvá paliva v roku uvoľnenia do spotreby, ale musia sa pridať do ročnej správy o emisiách v nasledujúcom roku, pokiaľ prevádzkovateľ ETS1 v nasledujúcom roku AER nepotvrdí, že palivo bolo spotrebované v rámci hraníc systému ETS1.

- Za najlepšiu prax medzi ETS1 a ETS2 možno považovať už zmluvne dohodnutý vyššie uvedený postup pred začatím dodávky paliva. To by zahŕňalo potvrdenie subjektu ETS2, že neprenesie žiadne náklady na emisie uhlíka, a to najskôr priložením *vyhlásenia o zámere použitia* prevádzkovateľa ETS1.
- V prípade všetkých zostávajúcich množstiev dodaných prevádzkovateľovi ETS1, ktoré nie sú potvrdené podľa vyššie uvedeného, sa musí použiť faktor rozsahu 1 a náklady na emisie uhlíka sa môžu preniesť (po začatí obchodovania v roku 2027). Riziko, že regulovaný subjekt odovzdá príliš veľa alebo príliš málo kvót v dôsledku rozdielu medzi množstvom predaného paliva a skutočným využitím v inštalácii ETS1, sa musí dohodnúť v zmluvných dojednaniach medzi regulovaným subjektom a prevádzkovateľom ETS1. Regulovaný subjekt a prevádzkovateľ ETS1 sa môžu na riziko pripraviť niekoľkými spôsobmi.

5.5 Faktory výpočtu – princípy

Okrem množstva uvoľneného paliva sú dôležitou súčasťou každého MP na základe zvolenej metodiky výpočtu aj „faktory výpočtu“. Týmito faktormi sú (predbežný) emisný faktor, jednotkový konverzný faktor a podiel biomasy. Faktor rozsahu nie je zahrnutý v definícii „faktorov výpočtu“ a je podrobne opísaný v časti 5.4.

Faktory výpočtu možno určiť jedným z nasledujúcich princípov:

- a. Ako **predvolené hodnoty** (→ časť 5.5.1); alebo
- b. **laboratórnymi analýzami** (→ časť 5.5.2).

Príslušná úroveň určí, ktorá z týchto možností sa použije. Nižšie úrovne umožňujú predvolené hodnoty, t. j. hodnoty, ktoré sú počas rokov konštantné a aktualizujú sa len vtedy, keď sú k dispozícii presnejšie údaje. Najvyššia úroveň definovaná pre každý parameter v MRR je zvyčajne laboratórna analýza, ktorá je náročnejšia, ale samozrejme presnejšia. Výsledok každej analýzy je platný pre šaržu, z ktorej bola vzorka odobratá, pričom štandardná hodnota je zvyčajne priemerná alebo ochranná hodnota určená na základe veľkých množstiev tohto materiálu. Napríklad emisné faktory pre uhlie, ktoré sa používajú v národných inventároch, sa môžu použiť na celoštátny priemer niekoľkých druhov uhlia,

⁶⁰ Správa podľa prílohy Xa by mohla obsahovať informácie o špecifickom použití paliva, ktoré by umožnili jasnú identifikáciu príslušnej kategórie CRF. Odovzdanie týchto informácií subjektom ETS2 im pomôže s určením vhodného faktora rozsahu.

čo sa môže použiť aj v energetickej štatistike, zatiaľ čo analýza bude platná len pre jednu dávku jedného typu uhlia.

Dôležitá poznámka: Vo všetkých prípadoch musí regulovaný subjekt zabezpečiť, aby sa údaje o činnosti a všetky faktory výpočtu používali konzistentne. To znamená, ak je množstvo paliva určené v mokrom stave alebo s určitou čistotou, musia sa faktory výpočtu vzťahovať aj na tieto podmienky. Regulované subjekty si tiež musia dávať pozor, aby si nezamieňali parametre s nekonzistentnými jednotkami. Ak sa množstvo paliva určuje na objem, aj jednotkový konverzný faktor (UCF) alebo NCV a/alebo emisný faktor sa musí vzťahovať skôr na objem ako na hmotnosť alebo energiu⁶¹.

Pre takmer všetky komerčne obchodované palivá to bude ľahko zabezpečené, keďže ich kvalifikáciu a vlastnosti už budú špecifikovať účastníci trhu. Okrem toho sa v mnohých prípadoch príslušné palivá považujú za „komerčné štandardné palivá“ alebo „vnútroštátne štandardné palivá“ (→ ďalšie vymedzenie pozri v časti 4.2), pričom v takom prípade sa na výpočet faktorov, ako je emisný faktor, môžu použiť národné štandardné hodnoty alebo NCV (→ časť 6.2).

⁶¹ Pozri časť 5.6.2, v ktorej sú uvedené podmienky, za ktorých môže regulovaný subjekt použiť emisné faktory vyjadrené ako t CO₂/t paliva namiesto t CO₂/TJ.

5.5.1 Predvolené hodnoty

Ak má regulovaný subjekt v úmysle použiť predvolenú hodnotu pre faktor výpočtu, hodnota tohto faktora musí byť zdokumentovaná v MP. Jedinou výnimkou je prípad, keď sa predvolená hodnota alebo jej zdroj informácií každoročne mení. V zásade ide o prípad, keď príslušný orgán pravidelne aktualizuje a zverejňuje štandardné faktory používané v národnom inventári skleníkových plynov. V takýchto prípadoch by mal MP namiesto samotnej hodnoty obsahovať odkaz na miesto (webovú stránku, úradný vestník atď.), kde sú tieto hodnoty zverejnené.

Príslušný typ štandardnej hodnoty je určený príslušnou definíciou úrovne. Časti 2 až 4 prílohy IIa k MRR poskytujú všeobecnú schému týchto definícií. Prehľad definícií úrovní uvedených v prílohe IIa je uvedený v tabuľke 6.

Tabuľka 6: Prehľad najdôležitejších definícií úrovní pre faktory výpočtu na základe prílohy IIa k MRR. Používajú sa tieto skratky: EF...Emisný faktor, UCF...Jednotkový konverzný faktor, NCV...Čistá výhrevnosť, BF...Podiel biomasy. Definície vrstiev sú bližšie špecifikované v texte nižšie.

Faktor	Úroveň	Definícia úrovne
EF ⁶²	1	Predvolené hodnoty typu I
	2a	Predvolené hodnoty typu II
	2b	Empirické korelácie (konkrétne druhy uhlia)
	3	Laboratórne analýzy alebo empirické korelácie
UCF (napr. NCV)	1	Predvolené hodnoty typu I
	2a	Predvolené hodnoty typu II
	2b	Záznamy o nákupe (ak existujú)
	3	Laboratórne analýzy
BF	1	Podiel biomasy typu I
	2	Podiel biomasy typu II
	3a	Laboratórne analýzy
	3b	Hmotnostná bilancia fosílného a biomasového uhlíka

Ako je možné vidieť z tabuľky 6, najnižšia úroveň zvyčajne používa medzinárodne uplatniteľnú štandardnú hodnotu (štandardný faktor IPCC alebo podobný, ako je uvedené v prílohe VI k MRR). Druhá úroveň využíva národný faktor, ktorý sa v zásade používa pre národný inventár skleníkových plynov podľa UNFCCC. Sú však povolené ďalšie typy predvolených hodnôt alebo proxy metód, ktoré sa považujú za ekvivalentné. Najvyššia úroveň zvyčajne vyžaduje, aby bol faktor určený laboratórnymi analýzami.

Definície úrovní v tabuľke 6 je potrebné chápať s použitím celého textu takto:

⁶² Podľa časti 2.1 prílohy II k MRR sa vymedzené úrovne vzťahujú na *predbežný* emisný faktor, kde sa podiel biomasy určuje pre zmiešané palivo alebo materiál.

- **Predvolené hodnoty typu I:** Buď štandardné faktory uvedené v prílohe VI (t. j. v zásade hodnoty IPCC), alebo iné konštantné hodnoty v súlade s článkom 31 ods. 1 písm. e), t. j. stále platné analýzy vykonané v minulosti⁶³.
- **Predvolené hodnoty typu II:** Emisné faktory špecifické pre krajinu v súlade s čl. 31 ods. 1 písm. b), c) a d), t. j. hodnoty použité pre národný inventár skleníkových plynov⁶⁴, iné hodnoty zverejnené príslušným orgánom pre podrobnejšie typy palív alebo iné hodnoty z literatúry, ktoré schválil príslušný orgán⁶⁵. **Pre subjekty kategórie A, komerčné štandardné palivá a palivá spĺňajúce ekvivalentné kritériá (→ časť 4.2 pre definície) sa bude spoločne uplatňovať táto metóda.**
- **Empirické korelácie:** Ide o metódy založené na empirických koreláciách pre konkrétne druhy uhlia, ktoré sa stanovujú aspoň raz ročne v súlade s požiadavkami platnými pre laboratórne analýzy (pozri 5.5.2). Keďže sa však tieto pomerne komplikované analýzy vykonávajú iba raz za rok, táto úroveň sa považuje za nižšiu úroveň ako úplné analýzy.
- **Záznamy o nákupe:** Len v prípade komerčne obchodovaných palív (zvyčajne tento prípad) možno hodnotu jednotkového konverzného faktora odvodiť zo záznamov o nákupe poskytnutých obchodným partnerom s palivami za predpokladu, že bola odvodená na základe akceptovaných národných alebo medzinárodných noriem.
- **Laboratórne analýzy:** V tomto prípade požiadavky uvedené v časti 5.5.2 nižšie platia v plnom rozsahu. To zahŕňa aj použitie „zaužívaných zástupných hodnôt“, ak je to vhodné a ak neistota empirickej korelácie nepresahuje 1/3 hodnoty neistoty súvisiacej s príslušnou úrovňou pre množstvá uvoľneného paliva.
- **Podiel biomasy typu I⁶⁶:** Používa sa jedna z nasledujúcich metód, ktoré sa považujú za ekvivalentné:
 - Použitie hodnôt uverejnených príslušným orgánom alebo Komisiou.
 - Použitie hodnôt v súlade s článkom 31 ods. 1, t. j. „Predvolená hodnota typu I/II“ (pozri vyššie).
- **Podiel biomasy typu II⁶⁶:** Použitie hodnoty určenej v súlade s druhým pododsekom článku 75m ods. 3, t. j. použitie metódy odhadu schválenej príslušným orgánom.

⁶³ Článok 31 ods. 1 písm. e) MRR: „*hodnoty založené na analýzach vykonaných v minulosti, ak prevádzkovateľ môže príslušnému orgánu preukázať, že dané hodnoty sú reprezentatívne pre budúce dávky toho istého paliva alebo materiálu*“. Ide o značné zjednodušenie pre regulované subjekty, ktoré nemusia vykonávať pravidelné analýzy, ako je popísané v časti 5.5.2. Článok 75k vyhlasuje, že článok 31 ods. 1 sa rovnako vzťahuje na ETS2.

⁶⁴ Článok 31 ods. 1 písm. b) MRR: „*štandardné faktory používané členským štátom v jeho národných zoznamoch, ktoré predkladá sekretariátu Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy*“. V článku 75k sa uvádza, že článok 31 ods. 1 sa rovnako vzťahuje na ETS2.

⁶⁵ Článok 31 ods. 1 písm. c) MRR: „*hodnoty uvádzané v literatúre, ktoré odsúhlasil príslušný orgán, vrátane štandardných faktorov zverejnených príslušným orgánom, ktoré sú kompatibilné s faktormi uvedenými v písmene b), ale sú reprezentatívne pre roztriebenejšie zdrojové prúdy paliva*“. Článok 75k vyhlasuje, že článok 31 ods. 1 sa rovnako vzťahuje na ETS2.

⁶⁶ Všimnite si, že sa tu nehovorí o tom, ako určiť, či sú splnené príslušné kritériá udržateľnosti a úspory skleníkových plynov (ak je to vhodné). Krátky prehľad je uvedený v časti 5.6.4. Pre bioplyn v sieťach zemného plynu pozri časť 5.6.5. Viac informácií o riešení problémov s biomasou v EU ETS je uvedených v usmerňujúcom dokumente č. 3 (odkaz pozri v časti 1.3). Je potrebné poznamenať, že uplatňovanie úrovni pre podiel biomasy iný ako úroveň 3b bude obmedzený, pretože súlad so smernicou RED II sa vyžaduje pre väčšinu (možno dokonca všetky) palív, na ktoré sa vzťahuje ETS2. Nulové hodnotenie podielu biomasy je preto možné len tam, kde je možné preukázať súlad s RED II, čo je prostredníctvom metódy úrovne 3b.

- **Hmotnostná bilancia fosílného uhlíka a uhlíka z biomasy⁶⁷**: v tomto prípade sa podiel biomasy určuje na základe hmotnostnej bilancie uhlíka definovaných a sledovateľných vstupov. Typickým príkladom by bolo biopalivo v súlade s RED II⁶⁸ primiešané do dopravných palív, napríklad bioetanol primiešaný do benzínu, alebo plynne palivá z biomasy ako bio-LNG primiešané a distribuované spoločne s LNG. V tomto prípade môže byť podiel biomasy jednoducho založený na hmotnostnej bilancii použitej na preukázanie súladu s kritériami RED II, napr. na ročnej báze. Toto by malo byť ľahko dostupné a v súlade s množstvami biopalív alebo palív z biomasy vykazovanými v rámci smernice RED II a dopravným cieľom smernice o kvalite palív⁶⁹. V prípade iných zmesí a dlhších dodávateľských reťazcov môže byť potrebná analýza biomasy.

5.5.2 Laboratórne analýzy

Ak MRR odkazuje na určenie „v súlade s článkami 32 až 35“⁷⁰, znamená to, že parameter sa musí určiť (chemickými) laboratórnymi analýzami. MRR stanovuje pre takéto analýzy pomerne prísne pravidlá, aby sa zabezpečila vysoká kvalita výsledkov. Je potrebné zvážiť najmä tieto body:

- Laboratórium musí preukázať svoju spôsobilosť. To sa dosiahne jedným z nasledujúcich prístupov:
 - Akreditácia v súlade s EN ISO/IEC 17 025, kde požadovaná metóda analýzy spadá do rozsahu akreditácie; alebo
 - Preukázanie, že kritériá uvedené v článku 34 ods. 3 sú splnené. To sa považuje za primerane ekvivalentné požiadavkám EN ISO/IEC 17 025. Upozorňujeme, že tento prístup je povolený len vtedy, ak sa ukáže, že použitie akreditovaného laboratória je technicky nerealizovateľné alebo si vyžaduje neprimerané náklady (→ časť 6.4).
- Spôsob odberu vzoriek z materiálu alebo paliva, ktoré sa má analyzovať, sa považuje za rozhodujúci pre získanie *reprezentatívnych* výsledkov. Preto musia regulované subjekty vypracovať plány odberu vzoriek vo forme písomných postupov (→ pozri časť 6.6) a nechať ich schváliť príslušným orgánom. Upozorňujeme, že to platí aj vtedy, keď regulovaný subjekt nevykonáva odber vzoriek sám, ale zaobchádza s ním ako s procesom outsourcovaným.
- Analytické metódy sa zvyčajne musia riadiť medzinárodnými alebo národnými normami. Uprednostňujú sa normy EN⁷¹.

⁶⁷ Úroveň 3b: V prípade palív pochádzajúcich z výrobného procesu s definovanými a vysledovateľnými vstupnými tokmi môže regulovaný subjekt založiť odhad na hmotnostnej bilancii uhlíka z fosílnych palív a biomasy vstupujúceho do procesu a vystupujúceho z neho, ako je systém hmotnostnej bilancie v súlade s článkom 30 ods.1 smernice (EÚ) 2018/2001.

⁶⁸ Dodržiavanie príslušných kritérií trvalej udržateľnosti a úspor emisií skleníkových plynov smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2028/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie (prepracované znenie) v platnom znení.

⁶⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/30/ES z 23. apríla 2009, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 98/70/ES, pokiaľ ide o špecifikáciu benzínu, nafty a plynového oleja a ktorou sa zavádza mechanizmus na monitorovanie a znižovanie emisií skleníkových plynov, a ktorou sa mení a dopĺňa Smernica Rady 1999/32/ES, pokiaľ ide o špecifikáciu paliva používaného plavidlami vnútrozemskej vodnej dopravy, a ktorou sa ruší smernica 93/12/EHS

⁷⁰ Článok 75k vyhlasuje, že články 32 až 35 MRR sa rovnako vzťahujú na ETS2.

⁷¹ Pokiaľ ide o používanie noriem, článok 32 ods. 1 vymedzuje túto hierarchiu: „[regulovaný subjekt] zabezpečí, aby sa všetky analýzy, odber vzoriek, kalibrácie a validácie na určenie výpočtových

Upozorňujeme, že laboratórne analýzy sa zvyčajne vzťahujú na najvyššie úrovne faktorov výpočtu. Preto sú tieto pomerne náročné požiadavky len zriedka aplikovateľné na menšie regulované subjekty. Najmä regulované subjekty s nízkymi emisiami (→ časť 6.3.2) môžu použiť „akékoľvek laboratórium, ktoré je technicky spôsobilé a schopné vytvárať technicky platné výsledky pomocou príslušných analytických postupov a poskytuje dôkazy o opatreniach na zabezpečenie kvality, ako sa uvádza v článku 34 ods. 3“. Minimálnymi požiadavkami by v skutočnosti bolo, aby laboratórium preukázalo, že je technicky spôsobilé a „schopné riadiť svojich zamestnancov, postupy, dokumenty a úlohy spoľahlivým spôsobom“ a že preukáže opatrenia na zabezpečenie kvality výsledkov kalibrácie a skúšok⁷²; dôkazy o tom musia byť dostatočné na to, aby uspokojili príslušný orgán a overovateľa. Je však v záujme regulovaného subjektu získať spoľahlivé výsledky z laboratória. Regulované subjekty by sa preto mali snažiť splniť požiadavky článku 34 v najvyššej možnej miere.

Simplified!

Okrem toho je dôležité poznamenať, že MRR v požiadavkách špecifických pre jednotlivé činnosti prílohy IV umožňuje použitie „usmernení osvedčených postupov v odvetví“ pre niektoré nižšie úrovne, kde sa neuplatňujú žiadne štandardné hodnoty. V takýchto prípadoch, keď sa napriek schváleniu uplatňovania metodológie nižšej úrovne stále vyžadujú analýzy, nemusí byť vhodné alebo možné uplatňovať články 32 až 35 v plnom rozsahu. Príslušný orgán by však mal považovať za minimálne požiadavky tieto:

- Ak použitie akreditovaného laboratória nie je technicky možné alebo by viedlo k neprimeraným nákladom, regulovaný subjekt môže použiť akékoľvek laboratórium, ktoré je technicky spôsobilé a schopné vytvárať technicky platné výsledky pomocou príslušných analytických postupov a poskytuje dôkazy o opatreniach na zabezpečenie kvality, ako sa uvádza v článku 34 ods. 3“.
- Regulovaný subjekt predloží plán odberu vzoriek v súlade s článkom 33.
- Regulovaný subjekt určí frekvenciu analýz v súlade s článkom 35.

Podrobnejšie usmernenia k témam súvisiacim s laboratórnymi analýzami, odberom vzoriek, frekvenciou analýz, rovnocennosťou s akreditáciou atď. sú uvedené v Usmerňujúcom dokumente č. 5.

faktorov vykonávali použitím metód založených na zodpovedajúcich normách EN.

Ak takéto normy nie sú k dispozícii, metódy sú založené na vhodných normách ISO alebo vnútroštátnych normách. Ak neexistujú žiadne použiteľné uverejnené normy, použijú sa vhodné návrhy noriem, usmernenia o osvedčených postupoch v odvetví alebo iné vedecky overené metodiky, ktoré obmedzia skreslenie odberu vzoriek a merania.“

⁷² Príklady takýchto opatrení sú uvedené v článku 34 ods. 3 písm. j): pravidelná účasť na programoch testovania odbornej spôsobilosti, uplatňovanie analytických metód na certifikované referenčné materiály alebo vzájomné porovnanie s akreditovaným laboratóriom.

5.6 Faktory výpočtu – špecifické požiadavky

Okrem všeobecných prístupov na určovanie výpočtových faktorov (predvolené hodnoty/analýzy) uvedených v časti 5.5 sú v MRR stanovené niektoré špecifické pravidlá pre každý faktor. Tieto sú popísané nižšie.

5.6.1 Jednotkový konverzný faktor (UCF)

V článku 3 ods. 68 MRR sa uplatňuje definícia „jednotkového konverzného faktora“, čo je faktor prevádzajúci jednotku, v ktorej sú vyjadrené množstvá uvoľneného paliva, na množstvá vyjadrené ako energia v terajouloch, hmotnosť v tonách alebo objem v bežných metroch kubických alebo ekvivalent v litroch, ak je to vhodné, ktorý zahŕňa všetky relevantné faktory, ako je hustota, čistá výhrevnosť alebo (v prípade plynov) prevod z hrubej na čistú výhrevnosť“.

S cieľom previesť množstvá uvoľneného paliva na energetický obsah (alebo na zhodu s jednotkami v pridruženom emisnom faktore, ak je iný ako energia), je UCF dôležitým parametrom, ktorý sa má uvádzať. Prevod na energetický základ je štandardný prístup definovaný v článku 75f a umožňuje porovnávať správy o emisiách s energetickou štatistikou a národnými inventármi skleníkových plynov podľa UNFCCC.

UCF môže obsahovať celý rad rôznych konverzných faktorov vrátane nasledujúcich:

- Pre množstvá uvoľneného paliva vyjadrené v tonách alebo Nm^3 môže byť UCF jednoducho čistá výhrevnosť (NCV) paliva vyjadrená ako TJ/t alebo $\text{TJ}/1000 \text{ Nm}^3$.
 - ak príslušný orgán povolí, aby sa emisné faktory pre palivá vyjadrili ako $\text{t CO}_2/\text{t}$ paliva alebo $\text{t CO}_2/\text{Nm}^3$ (článok 75f⁷³), UCF by sa jednoducho rovnal 1 a NCV (všeobecne UCF) možno vyjadriť na základe konzervatívnych odhadov namiesto použitia úrovni, pokiaľ nie je možné dosiahnuť definovanú úroveň bez dodatočného úsilia (t. j. ak sú ľahko dostupné informácie v súlade s úrovňou, ako napr. národné hodnoty inventára skleníkových plynov) (článok 75h ods. 3).
- Pre množstvá uvoľneného paliva už vyjadrené ako TJ (čistý energetický obsah) sa UCF bude rovnáť 1, pretože nie je potrebná žiadna ďalšia konverzia.
- Ak sú množstvá uvoľneného paliva vyjadrené ako hrubá GWh (často v prípade zemného plynu), UCF bude konverzným faktorom z hrubej GWh na čisté TJ .
- Pre uvoľnené množstvá vyjadrené v litroch (napr. kvapalné palivá) by UCF bola buď hustota (t na liter) alebo objemová NCV, opäť v závislosti od príslušných jednotiek, ktorými je emisný faktor vyjadrený.
- atď.

Poznámka: Koncept úrovni diskutovaný v časti 5.5 sa nemusí javiť ako vhodný pre všetky typy UCF uvedené vyššie. Zatiaľ čo koncepty úrovni sú jasne definované tam, kde UCF odkazuje na faktory výpočtu, ako je NCV alebo hustota, nemalo by sa to považovať za uplatniteľné tam, kde UCF jednoducho odkazuje na čisto matematické prevody medzi jednotkami, napríklad z GWh na TJ .

⁷³ Príslušný orgán to môže povoliť, ak by použitie emisného faktora vyjadreného ako $\text{t CO}_2/\text{TJ}$ spôsobilo neprimerané náklady, alebo ak je možné touto metódou dosiahnuť aspoň rovnakú presnosť.

5.6.2 Emisný faktor

V článku 3 ods. 13 MRR sa uplatňuje definícia: „emisný faktor“ znamená priemernú mieru emisií skleníkového plynu vo vzťahu k údajom o aktivite ... prúdu paliva za predpokladu úplnej oxidácie na spaľovanie.....”. Okrem toho je pre materiály obsahujúce biomasu dôležitý článok 3 ods. 36, v ktorom sa uvádza: „predbežný emisný faktor“ je predpokladaný celkový emisný faktor paliva alebo materiálu založený na obsahu uhlíka v jeho podiele biomasy a fosílny pomer pred jeho vynásobením fosílnym pomerom, aby sa vytvoril emisný faktor”.

Dôležité: Podľa časti 2.1 prílohy IIa k MRR sa úrovne definované v MRR vzťahujú na predbežný emisný faktor, ktorý určuje podiel biomasy pre palivo⁷⁴. To znamená, že úrovne sú vždy použiteľné pre jednotlivé parametre. Oznamovanie predbežného emisného faktora je povinné pre všetky prúdy palív (t. j. vrátane 100% prúdov palív biomasy)⁷⁵.

Ako vyplýva z definície, emisný faktor (EF) je stechiometrický faktor, ktorý premieňa obsah (fosílného) uhlíka (CC) v materiáli na ekvivalentnú hmotnosť (fosílného) CO₂, o ktorej sa predpokladá, že sa emituje.

Simplified!

Pokiaľ ide o emisie zo spaľovania, štandardným prístupom k emisnému faktoru je jeho vyjadrenie vo vzťahu k energetickému obsahu (NCV) paliva, a nie k jeho hmotnosti alebo objemu. Príslušný orgán však môže regulovanému subjektu povoliť, aby používal alternatívny emisný faktor vyjadrený ako t CO₂/t paliva alebo t CO₂/Nm³ (článok 75f).

Ak príslušná úroveň vyžaduje, aby sa emisný faktor určoval analýzami, analyzuje sa obsah uhlíka. V prípade palív sa musí určiť aj NCV (v závislosti od úrovne si to môže vyžadovať ďalšiu analýzu tej istej vzorky).

Ak sa emisný faktor paliva vyjadrený ako t CO₂/TJ má vypočítať z obsahu uhlíka, použije sa nasledujúca rovnica, kde f zodpovedá stechiometrickému faktoru 3,664 na premenu C na CO₂:

$$EF = CC \cdot f / NCV \quad (11)$$

Ak sa emisný faktor materiálu alebo paliva vyjadrený ako t CO₂/t má vypočítať z obsahu uhlíka (CC), použije sa táto rovnica:

$$EF = CC \cdot f \quad (12)$$

⁷⁴ Napríklad, ak plynový/naftový olej zmiešaný so 6 % biopalív vyhovujúcich RED II emituje 74 t CO₂/TJ, predbežný emisný faktor by sa rovnal presne tejto hodnote, ktorá sa musí uvádzať v ročnej správe o emisiách. V ročnej správe o emisiách budú overené (fosílné) emisie vypočítané s prihliadnutím na podiel biomasy, ktorý by viedol k emisnému faktoru 74 x (1-0,06) = 69,6 t CO₂/TJ.

⁷⁵ Nejde o veľkú administratívnu záťaž, keďže prúd paliva z čistej biomasy sú vždy prúdy de-minimis, takže sa môže uplatniť nízka úroveň. Najvhodnejšie bude použitie štandardných hodnôt pre suchú biomasu, korigovaných na obsah vlhkosti. Ten možno odhadnúť alebo zmerať. Viac usmernení sa nachádza v Usmerňovacom dokumente č. 3, ktorý tiež obsahuje niektoré typické predbežné emisné faktory v prílohe.

5.6.3 Podiel biomasy

Na to, aby bola biomasa používaná na spaľovanie nulová (t. j. na uplatnenie nulového emisného faktora), musí biomasa spĺňať kritériá udržateľnosti a úspory skleníkových plynov definované smernicou RED II⁷⁶ (článok 38 ods. 5 MRR).

Úvod k téme je uvedený v časti 5.6.4. Poskytuje sa samostatný usmerňovací dokument⁷⁷, ktorý podrobne vysvetľuje témy súvisiace s biomasou.

5.6.4 Uplatniteľnosť kritérií RED II

Vo väčšine prípadov, keď sa v MRR uvádza „biomasa“, sa pridáva, že „sa uplatňuje článok 38 ods. 5“⁷⁸ prostredníctvom odkazu v článku 75m ods. 1. V tomto článku⁷⁹ sa objasňuje vzťah medzi požiadavkami MRR a RED II, a najmä to, ako sa majú uplatňovať kritériá udržateľnosti a úspory skleníkových plynov v RED II, aby sa umožnilo nulové hodnotenie emisií z biomasy. Za zmienku stoja nasledujúce body:

- Keďže RED II sa vzťahuje na obnoviteľnú *energiu*, kritériá RED II sa vzťahujú len na energetické využitie biomasy v rámci EU ETS. Upozorňujeme, že na rozdiel od ETS1, kde je relevantné aj neenergetické využitie biomasy, všetko využitie biomasy v ETS2 je na energetické využitie, preto sa vždy uplatňujú kritériá RED II.
- Nie všetky kritériá uvedené v článku 29 smernice RED II sa uplatňujú. Konkrétne:
 - Uplatňujú sa kritériá udržateľnosti týkajúce sa pôdy podľa článku 29 ods. 2 až 7 smernice RED II;
 - Uplatňujú sa kritériá úspory skleníkových plynov v článku 29 ods. 10 smernice RED II;

⁷⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie (prepracované znenie) v platnom znení.

⁷⁷ Usmerňovací dokument č. 3. Pozri odkaz v časti 1.3.

⁷⁸ Výnimkou je článok 75d ods. 2 o neprimeraných nákladoch. V tejto súvislosti sa článok 38 ods. 5 uplatňuje len „za predpokladu, že príslušné informácie... má [regulovaný subjekt] k dispozícii“. Táto podmienka je dôležitá, pretože v čase, keď sa stanovujú neprimerané náklady, často ešte nie je jasné, či biomasa, ktorá sa má použiť, bude alebo nebude v súlade s článkom 38 ods. 5.

⁷⁹ Článok 38 ods. 5 MRR:

„Ak sa odkazuje na tento odsek, biopalivá, biokvapaliny a palivá z biomasy používané na spaľovanie musia spĺňať kritériá trvalej udržateľnosti a úspor emisií skleníkových plynov stanovené v odsekoch 2 až 7 a 10 článku 29 smernice (EÚ) 2018/2001.

Od biopalív, biokvapalín a palív z biomasy vyrobených z odpadu a zvyškov iných ako zvyškov z poľnohospodárstva, akvakultúry, rybolovu a lesníctva sa však vyžaduje, aby spĺňali len kritériá stanovené v článku 29 ods. 10 smernice (EÚ) 2018/2001. Tento pododsek sa vzťahuje aj na odpad a zvyšky, ktoré sa najskôr spracujú na výrobok pred ďalším spracovaním na biopalivá, biokvapaliny a palivá z biomasy.

Elektrina, kúrenie a chlad vyrobené z tuhého komunálneho odpadu nepodliehajú kritériám stanoveným v článku 29 ods. 10 smernice (EÚ) 2018/2001.

Kritériá stanovené v odsekoch 2 až 7 a 10 článku 29 smernice (EÚ) 2018/2001 sa uplatňujú bez ohľadu na geografický pôvod biomasy.

Článok 29 ods. 10 smernice (EÚ) 2018/2001 sa vzťahuje na zariadenie vymedzené v článku 3 písm. e) smernice 2003/87/ES.

Súlada s kritériami stanovenými v odsekoch 2 až 7 a 10 článku 29 smernice (EÚ) 2018/2001 sa posudzuje v súlade s článkami 30 a 31 ods. 1 uvedenej smernice.

Ak biomasa použitá na spaľovanie nie je v súlade s týmto odsekom, jej obsah uhlíka sa považuje za fosílny uhlík.“

Článok 75m ods. 1 vyhlasuje, že článok 38 sa rovnako vzťahuje na ETS2.

- Dodatočné kritériá účinnosti pre výrobu elektriny (článok 29 ods. 11 smernice RED II) sa neuplatňujú;
- Niektoré ustanovenia obsiahnuté v článku 29 ods. 1 smernice RED II sú skopírované do MRR s cieľom objasniť ich uplatniteľnosť. Okrem toho sa kritériá RED II uplatňujú bez ohľadu na geografický pôvod biomasy.
- Najdôležitejšími palivami v ETS2 sú biopalivá zmiešané s fosílnym benzínom a naftou pre sektor dopravy a bioplyn (→ časť 5.6.5). V prípade biopalív by sa už malo zabezpečiť preukázanie súladu so smernicou RED II v rámci zodpovedajúcich oznamovacích povinností podľa smernice o kvalite palív⁸⁰ a smernice RED a dôkazy o kritériách trvalej udržateľnosti a úspor emisií skleníkových plynov by preto mali byť ľahko dostupné.

Článok 75m ods. 2 okrem toho spája uplatniteľnosť kritérií smernice RED II s prahovými hodnotami uvedenými v článku 29 ods. 1 podods. 4 smernice RED II. Ten hovorí, že na účely RED II sa kritériá RED II uplatňujú len:

- na tuhé palivá vyrobené z biomasy, ako je palivové drevo, len ak sa spaľujú v zariadeniach s výkonom nad 20 MW (revidovaná RED II znižuje túto hranicu na 7,5 MW). Ako sa však uvádza v časti 2.2, tuhá biomasa nie je súčasťou palív, na ktoré sa vzťahuje ETS2, preto sa v súčasnosti kritériá RED II neuplatňujú.
- na palivá z plynnej biomasy, len ak sa spaľujú v zariadeniach s výkonom nad 2 MW (→ časť 5.6.5).

Ak sú potrebné ďalšie podrobnosti, pozrite si Usmerňovací dokument č. 3, ktorý si môžete stiahnuť z webovej stránky MRVA GR CLIMA⁸¹.

5.6.5 Osobitné pravidlá pre bioplyn

Regulované subjekty môžu využiť osobitný prístup k účtovaniu bioplynu podľa čl. 39 ods. 4⁸². Ak je bioplyn vtláčaný do sústav zemného plynu a nakupovaný regulovaným subjektom, môže regulovaný subjekt vykazovať nakúpené množstvo bioplynu. To sa robí stanovením a priradením podielu biomasy k celkovému plynu (zemný plyn plus bioplyn) na základe podielu energetického obsahu bioplynu na celkovej spotrebe plynu. Hoci to nie je výslovne uvedené v MRR, zdá sa byť vhodné, aby sa takýto prístup považoval za rovnocenný s úrovňou 2 (ako iné metodiky odhadu).

Predpoklady pre tento prístup sú:

- Množstvo použitého bioplynu sa zisťuje z evidencie nákupu;
- Regulovaný subjekt k spokojnosti CA preukáže, že nedochádza k dvojitému započítaniu rovnakého množstva bioplynu. Dá sa to dosiahnuť najmä využitím systému „registra bioplynu“ alebo podobnej databázy, ktorá tiež

⁸⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/30/ES z 23. apríla 2009, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 98/70/ES, pokiaľ ide o špecifikáciu benzínu, nafty a plynového oleja a ktorou sa zavádza mechanizmus na monitorovanie a znižovanie emisií skleníkových plynov, a ktorou sa mení a dopĺňa Smernica Rady 1999/32/ES, pokiaľ ide o špecifikáciu paliva používaného plavidlami vnútrozemskej vodnej dopravy, a ktorou sa zrušuje smernica 93/12/EHS.

⁸¹ https://climate.ec.europa.eu/system/files/2022-10/qd3_biomass_issues_en.pdf

⁸² Článok 75m ods. 1 vyhlasuje, že článok 39, s výnimkou odsekov 2 a 2a, sa vzťahuje na ETS2.

zaisťuje, že sa ostatným užívateľom bioplynu neprezradí žiadna záruka pôvodu. To znamená, že záruka pôvodu (ak bola vôbec vytvorená) musí byť úzko spojená s definovaným fyzikálnym množstvom bioplynu a nemôže byť poskytnutá („prezradená“) inému odberateľovi plynu.

- Kritériá trvalej udržateľnosti a úspory skleníkových plynov stanovené v smernici RED II sú splnené.
- Okrem toho, ako je uvedené v predchádzajúcej časti 5.6.4, kritériá RED II platia len vtedy, ak sa bioplyn spaľuje v zariadeniach s výkonom presahujúcim 2 MW podľa článku 75m ods. 2. To naopak znamená, že kritériá RED II sa neuplatňujú tam, kde regulovaný subjekt môže preukázať, že spaľovacie jednotky koncového spotrebiteľa majú menej ako 2 MW (na tento účel možno použiť metódy uvedené v časti 5.4.2). Aby sa však predišlo administratívnej záťaži v prípadoch, keď kapacita konečných spotrebiteľov nie je známa (napr. ak sa ešte nevyužila na určenie faktora rozsahu □ časť 5.4.2), pričom sa zároveň nedodržiava predpoklad, ktorý nerešpektuje príslušný prah v RED II, regulovaný subjekt môže prevziať kritérium, ktoré sa bude uplatňovať na agregovanej úrovni spotrebiteľa. To by znamenalo zhrnúť kapacitu všetkých odberateľov regulovaného subjektu, ktorá sa rovná ich vlastnej celkovej kapacite dodávok, a porovnať ju s prahovou hodnotou 2 MW, aby sa určilo, či sa uplatňujú kritériá RED II.⁸³ Upozorňujeme, že posúdenie vzhľadom na túto hranicu môže byť relevantné len v obmedzenom počte prípadov. Je to spôsobené tým, že bioplyn je buď priamo využívaný jedným alebo aspoň veľmi malým počtom spotrebiteľov, alebo je dodávaný do siete zemného plynu. V druhom prípade výrobca bioplynu dodávajúci bioplyn do siete nemusí mať podľa ETS2 dokonca žiadne oznamovacie povinnosti (pozri časť 8.2).

Ďalšie usmernenie k uplatňovaniu týchto kritérií je uvedené v Usmerňujúcom dokumente 3 („Problémy s biomasou v EU ETS“).

⁸³ Napr. pre typické kapacity plynových kotlov v súkromných domácnostiach s priemerným výkonom 20 kW by to znamenalo, že na prekročenie prahovej hodnoty 2 MW by bolo potrebné pripojiť aspoň 100 spotrebiteľov.

6 PLÁN MONITOROVANIA

6.1 Vypracovanie plánu monitorovania

Táto kapitola popisuje spôsob, akým môže regulovaný subjekt vypracovať plán monitorovania (MP). Pri vývoji MP by regulované subjekty mali dodržiavať niektoré hlavné zásady:

- Regulovaný subjekt, ktorý podrobne pozná situáciu, by mal metodiku monitorovania čo najviac zjednodušiť. Dosahuje sa to snahou využívať najspoľahlivejšie zdroje údajov, robustné meracie nástroje, krátke toky údajov a efektívne kontrolné postupy. V prípade potreby bude určite existovať veľa synergii s existujúcimi požiadavkami na podávanie správ v rámci režimu ETD/ED.
- Regulované subjekty by si mali predstaviť svoju výročnú správu o emisiách z pohľadu overovateľa. Na čo by sa overovateľ pýtal v zmysle spôsobu zostavenia údajov? Ako môže byť tok údajov medzi koncovými bodmi transparentný? Ktoré kontroly zabraňujú chybám, nepravdivým údajom, opomenutiam?
- Monitorovacie plány treba do určitej miery považovať za živé dokumenty. V záujme minimalizácie administratívnej záťaže by si regulované subjekty mali dávať pozor, ktoré prvky sú stanovené v samotnom MP a čo je možné vložiť do písomných postupov, ktoré dopĺňajú MP.

Simplified!

Poznámka: pre regulované subjekty s nízkymi emisiami a niektoré ďalšie „jednoduché“ subjekty je táto kapitola relevantná len čiastočne. Odporúča sa najprv si preštudovať kapitolu 7 tohto dokumentu.

Za užitočný môže byť považovaný nasledujúci postup krok za krokom:

1. Definujte hranice regulovaného subjektu s prihliadnutím na ustanovenia opísané v kapitole 2.
2. Určite kategóriu regulovaného subjektu (→ pozri časť 6.3.1) na základe odhadu ročných emisií skleníkových plynov.
3. Uveďte zoznam všetkých prúdov palív (→ definície pozri v časti 4.2) a rozdeľte ich na väčšie a de-minimis.
4. Identifikujte požiadavky na úroveň na základe kategórie regulovaného subjektu a klasifikácie prúdu paliva (pozri časť 6.2).
5. Uveďte a zhodnoťte potenciálne zdroje údajov:
 - a. Údaje o množstve uvoľneného paliva za prúd paliva (podrobné požiadavky nájdete v časti 5.3):
 - i. Ako možno určiť množstvo paliva alebo materiálu?
 - Sú metódy merania rovnaké ako metódy používané v režime ETD/ED a podliehajú vnútroštátnej zákonnej metrologickej kontrole? Ak áno, tieto metódy merania možno použiť aj na účely ETS2 a môžete prejsť priamo na bod b) nižšie, kde nájdete „faktor rozsahu“.
 - Existujú nástroje na kontinuálne meranie, ako sú prietokomery, vážiace pásy atď., ktoré poskytujú priame výsledky pre množstvo materiálu vstupujúceho alebo opúšťajúceho zásoby v priebehu času?

- Alebo musí množstvo paliva alebo materiálu vychádzať z predaných šarží? Ako možno v tomto prípade určiť množstvo na sklade alebo v nádržiach na konci roka?
- ii. Sú dostupné meradlá vlastnené/kontrolované regulovaným subjektom?
 - Ak áno: Aká je ich miera neistoty? Je ťažké ich kalibrovať? Podliehajú vnútroštátnej zákonnej metrologickej kontrole⁸⁴?
 - Ak nie: Môžu sa použiť meracie prístroje, ktoré sú pod kontrolou obchodného partnera? (To je často prípad plynomerov a v mnohých prípadoch, keď sa množstvá určujú na základe faktúr.)
 - iii. Odhadnite neistotu spojenú s týmito nástrojmi a určte súvisiacu dosiahnuteľnú úroveň. Poznámka: Na posúdenie neistoty sa uplatňuje niekoľko zjednodušení, najmä ak meradlo podlieha vnútroštátnej zákonnej metrologickej kontrole.
- b. Faktor rozsahu
- i. Pre všetky regulované subjekty a prúdy paliva je východiskovým bodom uplatnenie najvyššej úrovne (úroveň 3), pokiaľ členské štáty nepožadujú použitie špecifickej metódy. Možno teda sektory konečných spotrebiteľov identifikovať na základe fyzikálneho alebo chemického rozlíšenia paliva (prúdov)? Je uplatniteľná smernica Euromarker? Je možné nadviazať zmluvné spojenie s prevádzkovateľmi ETS1, ktorým sa dodávajú palivá?
 - ii. Ak nič z vyššie uvedeného nie je použiteľné alebo sa nedá preukázať, že spôsobuje neprimerané náklady, môžu iné metódy viesť k presnejším výsledkom (preukázaným na základe zjednodušeného posúdenia neistoty)?
 - iii. Existujú národné markery tam, kde platí bod ii.,? Ak existuje priamy zmluvný vzťah s konečnými spotrebiteľmi, pokúste sa nadviazať „spotrebiteľský reťazec“ cez napr. vlastné vyhlásenie každého spotrebiteľa, alebo sa pokúsiť vytvoriť „nepriame metódy“ na koreláciu medzi sektormi konečných spotrebiteľov a napr. úrovne alebo kapacity ročnej spotreby, denné/sezónne vzorce spotreby. Tam, kde neexistuje priamy zmluvný vzťah, skúste do odovzdávania informácií od konečných spotrebiteľov zapojiť späť sprostredkovateľských obchodníkov.
 - iv. Ak nič z vyššie uvedeného nie je možné bez vynaloženia neprimeraných nákladov, použite úroveň 1: predvolenú hodnotu 1, pokiaľ nie je možné preukázať predvolenú hodnotu menej ako 1, aby sa poskytli presnejšie výsledky.
- c. Faktory výpočtu (emisný faktor jednotkový konverzný faktor alebo podiel biomasy): V závislosti od požadovaných úrovní (ktoré sú určené na základe

⁸⁴ Niektoré meradlá používané na obchodné transakcie podliehajú vnútroštátnej zákonnej metrologickej kontrole. Na takéto nástroje sa podľa MRR vzťahujú osobitné požiadavky (zjednodušené prístupy). Podrobnosti nájdete v usmerňovacom dokumente č. 4 (odkaz nájdete v časti 1.3).

kategórie regulovaného subjektu a klasifikácie prúdu paliva, ako sa uvádza v časti 6.3):

- i. Platia predvolené hodnoty? Ak áno, sú dostupné hodnoty? (príloha VI k MRR, publikácie príslušného orgánu, národné inventárne hodnoty)?
 - ii. Ak sa majú použiť najvyššie úrovne alebo ak sa neuplatňujú žiadne štandardné hodnoty, musia sa vykonať chemické analýzy na určenie chýbajúcich výpočtových faktorov. V tomto prípade musí regulovaný subjekt:
 - rozhodnúť o laboratóriu, ktoré sa má použiť. Ak nie je k dispozícii žiadne akreditované laboratórium⁸⁵ alebo jeho používanie spôsobuje neprimerané náklady, vytvorte dôkaz o rovnocennosti s akreditáciou laboratória vybraného podľa EN ISO 17025 (pozri časť 5.5.2);
 - vybrať vhodnú analytickú metódu (a príslušný štandard);
 - navrhnúť plán odberu vzoriek (pozri Usmerňovací dokument č. 5 (odkaz pozri v časti 1.3)).
6. Môžu byť splnené všetky požadované úrovne? Ak nie, možno dosiahnuť nižšiu úroveň, ak je to povolené v súlade s pravidlami o technickej uskutočniteľnosti a neprimeraných nákladoch (→ časť 6.4)?
 7. V ďalšom kroku by mal regulovaný subjekt zdefinovať všetky koncové toky údajov (kto odkiaľ aké dáta berie, čo s dátami robí, komu odovzdáva výsledky a pod.) z meracích prístrojov alebo faktúr do konečnej ročnej správy. Pomôže vám návrh vývojového diagramu. Viac podrobností o činnostiach toku údajov nájdete v časti 6.7.
 8. S týmto prehľadom zdrojov údajov a tokov údajov môže regulovaný subjekt vykonať analýzu rizík svojho účtovného procesu s cieľom identifikovať potenciálne slabé stránky (pozri časť 6.7). Takto určí, kde sa v systéme môžu najľahšie vyskytnúť chyby.
 9. Pomocou analýzy rizík by regulovaný subjekt mal:
 - a. Posúdiť, ktoré meracie prístroje a zdroje údajov použiť na údaje o činnosti (pozri bod 5.a vyššie). Ak existuje niekoľko možností, mala by sa použiť tá s najnižšou neistotou a najnižším rizikom;
 - b. Vo všetkých ostatných prípadoch, ktoré si vyžadujú rozhodnutia⁸⁶, rozhodnúť na základe najnižšieho súvisiaceho rizika; a
 - c. Definovať kontrolné činnosti na zmiernenie identifikovaných rizík (pozri časť 6.7).
 10. Pred konečným spísaním MP a súvisiacich postupov môže byť potrebné zopakovať niektoré z krokov 5 až 9. Po definovaní kontrolných činností bude potrebné aktualizovať najmä analýzu rizík.
 11. Regulovaný subjekt potom napíše MP (pomocou vzorov poskytnutých Komisiou, ekvivalentného vzoru členského štátu alebo špecializovaného

⁸⁵ „Akreditované laboratórium“ sa tu používa ako skrátená forma pre „laboratórium, ktoré bolo akreditované podľa EN ISO/IEC 17025 pre požadovanú analytickú metódu“.

⁸⁶ Napr. tam, kde by s údajmi mohlo pracovať viacero oddelení, vybrať najvhodnejšie s najmenším počtom chybových možností.

IT systému poskytnutého Komisiou alebo členským štátom) a požadované podporné dokumenty (článok 12 ods.1):

- a. Výsledok hodnotenia rizík (→ časť 6.7), ktorý ukazuje, že definovaný systém kontroly primerane zmiernuje identifikované riziká (nevyžaduje sa pre subjekty s nízkymi emisiami → kapitola 7);
- b. Možno bude potrebné pripojiť ďalšie dokumenty (ako je opis a diagram regulovaného subjektu, diagram toku údajov atď.);
- c. Písomné postupy, na ktoré odkazuje MP, je potrebné vypracovať, ale nemusia byť priložené k MP, keď ho predkladáte CA⁸⁷ (pozri časť 6.6 o postupoch).

Regulovaný subjekt by sa mal uistiť, že všetky verzie MP, súvisiace dokumenty a postupy sú jasne a jednoznačne identifikovateľné a že všetci zainteresovaní zamestnanci vždy používajú najnovšie verzie. Od začiatku sa odporúča dobrý systém správy dokumentov.

⁸⁷ hoci CA môže požiadať o nahliadnutie do kópií postupov ako súčasť ich schvaľovacieho procesu

6.2 Výber správnej úrovne

System na definovanie minimálnych požadovaných úrovní je stanovený v článkoch 75h (uvoľnené množstvá paliva a faktory výpočtu) a 75i (faktor rozsahu). **Základným pravidlom je, že regulovaný subjekt by mal uplatňovať najvyššiu úroveň definovanú pre každý parameter.** Pre väčšie prúdy palív v rámci regulovaných subjektov kategórie B je to povinné. Pre ostatné prúdy palív a menšie subjekty, nasledujúci súbor pravidiel definuje **výnimky z pravidla**:

1. Namiesto definovaných najvyšších úrovní sa od regulovaných subjektov kategórie A vyžaduje, aby na hlavné prúdy palív uplatňovali aspoň úroveň uvedené v prílohe V k MRR.
2. Bez ohľadu na kategóriu regulovaného subjektu sa na komerčné štandardné palivá⁸⁸ alebo palivá spĺňajúce ekvivalentné kritériá (→ časť 4.2) vzťahujú rovnaké úrovne pre faktory výpočtu v prílohe V.
3. Ak regulovaný subjekt k spokojnosti príslušného orgánu preukáže, že uplatňovanie úrovní požadovaných v predchádzajúcich bodoch vedie k neprimeraným nákladom (→ časť 6.4) alebo je technicky nerealizovateľné (→ časť 6.4), regulovaný subjekt môže uplatniť na väčšie prúdy palív úroveň až o dve nižšiu. Úroveň 1 je vždy najnižšia možná úroveň.

Očakáva sa tiež, že regulované subjekty budú uplatňovať úrovne rovnaké alebo vyššie ako úroveň 1 na **prúdy palív de-minimis**, ak to možno dosiahnuť „bez dodatočného úsilia“ (t. j. bez akýchkoľvek výrazných nákladov). Pre uvoľnené množstvá pohonných hmôt to znamená, že pri určovaní množstva uvoľnených pohonných látok sa vychádza z faktúr alebo záznamov o nákupe, pokiaľ nie je možné dosiahnuť definovanú úroveň bez dodatočného úsilia. Regulovaný subjekt by mal túto metódu opísať v MP.

Ak príslušný orgán povolil použiť emisné faktory vyjadrené ako t CO₂ na tonu (alebo Nm³) namiesto t CO₂/TJ, NCV možno určiť pomocou konzervatívnych odhadov namiesto použitia systému úrovní. Mala by sa však uplatniť najvyššia úroveň, ktorá si nevyžaduje dodatočné úsilie. Celý systém požiadaviek na výber úrovní je zhrnutý v tabuľke 7.

Dôležitá poznámka: MP musí vždy odrážať skutočne uplatnenú úroveň, nie minimálnu požadovanú úroveň. Všeobecnou zásadou tiež je, že regulované subjekty by sa mali snažiť zlepšovať svoje monitorovacie systémy.

⁸⁸ Článok 3 ods. 32 definuje: „*komerčné štandardné palivo*“ je medzinárodne štandardizované komerčné palivo, ktoré pre svoju špecifikovanú hodnotu výhrevnosti vykazuje 95 % interval spoľahlivosti nepresahujúci ± 1 %, vrátane plynového oleja, ľahkého vykurovacieho oleja, benzínu, lampového oleja, kerozínu, etánu, propánu, butánu, petroleja pre prúdové motory (Jet A1 alebo Jet A), benzínu pre prúdové motory (Jet B) a leteckého benzínu (AvGas). Komerčné štandardné palivá sa považujú za ľahko monitorovateľné.

Tabuľka 7: Súhrn požiadaviek na úroveň. Upozorňujeme, že toto je len stručný prehľad. Podrobné informácie nájdete v úplnom znení tejto časti.

Kategória regulovaného subjektu	Kategória prúdu paliva	Požadovaná úroveň (faktor rozsahu)	Požadovaná minimálna úroveň (uvoľnené množstvá paliva a faktory výpočtu)	Faktory výpočtu pre komerčné štandardné palivá alebo palivá spĺňajúce ekvivalentné kritériá (článok 75k ods. 2)
Kat. B (> 50kt)	Väčší	<i>najvyššia úroveň alebo požiadavka členského štátu</i>	<i>najvyššia úroveň</i>	<i>úroveň 2a/2b (príloha V)</i>
	de-minimis		<i>konzervatívne odhady, pokiaľ úroveň nie je možné dosiahnuť bez dodatočného úsilia</i>	
Kat. A (≤ 50kt)	Väčší		<i>úroveň v prílohe V (EF: 2a/2b)</i>	
	de-minimis		<i>konzervatívne odhady, pokiaľ úroveň nie je možné dosiahnuť bez dodatočného úsilia</i>	
Subjekt s nízkymi emisiami (< 1 000t)	Väčší		<i>úroveň 1</i>	
	de-minimis		<i>konzervatívne odhady, pokiaľ úroveň nie je možné dosiahnuť bez dodatočného úsilia</i>	
Dôvody odchýlky od požadovaných úrovní		<i>technická neuskutočniteľnosť (alebo nedostupnosť), neprimerané náklady alebo zjednodušené posúdenie neistoty⁸⁹</i>	<i>technickú nerealizovateľnosť alebo neprimerané náklady</i>	

⁸⁹ Ďalšie možné výnimky sa uplatňujú na prechodné obdobie 2024 – 2026, kde sa uplatňuje štandardná hodnota nižšia ako 1, ako sa uvádza v časti 5.4.2.

6.3 Kategorizácia regulovaných subjektov a prúdov palív

Základnou filozofiou systému MRV v rámci EU ETS je, že najväčšie zdroje emisií by sa mali monitorovať čo najpresnejšie, zatiaľ čo na menšie zdroje emisií možno použiť menej ambiciózne metódy. Pri tejto metóde sa zohľadňuje efektívnosť nákladov a predchádza sa neprimeranej finančnej a administratívnej záťaži, kde by prínos väčšieho úsilia bol len marginálny.

Upozorňujeme, že tento oddiel už zohľadňuje navrhované zmeny článkov 75e a 75n MRR. Týkajú sa kategorizácie regulovaných subjektov (časť 6.3.1, 6.3.2 a 7) a kategorizácie prúdov palív (časť 6.3.3), pričom sa stanovuje, že príslušné emisné prahy pre kategorizáciu treba chápať ako emisie pred uplatnením faktora rozsahu.

6.3.1 Kategórie regulovaných subjektov

Na účely identifikácie požadovanej „miery ambícií“, t. j. požadovaných úrovní na monitorovanie (podrobnosti sú uvedené v časti 6.2), musí regulovaný subjekt kategorizovať regulovaný subjekt podľa jeho priemerných ročných emisií (článok 75e ods. 2):

- Kategória A: Priemerné ročné emisie sa rovnajú alebo sú nižšie ako 50 000 ton CO₂(e);
- Kategória B: Priemerné ročné emisie sú viac ako 50 000 ton CO₂(e); „Priemerné ročné emisie“ v tomto prípade znamenajú priemerné ročné *overené* emisie za predchádzajúce obdobie obchodovania od roku 2031. Pokiaľ ide o ročné podávanie správ, emisie z udržateľnej⁹⁰ biomasy sú vylúčené (t. j. s nulovou sadzbou). Keďže však overené emisie ešte nie sú k dispozícii (až od roku 2026), regulovaný subjekt použije pre svoj prvý PM konzervatívny odhad.

Ak tieto priemerné ročné overené emisie nie sú k dispozícii alebo už nie sú reprezentatívne, v súvislosti s projektovanými emisiami na nasledujúcich päť rokov sa musí použiť konzervatívny odhad priemerných ročných emisií. Od roku 2027 do roku 2030 sú ročné priemerné emisie založené na priemerných overených ročných emisiách za 2 roky pred sledovaným obdobím.

Simplified!

MRR umožňuje, aby subjekt, ktorý prekročí jeden z uvedených limitov len raz za šesť rokov, nemusel svoju kategorizáciu meniť. Napríklad subjekt kategórie A, ktorý vypustí 51 000 t CO₂ len za jeden rok, nemusí zmeniť svoju kategóriu, ak regulovaný subjekt preukáže príslušnému orgánu, že jeho emisie boli nižšie ako 50 000 t CO₂ v predchádzajúcich piatich rokoch a nebudú znova prekročené v nasledujúcich vykazovaných obdobiach. Predovšetkým to tiež znamená, že platné minimálne úrovne sa v dôsledku tohto jedného roka vyšších emisií nemenia a regulovaný subjekt nemusí predkladať aktualizované MP na schválenie.

⁹⁰ To znamená, že biomasa – ak sa používa na spaľovanie – musí spĺňať kritériá trvalej udržateľnosti a úspory skleníkových plynov stanovené v smernici RED II, aby mohla byť „nulová“. Ďalšie podrobnosti o biomase nájdete v časti 5.6.4.

6.3.2 Regulovaný subjekt s nízkymi emisiami

Regulované subjekty, ktoré v priemere emitujú menej ako 1 000 t CO₂(e) ročne, možno klasifikovať ako „regulovaný subjekt s nízkymi emisiami“ v súlade s článkom 75n MRR. Na tieto účely sa uplatňujú špeciálne zjednodušenia systému MRV s cieľom znížiť administratívne náklady (pozri časť 7).

Pokiaľ ide o ostatné kategórie regulovaných subjektov, ročné priemerné emisie sa majú od roku 2031 určovať ako priemerné ročné *overené* emisie za predchádzajúce obdobie obchodovania s vylúčením CO₂ vznikajúceho z udržateľnej⁹⁰ biomasy. Od roku 2027 do roku 2030 sú ročné priemerné emisie založené na priemerných overených ročných emisiách za 2 roky pred sledovaným obdobím.

Ak tieto priemerné emisie nie sú k dispozícii, v súvislosti s projektovanými emisiami na nasledujúcich päť rokov sa použije konzervatívny odhad.

Osobitná situácia potom nastáva, ak emisie regulovaného subjektu prekročia hranicu 1 000 t CO₂ ročne. V takom prípade je potrebné MP prepracovať a predložiť príslušnému orgánu nový, na ktorý už nie je možné uplatniť zjednodušenia. Znenie článku 75n ods. 6 podods. 3 však umožňuje, aby regulovaný subjekt mohol pokračovať ako subjekt s nízkymi emisiami za predpokladu, že môže príslušnému orgánu preukázať, že prah 1 000 t CO₂ za rok nebol prekročený v predchádzajúcich 5 rokoch a nebude znovu prekročený. Vysoké emisie v jednom jedinom roku zo šiestich teda môžu byť tolerovateľné, ale ak sa prah opäť prekročí v jednom z nasledujúcich piatich rokov, táto výnimka sa už nebude uplatňovať.

6.3.3 Identifikácia a kategorizácia prúdov paliva

Identifikácia prúdov paliva pozostáva z nasledujúcich dvoch krokov:

- Rozdelenie palív uvoľnených na spotrebu do prúdov palív;
- Kategorizácia týchto prúdov palív.

Rozdelenie na prúdy palív

Rozdelenie na prúdy palív by malo zohľadňovať tieto aspekty:

- Prúdy palív môžu byť iba palivá, ktoré spadajú do rozsahu pôsobnosti článku 3 písm. af) smernice EU ETS, na ktoré sa vzťahuje článok 2 ods. 1 SZE alebo akýkoľvek iný výrobok určený na použitie, ponúkaný na predaj alebo používaný ako motorové palivo alebo vykurovacie palivo, ako sa uvádza v článku 2 ods. 3 SZE, vrátane takého, ktorý sa používa na výrobu elektriny (→ časť 2.2);
- palivá na spotrebu sa môžu uvoľňovať rôznymi spôsobmi. Takýmito prostriedkami môžu byť potrubia, kamiónové dodávky, lodná doprava alebo ich kombinácie, sprostredkovatelia (napríklad ďalší obchodníci s palivami bez vlastného daňového skladu) atď.
- typy konečných spotrebiteľov podľa ich kategórií CRF (→ časť 5.4.1), na úrovni agregácie, ktorá je k dispozícii a ktorá slúži lepšej transparentnosti a overiteľnosti;
- metódy použité na určenie faktora rozsahu (→ časť 5.4.2).

V ideálnom prípade by rozdelenie na prúdy palív malo byť na takej úrovni agregácie, ktorá umožňuje len jeden spôsob, ktorým sa palivá uvoľňujú, iba jednu metódu pre faktor rozsahu (aspoň len jedna úroveň) a kategóriu CRF. To by značne uľahčilo schvaľovanie MP a overovanie výročnej správy o emisiách príslušným orgánom, čo by umožnilo ľahšie odhaliť súvisiace riziká. Dva príklady na konci tejto časti by mali pomôcť ilustrovať tento prístup.

Kategorizácia prúdov palív

Regulovaný subjekt musí klasifikovať všetky prúdy palív a porovnať zodpovedajúce emisie so „súčtom všetkých monitorovaných položiek“.

Je potrebné vykonať nasledujúce kroky:

- Určenie „súčtu všetkých monitorovaných položiek“ sčítaním:
 - Emisií (CO₂(e)) všetkých určených prúdov palív (pozri nižšie);
 - Pri tomto výpočte sa berie do úvahy CO₂ z fosílnych zdrojov, ako aj „neudržateľná⁹⁰ biomasa“.
- Preto by mal regulovaný subjekt uviesť zoznam všetkých prúdov palív zoradených v zostupnom poradí podľa súvisiaceho množstva emisií.
- Regulovaný subjekt si potom môže vybrať prúdy palív, ktoré chce klasifikovať ako „de-minimis“ toky, aby na ne v prípade potreby uplatnil znížené požiadavky na monitorovanie. Na tento účel musia byť dodržané nižšie uvedené prahové hodnoty.

Regulovaný subjekt si môže vybrať ako **de-minimis prúdy palív**: prúdy palív, ktoré *spoločne* zodpovedajú menej ako 1 000 tonám fosílného CO₂ ročne. Všetky ostatné prúdy palív sú klasifikované ako **väčšie prúdy palív**.

MRR umožňuje, aby subjekt, ktorý prekročí jeden z uvedených limitov len raz za šesť rokov, nemusel svoju klasifikáciu meniť. Toto znamená, že platné minimálne úrovne sa v dôsledku tohto jedného roka vyšších emisií nemenia a regulovaný subjekt nemusí predkladať aktualizované MP na schválenie.

Simplified!

Príklad 1: Dodávateľ ropných produktov skladuje vo svojom daňovom sklade dva rôzne druhy palív. Jedným je nafta, ktorá obsahuje 10 % kvapalnej biomasy určenej pre sektor cestnej dopravy, druhým je vykurovací olej pre budovy. Zatiaľ čo väčšina množstva palív sa prepravuje obchodníkom s palivami potrubím, malé množstvá paliva sa prepravujú nákladnými autami k obchodníkom s palivami, ktorí sú väčšinou aktívni v sektore budov a čerpacích staníc. Preto môže byť najužitočnejšie identifikovať štyri rôzne prúdy paliva:

1. motorová nafta uvoľnená na spotrebu prostredníctvom potrubí obchodníkom s palivami;
2. vykurovací olej uvoľnený na spotrebu prostredníctvom potrubí obchodníkom s palivami;
3. vykurovací olej uvoľnený na spotrebu prostredníctvom nákladných áut obchodníkom s palivom (väčšinou aktívnym v sektore budov);
4. motorová nafta prepravovaná nákladnými autami na čerpacie stanice.

Príklad 2: kategorizácia prúdov palív						
Subjekt dodáva ľahký vykurovací olej a benzín rôznymi spôsobmi rôznym (stredným) spotrebiteľom a konečným spotrebiteľom, pričom pre faktor rozsahu uplatňuje rôzne úrovne.						
Prúd paliva	Emisie (pred použitím faktora rozsahu) (t CO ₂)	Prostriedky uvoľňovania	(Stredný) spotrebiteľ	Sektor konečných spotrebiteľov (CRF)	Metóda faktora rozsahu	Faktor rozsahu
1. Ľahký vykurovací olej 1	50 000 (väčší)	Potrubia	Energetický priemysel (mimo ETS1)	1A1a	Úroveň 2 (spotrebiteľský reťazec)	1
2. Ľahký vykurovací olej 2	30 000 (väčší)	Potrubia	ETS1 zariadenia Energetický priemysel (elektrárne)	1A1a	Úroveň 3 (ETS1 overená emisná správa)	0
3. Benzín	25 000 (väčší)	Nákladné autá	Čerpacie stanice	1A3b	Úroveň 2 (spotrebiteľský reťazec)	0,85
4. Ľahký vykurovací olej 3	5 000 (väčší)	Nákladné autá	ETS1 zariadenia Priemysel	1A2c	Úroveň 3 (overená správa o emisiách ETS1)	0
5. Ľahký vykurovací olej 4	1 500 (väčší)	Nákladné autá	Priemysel	1A2	Úroveň 2 (spotrebiteľský reťazec)	1
6. Ľahký vykurovací olej 5	300 de-minimis	Nákladné autá	neznámy	1 A	Úroveň 1	1

6.4 Dôvody odchýlky

MRR umožňuje odchýlku od požadovaných úrovní pre uvoľnené množstvá paliva a akýkoľvek faktor, ak je možné preukázať niektorý z týchto faktorov (→ pozri tabuľku 7):

- Neprimerané náklady
- Technicky nerealizovateľné
- Okrem toho sa nasledujúce odchýlky vzťahujú len na faktor rozsahu
 - Metódy úrovne 3 nie sú k dispozícii
 - Zjednodušené posúdenie neistoty (→ časť 6.4.2)

Nákladová efektívnosť je pre MRR dôležitý pojem. Vo všeobecnosti je možné, aby regulovaný subjekt získal od príslušného orgánu povolenie odchyliť sa od špecifickej požiadavky MRR (najmä požadovaného stupňa úrovne), ak

Simplified!

by úplné uplatnenie požiadavky viedlo k **neprimeraným nákladom**. Preto je potrebná jasná definícia „neprimeraných nákladov“. Tú možno nájsť v článku 75d MRR. Ako je uvedené v časti 6.4.1 nižšie, vychádza z analýzy nákladov a prínosov pre posudzovanú požiadavku.

Podobné odchýlky možno uplatniť, ak opatrenie **nie je technicky uskutočniteľné**. Technická realizovateľnosť nie je otázkou nákladov/prínosov, ale toho, či je regulovaný subjekt v praxi vôbec schopný splniť určitú požiadavku. V článku 75c MRR sa vyžaduje, aby regulovaný subjekt poskytol odôvodnenie, ak tvrdí, že niečo nie je technicky možné. Toto odôvodnenie musí preukázať, že regulovaný subjekt nemá k dispozícii technické zdroje na splnenie konkrétnej požiadavky v požadovanom čase. Ak sa to dá preukázať, zvyčajne by to viedlo aj k neprimeraným nákladom.

6.4.1 Neprimerané náklady

Pri posudzovaní, či sú náklady na konkrétne opatrenie primerané, sa musia náklady porovnať s prínosom, ktorý by to prinieslo. Náklady sa považujú za neprimerané, ak prevyšujú prínos (článok 75d).

Náklady: Regulovaný subjekt má povinnosť poskytnúť primeraný odhad súvisiacich nákladov. Mali by sa brať do úvahy iba náklady, ktoré sú dodatočné k nákladom uplatniteľným na alternatívny scenár. MRR tiež vyžaduje, aby sa náklady na vybavenie posudzovali pomocou doby odpisovania primeranej ekonomickej životnosti zariadenia. Preto sa pri hodnotení majú použiť skôr ročné náklady počas životnosti než celkové náklady na zariadenie. Okrem toho MRR tiež vyžaduje, aby sa zohľadnili všetky náklady, ktoré vzniknú (konečným) spotrebiteľom. Toto môže byť obzvlášť dôležité pri výbere metódy pre faktor rozsahu.

Ak náklady alebo prínosy určitých opatrení na zlepšenie ovplyvňujú viac ako jeden prúd paliva (napr. použitie určitej metódy pre faktor rozsahu), náklady a prínosy možno posúdiť na agregovanej úrovni, t. j. pre všetky ovplyvnené prúdy paliva spoločne. V dôsledku toho to tiež znamená, že absolútne minimálne finančné limity stanovené v článku 75d ods. 5 sa uplatňujú na agregovanej úrovni.

Príklad 1: Starý merací prístroj je potrebné vymeniť za nový. Starý nástroj umožňoval dosiahnutie 3% neistoty zodpovedajúcej úrovni 2 ($\pm 5\%$) pre množstvá uvoľneného paliva (definície úrovni pozri v oddiele 5.3.1). Keďže regulovaný subjekt by aj tak musel uplatniť vyššiu úroveň, zvažuje, či by lepší nástroj nespôsobil neprimerané náklady. Nástroj A stojí 40 000 EUR a vedie k neistote 2,8 % (stále úroveň 2), nástroj B stojí 70 000 EUR, ale umožňuje dosiahnuť neistotu 2,1 % (úroveň 3, $\pm 2,5\%$). Na základe typickej ekonomickej životnosti meracieho zariadenia sa za primeranú považuje doba odpisovania 8 rokov.

Náklady, ktoré treba zohľadniť pri posudzovaní neprimeraných nákladov, sú 30 000 EUR (t. j. rozdiel medzi dvoma meračmi) delené 8 rokmi, t. j. 3 750 EUR (čo je tiež pod hranicou stanovenou v článku 75d ods. 5, takže náklady by aj tak neboli neprimerané). Nemali by sa brať do úvahy žiadne náklady na pracovný čas, pretože sa predpokladá, že rovnaké pracovné zaťaženie je potrebné nezávisle od typu inštalovaného merača. Približne možno predpokladať aj rovnaké náklady na údržbu.

Príklad 2: Na určenie faktora rozsahu regulovaný subjekt preukáže, že nie je k dispozícii žiadna z metód úrovne 3 (t. j. nie je možné fyzikálne/chemické rozlíšenie, Euromarker sa neuplatňuje atď.). Regulovaný subjekt preto skúma možnosť zaviesť metódu „spotrebiteľského reťazca“ úrovne 2 zahŕňajúcu vlastné vyhlásenie od priamo pripojených koncových spotrebiteľov (t. j. tých, s ktorými už má priamy zmluvný vzťah) prostredníctvom aktualizácie existujúcich zmluvných podmienok. Ako alternatívu regulovaný subjekt zvažuje aj „nepriamu metódu“ prostredníctvom korelácie medzi ročnými sumami a kategóriami CRF.

Posúdenie neprimeraných nákladov v súvislosti s implementáciou jedného z týchto prístupov sa vykoná porovnaním s alternatívnou metódou úrovne 1 – Predvolená hodnota 1, čo by znamenalo, že všetci koncoví spotrebiteľia, na ktorých sa nevzťahuje príloha III smernice EU ETS, musia požiadať o finančnú kompenzáciu⁹¹ vzniknutých prenesených nákladov na uhlík.

Náklady, ktoré je potrebné vziať do úvahy, budú teda zahŕňať vlastné dodatočné náklady regulovaného subjektu (investície do IT softvéru, korelačné štúdie, personálne náklady atď.). Okrem toho by však hodnotenie malo brať do úvahy aj administratívne zaťaženie (napr. zaplatenie poplatku za „palivové karty“) alebo náklady ušetrené konečnými spotrebiteľmi tým, že nemusia žiadať o finančnú kompenzáciu (úroveň 1), ale musia len súhlasiť s aktualizovanými zmluvnými podmienkami („spotrebiteľský reťazec“) alebo sa od nich nevyžaduje vôbec nič („nepriame metódy“). Na tento účel by sa zodpovedajúce ušetrené náklady (napr. na základe ročného ušetreného času vynásobeného priemernými nákladmi na zamestnancov predpokladanými pre konkrétnu krajinu) odpočítali od vlastných nákladov regulovaného subjektu, aby sa získali celkové náklady na porovnanie s prínosom vypočítaným nižšie.

⁹¹ Finančná kompenzácia znamená, že spotrebiteľia, na ktorých sa nevzťahuje rozsah ETS2, budú musieť požiadať o preplatenie neprimeraných nákladov na uhlík, ktoré im boli prenesené. Zodpovedajúce pravidlá budú vypracované v samostatnom právnom akte.

Výhoda: Výhodu napr. presnejšieho merania je ťažké vyjadriť finančnými hodnotami. Preto je potrebné urobiť predpoklad podľa MRR. Výhoda sa považuje za úmernú množstvu kvót rádovo vo výške zníženej neistoty. Aby bol tento odhad nezávislý od denných cenových výkyvov, MRR (článok 75d ods. 1) vyžaduje použitie konštantnej kvótovej ceny vo výške 60 EUR. Na určenie predpokladaného prínosu sa táto cena kvóty vynásobí „faktorom zlepšenia“, ktorým je zlepšenie neistoty vynásobené priemernými ročnými emisiami spôsobenými príslušným prúdmi paliva za posledné tri roky. Zlepšenie neistoty je rozdiel medzi aktuálne dosiahnutou neistotou⁹² a prahom neistoty úrovne, ktorý by sa dosiahol po zlepšení.

Ak sa zlepšením nedosiahne žiadne priame zlepšenie presnosti údajov o emisiách, faktor zlepšenia je vždy 1 %. V článku 75d ods. 4 sú uvedené niektoré z takýchto zlepšení, napr. použitie vyššej úrovne pre faktor rozsahu, prechod z predvolených hodnôt na analýzy, zvýšenie počtu analyzovaných vzoriek, zlepšenie toku údajov a systému kontroly atď.

Vezmite prosím na vedomie **minimálnu hranicu** stanovenú v MRR: Akumulované náklady na zlepšenie nižšie ako 4 000 EUR ročne sa vždy považujú za primerané, bez hodnotenia prínosu. Pre regulované subjekty s nízkymi emisiami (→ časť 6.3.2) je táto hranica len 1 000 €.

Zhrnutím vyššie uvedeného pomocou vzorca sa náklady považujú za primerané, ak:

$$C < P \cdot AEm \cdot IF$$

$$C < P \cdot AEm \cdot \left(U_{curr} - U_{new\ tier} \right) \quad (9)$$

Kde:

C Náklady [€/rok]

P špecifikovaná cena kvóty = 60 € / t CO_{2(e)}

AEm Priemerné emisie zo súvisiacich prúdov palív za posledné tri roky [t CO_{2(e)}/rok]

IF..... Faktor zlepšenia ($U_{curr} - U_{new\ tier}$, ak je to možné, alebo 1%)

U_{curr} Aktuálna neistota (skutočná neistota, nie prahová hodnota) [%]

$U_{new\ tier}$. Hranica neistoty novej úrovne, ktorú možno dosiahnuť [%]

Príklad 3: V prípade výmeny meračov opísaných vyššie je prínos „zlepšenia“ pre prístroj A nulový, keďže ide len o výmenu so zachovaním súčasnej úrovne. Nemôže to byť nerozumné, keďže regulovaný subjekt nemôže bez tohto nástroja fungovať.

V prípade nástroja B možno dosiahnuť úroveň 3 (prahová neistota = 2,5 %). Zlepšenie neistoty je teda $U_{curr} - U_{new\ tier} = 2,8\% - 2,5\% = 0,3\%$.

⁹² Upozorňujeme, že sa tu myslí „skutočná“ neistota a nie prah neistoty úrovne.

Priemerné ročné emisie sú $A_{em} = 120\,000$ t CO₂/rok. Preto je predpokladaná výhoda $0,3\% \cdot 120\,000 \cdot 60$ EUR = 21 600 EUR. To je vyššie ako predpokladané náklady (pozri vyššie). Preto nie je nerozumné požadovať, aby bol prístroj B nainštalovaný.

Príklad 4: v rovnakej situácii ako vo vyššie uvedenom príklade by sa pri posudzovaní prínosu dosiahnutia vyššej úrovne pre ktorýkoľvek z výpočtových faktorov alebo faktor rozsahu rovnal $1\% \cdot 120\,000 \cdot 60$ EUR = 72 000 EUR

Dôležitá poznámka: V prípade nahlasovania historických emisií v roku 2024 (t. j. správy do 30. apríla 2025) môžu členské štáty oslobodiť regulované subjekty od zdôvodňovania, že konkrétna metodika monitorovania by spôsobila neprimerané náklady (článok 75d ods. 1).

Ďalšie usmernenie⁹³ možno nájsť v materiáli školiaceho podujatia o „neprimeraných nákladoch“ uverejnenom na webovej stránke MRVA GR CLIMA (https://ec.europa.eu/clima/eu-action/eu-emissions-trading-system-eu-ets/monitoring-reporting-and-verification-eu-ets-emissions_en). Dá sa tam stiahnuť aj „nástroj na určenie neprimeraných nákladov“ v Exceli.

6.4.2 Zjednodušené posúdenie neistoty pre faktor rozsahu

V prípade uvoľnených množstiev paliva a výpočtových faktorov je odchýlka od požadovaných úrovní (→ pozri tabuľku 7) možná len vtedy, ak je možné preukázať technickú neuskutočiteľnosť alebo neprimerané náklady (→ časť 6.4.1). Pre faktor rozsahu (→ časť 5.4) je okrem toho možná výnimka z uplatňovania požadovanej úrovne, ak regulovaný subjekt môže preukázať, že metóda nižšej úrovne vedie k presnejšej identifikácii kategórií CRF konečných spotrebiteľov na základe zjednodušeného hodnotenia neistoty.

Takéto posúdenie neistoty zohľadní prvky uvedené v časti 6.5 nižšie. Je to však zjednodušené v tom zmysle, že nekvantifikovateľné prvky by sa mohli zväziť aj tam, kde nie sú dostupné kvantifikovateľné odhady. Napríklad pri vykonávaní štúdie na stanovenie korelácie medzi profilom sezónnej spotreby konečných spotrebiteľov a ich príslušným pokrytím kategórií CRF uvedených v prílohe III k smernici (metóda faktora rozsahu „nepriamych metód“), výsledok môže obsahovať kvantifikované odhady podielu konečných spotrebiteľov chybné identifikovaných ako spadajúcich do rozsahu ETS2 a naopak, chybné identifikovaných ako nespádajúcich do rozsahu pôsobnosti ETS2. V mnohých iných prípadoch takéto kvantifikované odhady nemusia byť dostupné, napr. podiel používateľov mimo prílohy III ako súčasť metódy faktora rozsahu „fyzického rozlíšenia“. Pre takéto prípady MRR zavádza koncept „zjednodušeného“ posúdenia neistoty. Tento pojem možno chápať ako regulované subjekty zohľadňujúce hlavné pojmy, avšak použitie akéhokoľvek zdroja primeraných informácií (napr. literárnych zdrojov)

⁹³ Vypracované pre zariadenia ETS1, ale koncepcie sú rovnako uplatniteľné na regulované subjekty.

na preukázanie určitej metódy nižšej úrovne môže viesť k presnejšej identifikácii konečných spotrebiteľov.

Prechodné zjednodušenia na roky 2024 – 2026:

Ako sa uvádza v časti 5.4.2, MRR obsahuje prechodné ustanovenie na roky 2024 – 2026 pre výnimku, ktorá umožňuje použitie štandardného faktora rozsahu nižšieho ako 1, ak regulovaný subjekt môže preukázať, že to vedie k presnejšiemu stanoveniu emisií.

6.5 Posúdenie neistoty

6.5.1 Všeobecné zásady

Ak by sa niekto chcel spýtať základnú otázku o kvalite systému MRV akéhokoľvek systému obchodovania s emisiami, pravdepodobne by sa opýtal: "Ako presné sú údaje?" alebo dokonca "Môžeme dôverovať meraniam, ktoré produkujú údaje o emisiách?" Pri určovaní kvality meraní sa medzinárodné normy odvolávajú na kvantitu „neistoty“. Tento pojem si pýta vysvetlenie.

Existujú rôzne termíny, ktoré sa často používajú podobným spôsobom ako neistota. Nie sú to však synonymá, ale majú svoj vlastný definovaný význam (pozri ilustráciu na obrázku 7):

- **Správnosť**: Znamená blízkosť zhody medzi nameranou hodnotou a skutočnou hodnotou veličiny. Ak je meranie presné, priemer výsledkov merania je blízky „skutočnej“ hodnote (čo môže byť napr. nominálna hodnota certifikovaného štandardného materiálu⁹⁴). Ak meranie nie je presné, môže to byť niekedy spôsobené systematickou chybou. Často sa to dá prekonať kalibráciou a nastavením prístrojov.
- **Presnosť**: Vyjadruje blízkosť výsledkov opakovaného merania tej istej meranej veličiny za rovnakých podmienok, t.j. to isté sa meria niekoľkokrát. Často sa kvantifikuje ako štandardná odchýlka hodnôt okolo priemeru. Odráža skutočnosť, že všetky merania zahŕňajú mieru náhodnej chyby, ktorú možno znížiť, ale nie úplne odstrániť.
- **Neistota**⁹⁵: Tento výraz charakterizuje rozsah, v ktorom sa očakáva, že skutočná hodnota bude ležať so špecifikovanou úrovňou spoľahlivosti. Je to zastrešujúci koncept, ktorý kombinuje správnosť a predpokladanú presnosť. Ako je znázornené na obrázku 7, merania môžu byť správne, ale nepresné, alebo naopak. Ideálny stav je presný a správny.

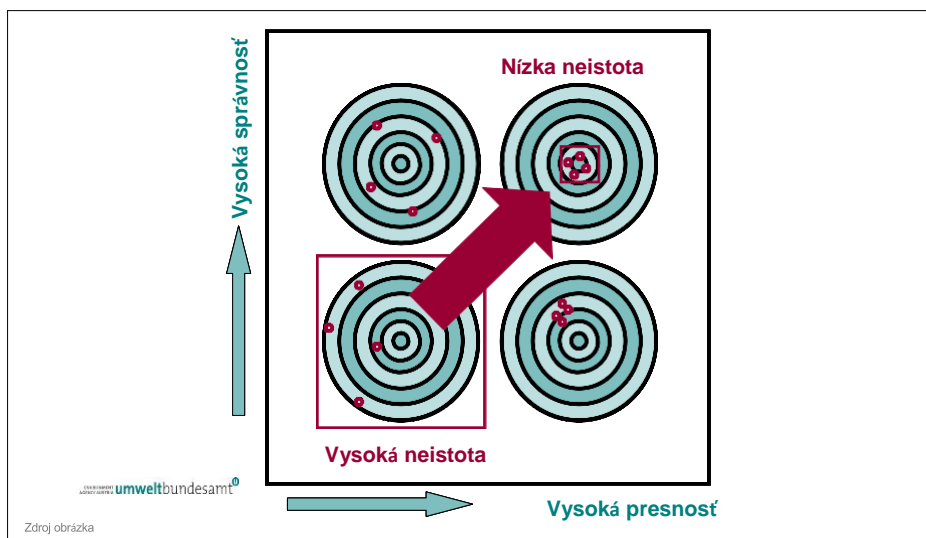
Ak laboratórium posudzuje a optimalizuje svoje metódy, zvyčajne má záujem rozlišovať správnosť a presnosť, pretože to vedie k identifikácii

⁹⁴ Taktiež štandardný materiál, akým je napr. kópia kilogramového prototypu, zbavuje neistoty v dôsledku výrobného procesu. Zvyčajne bude táto neistota malá v porovnaní s neistotami neskôr pri používaní.

⁹⁵ Článok 3 ods. 6 MRR definuje: „neistota“ „je parameter súvisiaci s výsledkom určovania kvantity, ktorý charakterizuje rozptyl hodnôt reálne prítomných konkrétnej kvantite vrátane vplyvu systematických aj náhodných faktorov, ktorý je vyjadrený v percentách a opisuje interval spoľahlivosti okolo priemernej hodnoty predstavujúcej 95 % odvodených hodnôt, pričom sa zohľadňuje každá asymetria rozloženia hodnôt.“

chýb a omylov. Môže ukázať rôzne príčiny chýb, ako je potreba údržby alebo kalibrácie prístrojov alebo lepšie zaškolenie personálu. Konečný užívateľ výsledku merania (v prípade ETS je to regulovaný subjekt a príslušný orgán) však chce jednoducho vedieť, aký veľký je interval (priemer meraného bodu \pm neistota), v ktorom sa pravdepodobne nachádza skutočná hodnota.

V EU ETS sa vo výročnej správe o emisiách uvádza len jedna hodnota. Do tabuľky overených emisií registra sa zadáva iba jedna hodnota. Regulovaný subjekt nemôže odovzdať „ $N \pm x \%$ “ kvót, ale iba presnú hodnotu N . Je teda zrejmé, že je v záujme každého kvantifikovať a čo najviac znížiť neistotu „ x “. To je dôvod, prečo MP musia byť schválené príslušným orgánom a prečo musia regulované subjekty preukázať súlad s konkrétnymi úrovňami, ktoré súvisia s prípustnými neistotami.

Obrázok 7: Ilustrácia pojmov správnosť, presnosť a neistota. Terč predstavuje predpokladanú skutočnú hodnotu, „zásahy“ predstavujú výsledky merania.

Ďalšie usmernenia⁹⁶ možno nájsť na webovej stránke MRVA GR CLIMA (https://ec.europa.eu/clima/eu-action/eu-emissions-trading-system-eu-ets/monitoring-reporting-and-verification-eu-ets-emissions_en):

- Usmerňujúci dokument č. 4 („Usmernenie k hodnoteniu neistoty“) a č. 4a („Vzorové hodnotenie neistoty“);
- Materiály zo školiacich podujatí o „hodnotení neistoty“;
- Excel dokument „Nástroj na hodnotenie neistôt“

⁹⁶ Vypracované pre zariadenia ETS1, ale koncepcie sú rovnako uplatniteľné na regulované subjekty.

6.5.2 Všeobecné požiadavky

Ako je uvedené v časti 5.3.1, úrovne uvoľneného množstva paliva sú vyjadrené pomocou špecifikovanej „maximálnej prípustnej neistoty za vykazované obdobie“. Regulovaný subjekt musí pri predkladaní nového alebo aktualizovaného MP preukázať súlad svojej metodiky monitorovania (najmä použitých meradiel) s týmito úrovňami neistoty.

6.5.2.1 Zjednodušenia pre subjekty v režime ETD/ED

V článku 75j ods. 3 MRR sa nevyžaduje posúdenie neistoty, ak sú splnené všetky tieto podmienky:

- regulovaný subjekt zodpovedá rovnakému subjektu s oznamovacími povinnosťami v režime ETD/ED;
- regulovaný subjekt používa rovnaké metódy merania ako v režime ETD/ED vrátane tých, ktoré používajú obchodní partneri s palivami vrátane prevádzkovateľov sietí (napr. prevádzkovatelia distribučných sústav zemného plynu);
- meracie metódy uvedené v bode vyššie podliehajú vnútroštátnej zákonnej metrologickej kontrole (vo väčšine prípadov splnené pre všetky obchodné transakcie).

Simplified!

V takom prípade, pravdepodobne zväčša pre zemný plyn, kvapalné palivá a časti trhu s uhlím, nie je potrebné ďalšie hodnotenie a regulovaný subjekt môže predpokladať súlad s najvyššími úrovňami (ako už bolo uvedené v časti 5.3). Preto nasledujúce podčasti súvisiace s hodnotením neistoty nie sú relevantné.

6.5.2.2 Subjekty alebo metódy, ktoré nie sú v režime ETD/ED

Vo všetkých zostávajúcich prípadoch na určenie množstva uvoľneného paliva sa posúdenie vzťahuje (článok 75j ods. 2 prostredníctvom odkazu na článok 28⁹⁷ a článok 29):

- špecifikovaná neistota použitých meradiel,
- neistota spojená s kalibráciou a
- akúkoľvek dodatočnú neistotu spojenú s tým, ako sa meracie prístroje používajú v praxi.
- Okrem toho je potrebné v prípade potreby zahrnúť vplyv neistoty súvisiaci s určením zásob na začiatku/konci roka.

Simplified!

Pre tieto prípady však MRR obsahuje aj ustanovenia na výrazné zjednodušenie posúdenia neistoty (→ časti 6.5.2.3 a 6.5.2.4).

Pre regulovaný subjekt s nízkymi emisiami (→ časť 7) je toto hodnotenie ešte viac zjednodušené. Takáto jednotka môže určiť množstvo uvoľneného paliva pomocou dostupných a zdokumentovaných záznamov o nákupe a odhadovaných zmien zásob bez akéhokoľvek ďalšieho hodnotenia súladu s úrovňou. Takéto regulované subjekty sa zvyčajne nachádzajú na trhu s uhlím a v malých častiach trhu s kvapalnými palivami.

⁹⁷ [s výnimkou druhej vety článku 28 ods. 2 podods. 2 a tretieho pododseku](#)

6.5.2.3 Zjednodušenie na základe výsledkov kalibrácie

MRR (čl. 28 ods. 2) umožňuje regulovanému subjektu použiť „maximálnu povolenú chybu (MPE) v prevádzke“⁹⁸ špecifikovanú pre meradlo ako celkovú neistotu za predpokladu, že meracie prístroje sú inštalované v prostredí vhodnom pre špecifikácie ich použitia. Ak nie sú k dispozícii žiadne informácie pre MPE v prevádzke, alebo ak regulovaný subjekt môže dosiahnuť lepšie hodnoty ako sú štandardné hodnoty, môže sa použiť neistota získaná kalibráciou vynásobená konzervatívnym korekčným faktorom na zohľadnenie vyššej neistoty, keď je meradlo „v prevádzke“.

Simplified!

Zdroj informácií pre MPE v prevádzke a špecifikácie vhodného použitia nie sú špecifikované v MRR, čo ponecháva určitý priestor na flexibilitu. Dá sa predpokladať, že vhodnými zdrojmi sú špecifikácie výrobcu, špecifikácie zo zákonnej metrologickej kontroly a tiež usmernenia, ako napríklad usmernenia Komisie.

6.5.2.4 Spoľahlivosť na národnú zákonnú metrologickú kontrolu

Druhé zjednodušenie, ktoré umožňuje MRR, je v praxi ešte jednoduchšie: Ak regulovaný subjekt k spokojnosti CA preukáže, že meradlo podlieha vnútroštátnej zákonnej metrologickej kontrole, MPE (v prevádzke) povolená právnymi predpismi o metrologickej kontrole sa môže považovať za neistotu bez poskytnutia ďalších dôkazov⁹⁹.

Simplified!

6.6 Postupy a plán monitorovania

MP by mal zabezpečiť, aby regulovaný subjekt vykonával všetky monitorovacie činnosti konzistentne v priebehu rokov, ako by postupoval podľa návodu. Aby sa predišlo neúplnosti alebo svojvoľným zmenám regulovaného subjektu, vyžaduje sa súhlas príslušného orgánu. V monitorovacích činnostiach však vždy existujú prvky, ktoré sú menej dôležité alebo sa môžu často meniť.

MRR poskytuje užitočný nástroj pre takéto situácie: Takéto monitorovacie aktivity môžu (alebo dokonca musia) byť zahrnuté do „písomných postupov“¹⁰⁰, ktoré sú stručne uvedené a opísané v MP, ale nie sú považované za súčasť MP. Tieto postupy sú úzko spojené s MP, ale nie sú súčasťou MP. Musia byť popísané v MP dostatočne podrobne, aby príslušný orgán mohol pochopiť obsah postupu a mohol odôvodnene predpokladať, že regulovaný subjekt vedie a implementuje úplnú dokumentáciu postupu, Úplné znenie postupu sa poskytne príslušnému orgánu

⁹⁸ MPE v prevádzke je výrazne vyššia ako MPE nového nástroja. MPE v prevádzke sa často vyjadruje ako faktor krát MPE nového prístroja.

⁹⁹ Filozofiou tohto prístupu je, že kontrolu tu nevykonáva príslušný orgán zodpovedný za EU ETS, ale iný orgán, ktorý je zodpovedný za otázky metrologickej kontroly. Tým sa zabráni dvojitej regulácii a zníži sa administratíva.

¹⁰⁰ Článok 11 ods. 1 podods. 2: „Plán monitorovania je doplnený o písomné postupy, ktoré [regulovaný subjekt] podľa potreby vytvorí, zdokumentuje, implementuje a udržiava pre činnosti v rámci plánu monitorovania.“

iba na požiadanie. Regulovaný subjekt sprístupní aj postupy na účely overenia (článok 12 ods. 2)¹⁰¹. V dôsledku toho nesie regulovaný subjekt plnú zodpovednosť za postup. To mu dáva flexibilitu vykonávať zmeny a doplnenia postupu vždy, keď je to potrebné, bez potreby aktualizácie MP, pokiaľ obsah postupu zostane v rámci obmedzení jeho popisu stanoveného v MP.

Upozorňujeme, že tieto postupy nemusia byť špeciálnymi postupmi na dosiahnutie súladu s ETS2; môžu to byť dodatočné oddiely alebo klauzuly v existujúcich postupoch používaných na iné účely. Napríklad na riadenie kvality meracích prístrojov môže mať regulovaný subjekt už kontrolné postupy, takže na účely ETS2 ich možno aktualizovať o akékoľvek ďalšie prvky potrebné na súlad s ETS2.

MRR obsahuje niekoľko prvkov, od ktorých sa štandardne očakáva, že budú vložené do písomných postupov, ako napríklad:

- Riadenie zodpovedností a kompetencií všetkých príslušných zamestnancov;
- Postupy toku údajov a kontroly (→ časť 6.7);
- Opatrenia na zabezpečenie kvality;
- Metóda (metódy) odhadu pre substitučné údaje, ak sa zistili nedostatky v údajoch;
- Pravidelná kontrola vhodnosti MP (vrátane hodnotenia neistoty tam, kde je to relevantné);
- Plán odberu vzoriek¹⁰², ak je to vhodné (→ pozri oddiel 5.5.2), a postup na revíziu plánu odberu vzoriek, ak je to relevantné;
- V prípade potreby postupy pre metódy analýzy;
- Postup na preukázanie rovnocennosti s akreditáciou laboratórií podľa EN ISO/IEC 17025, ak je to relevantné.

V MRR sa ďalej uvádza, ako musí byť postup opísaný v MP. Upozorňujeme, že v prípade jednoduchých regulovaných subjektov budú postupy zvyčajne jednoduché a priamočiare. Ak je postup jednoduchý, môže byť užitočné použiť text postupu priamo ako „opis“ postupu tak, ako to vyžaduje MP.

Tabuľka 8 a Tabuľka 9 uvádzajú potrebné prvky informácií, ktoré je potrebné vložiť do MP pre každý postup (článok 12 ods. 2) a uvádzajú príklady postupov.

¹⁰¹ Článok 75b vyhlasuje, že článok 12 ods. 2 sa rovnako vzťahuje na ETS2.

¹⁰² Obsahuje informácie o metodikách prípravy vzoriek vrátane informácií o zodpovednostiach, miestach, frekvenciách a množstvách a metodikách skladovania a prepravy vzoriek (článok 33).

Tabuľka 8: Príklad týkajúci sa riadenia zamestnancov: Opis písomného postupu, ako sa vyžaduje v MP.

Položka podľa článku 12 ods. 2	Možný obsah (príklady)
Názov postupu	Personálny manažment ETS
Vysledovateľný a overiteľný odkaz na identifikáciu postupu	ETS 01-P
Miesto alebo oddelenie zodpovedné za implementáciu postupu a miesto alebo oddelenie zodpovedné za správu súvisiacich údajov (ak sa líšia)	Zástupca vedúceho oddelenia BOZP a kvality
Stručný popis postupu ¹⁰³	<ul style="list-style-type: none"> Zodpovedná osoba vedie zoznam pracovníkov zapojených do správy údajov ETS Zodpovedná osoba absolvuje minimálne jedno stretnutie ročne s každou zainteresovanou osobou a minimálne 4 stretnutia s kľúčovými zamestnancami, ako je definované v prílohe postupu; Cieľ: Identifikácia vzdelávacích potrieb Zodpovedná osoba riadi interné a externé školenia podľa identifikovaných potrieb.
Umiestnenie príslušných záznamov a informácií	<p>Papierová forma: Kancelária BOZP a kvality, polica 27/9, priečinok označený „ETS 01-P”.</p> <p>Elektronicky: “P:\ETS_MRV\manag\ETS_01-P.xls”</p>
V prípade potreby názov použitého počítačového systému	neuvedené (Normálne sieťové disky)
Zoznam EN noriem alebo iných použitých noriem, ak je to relevantné	neuvedené

¹⁰³ Vyžaduje sa, aby bol tento opis dostatočne jasný, aby umožnil regulovanému subjektu, príslušnému orgánu a overovateľovi pochopiť základné parametre a vykonávané operácie.

Tabuľka 9: Príklad súvisiaci s kontrolou kvality pre popis písomného postupu v MP.
Regulovaný subjekt tohto príkladu sa zdá byť pomerne zložitý.

Položka podľa článku 12 ods. 2	Možný obsah (príklady)
Názov postupu	Kontrola kvality pre ETS zariadenia
Vysledovateľný a overiteľný odkaz na identifikáciu postupu	QM 27-ETS
Miesto alebo oddelenie zodpovedné za implementáciu postupu a miesto alebo oddelenie zodpovedné za správu súvisiacich údajov (ak sa líšia)	Prístrojový inžinier / obchodná jednotka 2
Stručný popis postupu	<ul style="list-style-type: none"> Zodpovedná osoba udržiava plán vhodných kalibračných a údržbových intervalov pre všetky prístroje uvedené v tabuľke X.9 v MP Zodpovedná osoba týždenne kontroluje, ktoré činnosti kontroly kvality sú potrebné počas nasledujúcich 4 týždňov podľa harmonogramu. Podľa potreby si rezervujú zdroje potrebné na tieto úlohy na týždenných stretnutiach s vedúcim závodou. Zodpovedná osoba v prípade potreby objednáva externých odborníkov (kalibračné ústavy). Zodpovedná osoba zabezpečuje plnenie úloh kontroly kvality v dohodnutých termínoch. Zodpovedná osoba vedie evidenciu uvedených činností kontroly kvality. Zodpovedná osoba informuje vedúceho závodu o potrebnom nápravnom opatrení. Nápravné opatrenie sa rieši podľa postupu QM 28-ETS.
Umiestnenie príslušných záznamov a informácií	Papierová forma: Kancelária HS3/27, polica 3, priečinok označený „QM 27-ETS -nnnn”. (nnnn=rok) Elektronicky: “Z:\ETS_MRV\QM\calibr_log.pst”
V prípade potreby názov použitého počítačového systému	Nástroj na správu aktív XYZ, ktorý sa tiež používa na ukladanie dokumentov ako príloh chronologicky
Zoznam EN noriem alebo iných použitých noriem, ak je to relevantné	V zozname zariadení (dokument ETS-Instr-A1.xls) sú uvedené príslušné normy. Tento dokument sa na požiadanie sprístupní CA a overovateľovi.

6.7 Systém toku údajov a kontroly

Monitorovanie údajov o emisiách je viac než len čítanie prístrojov alebo vykonávanie chemických analýz. Je nanajvyš dôležité zabezpečiť, aby sa údaje vytvárali, zhromažďovali, spracovávali a uchovávali kontrolovaným spôsobom. Regulovaný subjekt preto musí definovať pokyny, „kto odkiaľ berie údaje a čo s týmito údajmi robí“. Tieto „činnosti toku údajov“ (článok 58) tvoria súčasť MP (alebo sú v prípade potreby stanovené v písomných postupoch (pozri časť 6.6). Diagram toku údajov je často užitočným nástrojom na analýzu a/alebo nastavenie postupov toku údajov. Príklady činností toku údajov zahŕňajú čítanie z prístrojov, odoberanie a odosielanie vzoriek do laboratória a prijímanie výsledkov, konverziu a agregáciu údajov, výpočet emisií pomocou rôznych parametrov a ukladanie všetkých relevantných informácií na neskoršie použitie.

Keďže ide o ľudský faktor (a často rôzne systémy informačných technológií), možno očakávať chyby v týchto činnostiach. MRR preto vyžaduje, aby regulovaný subjekt zaviedol účinný systém kontroly (článok 59). Pozostáva z dvoch prvkov:

- Posúdenie rizika a
- Kontrolné činnosti na zmiernenie zistených rizík.

„Riziko“ je parameter, ktorý zohľadňuje pravdepodobnosť incidentu a jeho dopad. Z hľadiska monitorovania emisií sa riziko týka pravdepodobnosti nesprávneho uvedenia (vynechania, skreslenia alebo chyby) a jeho vplyvu na konečný ročný údaj o emisiách.

Keď regulovaný subjekt vykonáva hodnotenie rizika, analyzuje pre každý bod toku údajov z monitorovania emisií regulovaného subjektu, či by existovalo riziko nesprávností. Zvyčajne je toto riziko vyjadrené skôr kvalitatívnymi parametrami (nízke, stredné, vysoké), než snahou priradiť presné čísla. Posudzuje tiež potenciálne dôvody nesprávnych údajov (ako je preprava papierových kópií z jedného oddelenia do druhého, kde môže dôjsť k oneskoreniu alebo môže dôjsť k chybám pri kopírovaní a vkladaní) a identifikuje opatrenia, ktoré môžu znížiť zistené riziká, napr. zasielanie údajov elektronicky a uloženie papierovej kópie v prvom oddelení; vyhľadávanie duplikátov alebo chýbajúcich údajov v tabuľkách, overovanie alebo kontrola nezávislou osobou („princíp štyroch očí“)...

Opatrenia identifikované na zníženie rizík sú implementované. Posúdenie rizika sa potom prehodnotí s novými (zníženými) rizikami, kým regulovaný subjekt neusúdi, že zostávajúce riziká sú dostatočne nízke na to, aby mohol vypracovať ročnú správu o emisiách, ktorá neobsahuje významné nesprávne údaje¹⁰⁴.

Kontrolné činnosti sú stanovené v písomných postupoch a sú uvedené v MP. Výsledky hodnotenia rizika (berúc do úvahy kontrolné činnosti) sa predkladajú ako podporná dokumentácia príslušnému orgánu, keď regulovaný subjekt požaduje schválenie plánu monitorovania (článok 75b ods. 2).

¹⁰⁴ Regulovaný subjekt by sa mal snažiť vypracovať „bezchybné“ správy o emisiách (článok 7: Regulované subjekty „vyvinú náležitú starostlivosť, aby zabezpečili, že výpočet a meranie emisií vykazuje najvyššiu dosiahnutelnú presnosť“). Overenie však nemôže poskytnúť 100 % istotu. Namiesto toho sa overenie zameriava na poskytnutie primeranej úrovne istoty, že správa neobsahuje významné nesprávnosti. Ďalšie informácie nájdete v príslušnom usmernení k nariadeniu A&V (viď časť 1.3).

Od regulovaných subjektov sa vyžaduje, aby zaviedli a udržiavali písomné postupy týkajúce sa kontrolných činností prinajmenšom (článok 59 ods. 3):

- (a) zabezpečenie kvality meracieho zariadenia;
- (b) zabezpečenie kvality systému informačných technológií používaného na činnosti toku údajov vrátane výpočtovej techniky na riadenie procesov;
- (c) segregácia povinností v činnostiach toku údajov a kontrolných činnostiach a riadenie potrebných kompetencií;
- (d) interné kontroly a validácia údajov;
- (e) opravy a nápravné opatrenia;
- (f) kontrola outsourcovaných procesov;
- (g) vedenie záznamov a dokumentácie vrátane manažmentu verzii dokumentov.

Simplified!

Regulované subjekty s nízkymi emisiami: Článok 75n ods. 2 oslobodzuje subjekty s nízkymi emisiami (→ časť 6.3.2 a kapitola 7) od povinnosti predkladať hodnotenie rizika pri zasielaní plánu monitorovania na schválenie príslušnému orgánu. Stále však bude užitočné vykonať hodnotenie rizika na vlastné účely. Jeho výhodou je zníženie rizika nedostatočného vykazovania, nedostatočného odovzdania kvót a následných pokút, ako aj nadmerného vykazovania a nadmerného počtu odovzdaní. Uľahčí to aj preukázanie overovateľa, že regulovaný subjekt má riadnu vnútornú kontrolu nad svojím systémom monitorovania emisií.

Upozorňujeme, že boli zverejnené špecializované dokumenty¹⁰⁵ obsahujúce podrobnejšie informácie o činnostiach toku údajov a systéme kontroly (vrátane hodnotenia rizík) (GD č. 6 a 6a, nástroj na hodnotenie rizík prevádzkovateľov; odkaz pozri v časti 1.3).

6.8 Udržiavanie plánu monitorovania v aktuálnom stave

MP musí vždy zodpovedať aktuálnemu charakteru a fungovaniu regulovaného subjektu. Ak dôjde k úprave praktickej situácie u regulovaného subjektu, e.g. pretože sa menia technológie, procesy, palivá, prostriedky, prostredníctvom ktorých sa palivá uvoľňujú na spotrebu, metódy pre faktor rozsahu, meracie zariadenia, IT systémy alebo organizačné štruktúry (t. j. priradenia zamestnancov) atď. (ak sú relevantné pre monitorovanie emisií) metodika monitorovania sa musí aktualizovať (článok 14)¹⁰⁶. V závislosti od povahy zmien môže nastať jedna z nasledujúcich situácií:

¹⁰⁵ Vypracované pre zariadenia ETS1, ale koncepcie sú rovnako uplatniteľné na regulované subjekty.

¹⁰⁶ Článok 75b ods. 3 uvádza minimálne situácie, v ktorých je aktualizácia plánu monitorovania povinná:

- (a) zmeny kategórie regulovaného subjektu, ak si takéto zmeny vyžadujú zmenu metodiky monitorovania alebo vedú k zmene platnej úrovne závažnosti podľa článku 23 vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2018/2067;
- b) bez ohľadu na článok 75n zmeny súvisiace s otázkou, či sa regulovaný subjekt považuje za „regulovaný subjekt s nízkymi emisiami“;
- c) zmena uplatňovanej úrovne;
- d) zavedenie nových prúdov paliv;
- e) zmena kategorizácie prúdov paliva – prechod medzi väčšími alebo de minimis prúdmi paliva, ak si takéto zmena vyžaduje zmenu metodiky monitorovania;

- Ak prvok samotného MP potrebuje aktualizáciu, môže nastať jedna z nasledujúcich situácií:
 - Zmena MP je významná. Táto situácia je popísaná v časti 6.8.1. V prípade pochybností musí regulovaný subjekt predpokladať, že zmena je významná.
 - Zmena MP nie je významná. Platí postup opísaný v časti 6.8.2.
- Časť písomného postupu sa má aktualizovať. Ak to neovplyvní popis postupu v MP, regulovaný subjekt môže vykonať aktualizáciu na vlastnú zodpovednosť bez oznámenia príslušnému orgánu.

Rovnaké situácie môžu nastať v dôsledku požiadavky neustále zlepšovať metodiku monitorovania (pozri časť 6.9).

MRR v článku 16 ods. 3 definuje aj požiadavky na vedenie záznamov o všetkých aktualizáciách MP, aby sa zachovala úplná história aktualizácií MP, čo umožňuje plne transparentný audit, a zároveň pre účely overovateľa.

Na tento účel sa považuje za osvedčený postup, aby regulovaný subjekt využíval „denník“, v ktorom sú zaznamenané všetky nevýznamné zmeny MP a postupov, ako aj všetky verzie predložených a schválených MP. Toto musí byť doplnené o písomný postup pravidelného hodnotenia aktuálnosti MP (článok 14 ods. 1 a bod 1 písm. c) časti 1 prílohy I).

Poznámka: Zjednodušenie¹⁰⁷ zavedené v článku 75e ods. 2 a 3 pomáha predchádzať potenciálne veľkému počtu aktualizácií MP. V zásade vždy, keď emisie regulovaného subjektu prekročia prah pre jeho kategorizáciu (kategória A alebo regulovaný subjekt s nízkymi emisiami), regulovaný subjekt by musel vyhodnotiť, či všetky aplikované úrovne stále zodpovedajú požiadavke (pozri časť 6.2). To isté by platilo pre jednotlivé prúdy palív, ak ich emisie prekročia príslušný prah pre ich klasifikáciu. Ustanovenia o zjednodušení v článku 75e umožňujú regulovanému subjektu vyhnúť sa takejto reklasifikácii regulovaného subjektu alebo prúdu paliva, ak príslušnému orgánu poskytne dôkaz, že príslušný prah nebol prekročený počas 5 rokov pred prekročením a je nepravdepodobné, že ho opäť prekročí.

Simplified!

6.8.1 Významné úpravy

Vždy, keď je potrebná významná úprava MP, regulovaný subjekt bez zbytočného odkladu oznámi aktualizáciu príslušnému orgánu. Príslušný

f) zmena predvolenej hodnoty faktora výpočtu, ak sa má táto hodnota stanoviť v pláne monitorovania;

g) zmena predvolenej hodnoty faktora rozsahu;

h) zavedenie nových metód alebo zmeny existujúcich metód týkajúcich sa odberu vzoriek, analýzy alebo kalibrácie, ak majú priamy vplyv na presnosť údajov o emisiách.

¹⁰⁷ Zjednodušenie klasifikácie subjektov sa nachádza v treťom pododseku článku 75e ods. 2: „Odchylné od článku 14 ods. 2 môže príslušný orgán povoliť regulovanému subjektu, aby nezmenil plán monitorovania vtedy, ak sa na základe overených emisií prekročí prahová hodnota pre klasifikáciu regulovaného subjektu uvedená v prvom pododseku, ale regulovaný subjekt príslušnému orgánu uspokojivo preukáže, že táto prahová hodnota ešte v rámci predchádzajúcich piatich období nahlasovania nebola prekročená a že sa v nasledujúcich obdobiach nahlasovania už viac neprekročí.“ Podobné znenie sa nachádza v článku 75e ods. 3 pre prúdy paliva.

orgán potom musí posúdiť, či je zmena skutočne významná. Článok 75b ods. 3 obsahuje (neúplný) zoznam aktualizácií MP, ktoré sa považujú za významné¹⁰⁶. Ak zmena nie je významná, použije sa postup opísaný v bode 6.8.2. Pri významných zmenách potom príslušný orgán vykonáva svoj bežný proces schvaľovania MP¹⁰⁸.

Schvaľovací proces môže niekedy trvať dlhšie, ako keď má nastať fyzická zmena regulovaného subjektu (napr. ak sa zavádzajú nové prúdy paliva na monitorovanie). Okrem toho môže príslušný orgán považovať aktualizáciu MP regulovaného subjektu za neúplnú alebo nevhodnú a môže vyžadovať ďalšie zmeny a doplnenia MP. Monitorovanie podľa starého MP tak môže byť neúplné alebo viesť k nepresným výsledkom, pričom regulovaný subjekt nemá istotu, či bude nový MP schválený tak, ako sa požaduje. MRR tu poskytuje pragmatický prístup:

Podľa článku 16 ods. 1 regulovaný subjekt bezodkladne uplatní nový MP, ak môže odôvodnene predpokladať, že aktualizovaný MP bude schválený tak, ako je navrhnutý. To môže platiť napr. keď sa zavádza dodatočný prostriedok, prostredníctvom ktorého sa zavedie palivo uvoľnené do spotreby, ktoré sa bude monitorovať na rovnakých úrovniach ako porovnateľné palivá v tomto regulovanom subjekte. Ak nový MP ešte nie je platný, pretože situácia v regulovanom subjekte sa zmení až po schválení MP príslušným orgánom, monitorovanie sa má vykonávať v súlade so starým MP až do schválenia nového.

Ak si regulovaný subjekt nie je istý, či CA schváli zmeny, vykoná monitorovanie súbežne s použitím nového aj starého MP (článok 16 ods. 1). Po získaní súhlasu od príslušného orgánu regulovaný subjekt použije iba údaje získané v súlade s novým schváleným MP (článok 16 ods. 2).

6.8.2 Nevýznamné úpravy plánu monitorovania

Simplified!

Zatiaľ čo významné aktualizácie MP sa majú oznamovať bez zbytočného odkladu, príslušný orgán môže regulovanému subjektu povoliť, aby odložil oznamovanie nepodstatných aktualizácií s cieľom zjednodušiť administratívny proces (článok 75b ods. 1). Ak je to tak a regulovaný subjekt môže odôvodnene predpokladať, že zmeny MP sú nevýznamné, možno ich zhromaždiť a predložiť príslušnému orgánu raz ročne (do 31. decembra), ak príslušný orgán povolí tento prístup.

Konečné rozhodnutie o tom, či je zmena MP významná, je v kompetencii príslušného orgánu. Regulovaný subjekt však môže toto rozhodnutie primerane predvídať v mnohých prípadoch:

- Ak je zmena porovnateľná s jedným z prípadov uvedených v článku 75b ods. 3, ide o významnú zmenu;
- Ak je vplyv navrhovanej zmeny MP na celkovú metodiku monitorovania alebo na riziko chýb malý, môže byť nevýznamný;

¹⁰⁶ Tento proces sa môže v jednotlivých členských štátoch líšiť. Bežný postup bude zahŕňať kontrolu úplnosti poskytovaných informácií, kontrolu vhodnosti nového plánu monitorovania vzhľadom na zmenenú situáciu zariadenia a kontrolu súladu s MRR. Príslušný orgán môže tiež zamietnuť nový plán monitorovania alebo požadovať ďalšie zlepšenia. Príslušný orgán môže tiež dospieť k záveru, že navrhované zmeny nie sú významné.

- V prípade pochybností predpokladajte, že ide o významnú zmenu a postupujte podľa časti 6.8.1.

Nevýznamné zmeny nepotrebujú súhlas príslušného orgánu. V záujme zabezpečenia právnej istoty však príslušný orgán musí bez zbytočného odkladu informovať regulovaný subjekt o svojom rozhodnutí považovať zmeny za nevýznamné, ak ich regulovaný subjekt oznámil ako významné.

6.9 Princíp zlepšovania

Zatiaľ čo predchádzajúca časť sa zaoberala aktualizáciami MP, ktoré sú nariadené v dôsledku faktických zmien v regulovanom subjekte, MRR tiež vyžaduje, aby regulovaný subjekt preskúmal možnosti zlepšenia metodiky monitorovania, aj keď sa samotný regulovaný subjekt nemení. Na implementáciu tohto „princípu zlepšenia“, okrem sledovania požiadaviek na zlepšenie od príslušného orgánu, existujú dve požiadavky:

- Regulované subjekty musia brať do úvahy odporúčania zahrnuté v overovacích správach (články 9 a 75q ods. 4) a
- Regulované subjekty musia z vlastnej iniciatívy pravidelne kontrolovať, či je možné zlepšiť metodiku monitorovania (článok 14 ods. 1 a článok 75q ods. 1 až 3).

Regulované subjekty musia na tieto zistenia o možných zlepšeniach reagovať:

- zaslaním správy o zlepšení príslušnému orgánu na schválenie,
- aktualizáciou MP podľa potreby (pomocou postupov uvedených v častiach 6.8.1 a 6.8.2), a
- implementáciou zlepšení, ak je to relevantné, podľa harmonogramu navrhnutého v schválenej správe o zlepšení.

„Správa o zlepšení“ má dva rôzne právne základy a lehoty. Ak je to však možné, obe správy možno kombinovať:

Pre **správu o zlepšení podľa článku 75q ods. 1 z vlastnej iniciatívy regulovaného subjektu** (ktorú možno spojiť so správou o zisteniach overovateľa – pozri nasledujúci odsek) je konečný termín 31. júl. Musí byť doručená nasledovne:

- každé 3 roky pre subjekty kategórie B;
- každých 5 rokov pre subjekty kategórie A;
- pre každý regulovaný subjekt, ktorý používa štandardný faktor rozsahu, ako sa uvádza v článku 75l ods. 3 a 4, do 31. júla 2026.

Termín 31. júla môže príslušný orgán predĺžiť až do 30. septembra toho istého roku. S monitorovaním, ktoré sa začne v roku 2025, to znamená, že k prvému zlepšeniu napr. subjektu kategórie B môže dôjsť v roku 2028.

Ak regulovaný subjekt môže preukázať, že dôvody na neprimerané náklady alebo na to, že opatrenia na zlepšenie nie sú technicky uskutočniteľné, zostanú v platnosti dlhšie obdobie, príslušný orgán môže predĺžiť uvedené obdobia maximálne na 4 roky pre zariadenia kategórie B alebo 5 rokov pre zariadenia A.

V prípade **správy o zlepšení odpovedajúcej na odporúčania overovateľa (článok 75q ods. 4)**, je konečným termínom 31. júl (alebo najneskôr do 30. septembra, ak príslušný orgán

Simplified!

určí takýto neskorší termín) roku, v ktorom bola správa o overení vydaná, bez ohľadu na to či sa v tom istom roku má vykonať aj správa o zlepšení podľa článku 75q ods. 1. Ak však regulovaný subjekt už predložil na schválenie aktualizovaný MP, ktorý rieši všetky problémy nahlásené overovateľom, správu o zlepšení podľa článku 75q ods. 4 možno vynechať (pozri článok 75q ods. 5).

Simplified!

Správy o zlepšení podľa článku 75q ods. 1 musia obsahovať najmä tieto informácie:

- Vylepšenia na dosiahnutie vyšších úrovní, ak sa ešte neuplatňujú „povinné“ úrovne. „Požadované“ tu znamená „tie úrovne, ktoré sú použiteľné, ak nevzniknú neprimerané náklady a ak je úroveň technicky uskutočniteľná“.
- Správa by mala pre každé možné zlepšenie obsahovať buď popis zlepšenia a súvisiaci časový harmonogram, alebo dôkazy týkajúce sa technickej neuskutočniteľnosti alebo neprimeraných nákladov, ak je to vhodné (→ časť 6.4).

Poznámka: Komisia poskytne harmonizované vzory správ o zlepšení.

7 Regulovaný subjekt s nízkymi emisiami

Definíciu regulovaných subjektov s nízkymi emisiami pozri v časti 6.3.2. Pre tieto subjekty sa v článku 75n MRR nachádza niekoľko zjednodušení. Patria sem:

Simplified!

- Môžu sa uplatňovať ako minimálna úroveň 1 pre množstvá uvoľneného paliva a výpočtové faktory pre všetky prúdy palív, pokiaľ nie je možné dosiahnuť vyššiu presnosť bez dodatočného úsilia pre regulovaný subjekt (t. j. nie sú potrebné žiadne odôvodnenia týkajúce sa neprimeraných nákladov).
- Pri predkladaní plánu monitorovania na schválenie nie sú povinní predkladať hodnotenie rizika ako súčasť systému kontroly (ale aj tak ho musia vyplniť).
- Môžu určiť uvoľnené množstvá paliva pomocou dostupných a zdokumentovaných záznamov o nákupe a odhadovaných zmien zásob bez poskytnutia hodnotenia neistoty.
- Ak používajú analýzy z neakreditovaného laboratória, je potrebný zjednodušený dôkaz o spôsobilosti laboratória¹⁰⁹.

Všetky ostatné požiadavky na regulované subjekty sa musia rešpektovať. Keďže však subjekt s nízkymi emisiami môže uplatňovať nižšie úrovne, celkové požiadavky na monitorovanie sa zvyčajne dajú pomerne ľahko splniť.

¹⁰⁹ Regulovaný subjekt môže použiť akékoľvek laboratórium, ktoré je technicky spôsobilé a schopné vytvárať technicky platné výsledky pomocou príslušných analytických postupov a poskytuje dôkazy o opatreniach na zabezpečenie kvality, ako sa uvádza v článku 34 ods. 3^a. Ďalšie podrobnosti nájdete v časti 5.5.2.

8 IDENTIFIKÁCIA REGULOVANÝCH SUBJEKTOV V ETS2

Táto kapitola je určená členským štátom, aby im pomohla identifikovať subjekty regulované v rámci ETS2. Informácie v tejto časti však môžu byť užitočné aj pre regulované subjekty, napriek tomu, že nie sú hlavnou cieľovou skupinou tu uvedeného usmernenia.

8.1 Všeobecný prístup

Prístup členských štátov k označovaniu subjektov regulovaných v rámci ETS2 je stanovený v článku 3 písm. ae)¹¹⁰, ktorý definuje regulované subjekty ETS2 ako:

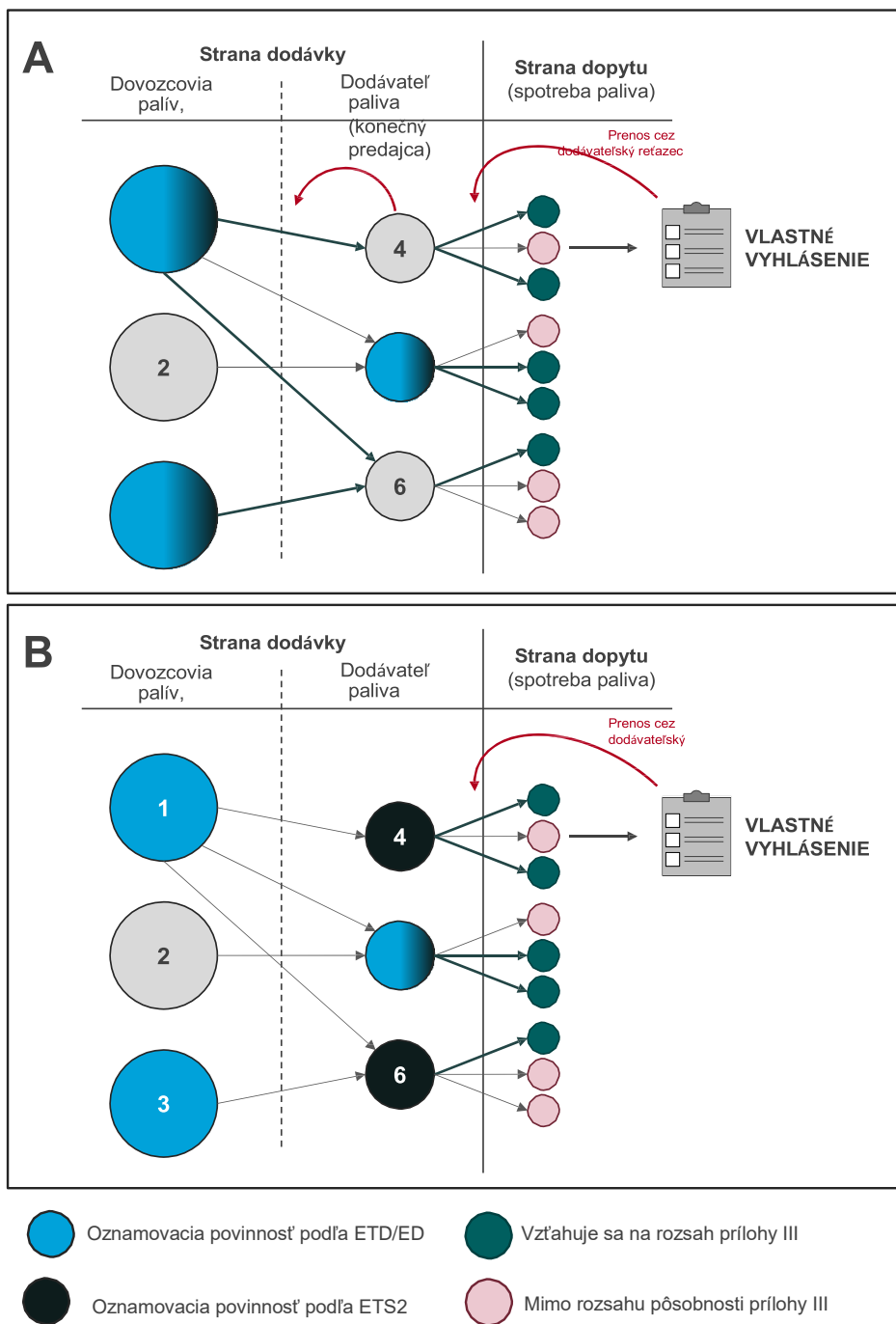
- Oprávnený prevádzkovateľ **daňového skladu** (pre kvapalné palivá, najmä pohonné látky v doprave) podľa čl. 3 ods. 11 ED, ktorý je povinný platiť spotrebnú daň podľa čl. 7 ED.
- Ak vyššie uvedené **neplatí, akákoľvek iná osoba povinná platiť spotrebnú daň** podľa článku 7 ED, článku 21 ods. 5 podods. 1 a 5 SZE (týka sa to najmä zemného plynu a tuhých palív, kde pojem daňového skladu buď neexistuje, alebo sa používa len v niekoľkých členských štátoch), vrátane akejkoľvek osoby oslobodenej od platenia spotrebnej dane. Takáto osoba musí byť zaregistrovaná príslušným orgánom na účely ETS, čo môže byť dôležité najmä pre uhlie, koks a lignit používané v domácnostiach, ktoré sú vo viacerých členských štátoch oslobodené od spotrebnej dane, ale dodávatelia týchto palív by museli byť registrovaní vnútroštátnymi orgánmi.
- Ak vyššie uvedené **neplatí**, čo môže napr. ak je za zaplatenie tej istej spotrebnej dane zodpovedných niekoľko osôb spoločne a nerozdielne, členské štáty môžu **určiť ktorúkoľvek inú osobu**.

Preto, zatiaľ čo smernica EU ETS jasne uprednostňuje, aby sa povinnosť podávať správy v prípade potreby uložila tým istým subjektom ako v režime ETD/ED, zároveň sa v nej stanovuje, že členské štáty sa môžu od tejto zásady odchýliť, ak považujú za vhodnejšie uplatnenie implementácie ETS2. Situácie, kde by to mohlo byť vhodnejšie, by zahŕňali napr. uhlie, koks a hnedé uhlie v závislosti od situácie v členskom štáte alebo presunutie oznamovacej

¹¹⁰ Článok 3 písm. ae): „regulovaný subjekt“ na účely kapitoly IVa znamená akúkoľvek fyzickú alebo právnickú osobu, okrem akéhokoľvek konečného spotrebiteľa palív, ktorá sa zapája do činnosti uvedenej v prílohe III a ktorá patrí do jednej z týchto kategórií:

- (i) ak palivo prechádza cez daňový sklad, ako je definovaný v článku 3 bod 11 smernice Rady (EÚ) 2020/262, oprávnený prevádzkovateľ skladu v zmysle článku 3 bod 1 uvedenej smernice je povinný zaplatiť spotrebnú daň, ktorá vznikla podľa článku 7 uvedenej smernice;
- (ii) ak bod i) tohto bodu nie je uplatniteľný, akákoľvek iná osoba povinná zaplatiť spotrebnú daň, ktorá vznikla podľa článku 7 smernice (EÚ) 2020/262 alebo článku 21 ods. 5 podods. 1 smernice Rady 2003/96/ES, pokiaľ ide o palivá, na ktoré sa vzťahuje kapitola IVa tejto smernice;
- (iii) ak body i) a ii) tohto bodu nie sú uplatniteľné, každá iná osoba, ktorú musia príslušné orgány členského štátu zaregistrovať na účely vzniku povinnosti platiť spotrebnú daň, vrátane akejkoľvek osoby oslobodenej od platenia spotrebnej dane, ako sa uvádza v článku 21 ods. 5 podods. 4 smernice 2003/96/ES;
- (iv) ak body i), ii) a iii) nie sú uplatniteľné, alebo ak je niekoľko osôb spoločne a nerozdielne zodpovedných za platbu tej istej spotrebnej dane, akákoľvek iná osoba určená členským štátom;

povinnosti ďalej na dodávateľov, ktorí majú spoľahlivejšie informácie o sektoroch konečných spotrebiteľov. Na ilustráciu dôsledkov takéhoto rozhodnutia poskytuje obrázok 8 všeobecnú štruktúru dodania, ktorá ukazuje, ako by sa to dalo implementovať.

Obrázok 8: Názorný príklad označenia regulovaných subjektov ETS2. A: štandardný prístup v článku 3 písm. ae) smernice EU ETS; B: alternatívny prístup

Obrázok 8 (A), predvolený prístup: účastníci trhu **1**, **2** a **3** môžu byť obchodníci s napr. vykurovacím olejom, ktorí majú všetci svoj daňový sklad a predávajú palivo dodávateľom pohonných látok (**4**, **5** a **6**), ale nie priamo žiadnym konečným spotrebiteľom. Spomedzi dodávateľov palív predávajúcich konečným spotrebiteľom (**4**, **5** a **6**) má len dodávateľ **5** vlastný daňový sklad. Účastník **2** obchoduje s pohonnými hmotami výlučne v pozastavení dane a neuvádza žiadne pohonné látky do spotreby. V dôsledku toho majú účastníci **1**, **3** a **5** povinnosti podľa režimov ETD/ED a sú v prvom kroku štandardnými regulovanými subjektmi ETS2.

Bez toho, aby sme predišli podrobnému usmerneniu o „faktore rozsahu“ (→ časť 5.4), na ilustráciu dôsledkov predpokladajme, že informácie o konečných spotrebiteľoch sú založené na metóde „spotrebiteľského reťazca“ zavedenej v MP. Toto by začalo napr. s vlastným vyhlásením od konečných spotrebiteľov, pokiaľ ide o ich sektorové pokrytie, ktoré je potrebné odovzdať regulovanému subjektu cez reťazec dodávok paliva. Zatiaľ čo pre účastníka **5**, ktorý je priamo napojený na konečných spotrebiteľov, je toto odovzdávanie informácií jednoduché, pre **1** a **3** je situácia ťažšia, pretože závisia od toho, ako im **4** a **6** odovzdávajú informácie o množstvách dodaných palív pre oslobodených spotrebiteľov.

Obrázok 8 (B), alternatíva: Predvolená pozícia načrtnutá vyššie by mohla viesť k zväženiu alternatívy na označenie subjektov regulovaných v ETS2. Aby sa predišlo zapojeniu sprostredkovateľských strán do tohto procesu, členské štáty sa môžu rozhodnúť uplatniť bod iv) článku 3 písm. ae) a uložiť oznamovaciu povinnosť dodávateľom palív **4**, **5** a **6**, ktorí sú priamo pripojení ku koncovým spotrebiteľom. Tým by sa zabezpečilo, že všetky oznamujúce subjekty budú priamo prepojené s koncovými spotrebiteľmi. Tento prístup by však pravdepodobne viedol k oveľa vyššiemu počtu vykazujúcich subjektov, ktoré tiež nemôžu stavať na existujúcej ETD/ED infraštruktúre podávania správ. Okrem toho tento príklad poukazuje na možné ďalšie ťažkosti v prípade zložitejších dodávateľských štruktúr. Napríklad, ak by sa povinnosť presunula iba z **1** na **4**, zodpovedajúce množstvá obchodované medzi týmito dvoma by sa museli odpočítavať z ročnej správy o emisiách účastníka **1** (stále by museli vykazovať množstvá dodané pre **6**). Táto dodatočná administratívna záťaž pri sledovaní všetkých týchto dodatočných prúdov palív a medziproduktov by mohla ľahko prevážiť všetky zisky z efektívnosti plynúce zo zavedenia povinnosti ďalej smerom nadol. Bod iv) článku 3 písm. ae) môže preto predstavovať atraktívnu alternatívu len vtedy, ak existuje buď priamy dodávateľský reťazec bez mnohých pobočiek, alebo sa povinnosť pre všetkých obchodníkov s týmto určitým typom paliva presunie smerom nadol (napr. určenie dodávateľov palív konečným spotrebiteľom). To by však tiež zvýšilo administratívnu záťaž na zabezpečenie toho, aby sa nevynechal žiadny regulovaný subjekt.

8.2 Špeciálny prípad biomasy

Podľa prílohy III smernice EU ETS sa v rámci ETS2 neuvažuje o uvoľnení do spotreby palív, pre ktoré je emisný faktor nulový. Emisný faktor je nulový len pre biomasu, ktorá spĺňa kritériá trvalej udržateľnosti a úspory emisií skleníkových plynov stanovené smernicou RED II.

S cieľom zistiť, či by sa subjekty dodávajúce palivá obsahujúce biomasu mali identifikovať ako subjekty regulované v rámci ETS2, možno použiť tento postupný prístup:

- Ak subjekt dodáva zmiešané palivá (fosílna/biogénna) alebo prúdy fosílnych palív a prúdy biogénnych palív, regulovaný subjekt by mal požiadať o povolenie na emisie skleníkových plynov pre ETS2 a monitorovať a podávať správy o všetkých prúdoch palív. To zahŕňa povinnosť preukázať súlad s kritériami RED II, ak je to vhodné.
- Ak je možné preukázať, že všetky palivá, ktoré subjekt dodáva, spĺňajú požiadavky RED II, a teda majú nulovú sadzbu, k spokojnosti príslušného orgánu alebo neexistuje povinnosť preukázať súlad s RED II pre určité biopalivo, biokvapalinu alebo palivo z biomasy, potom subjekt nemusí žiadať o povolenie na emisie skleníkových plynov pre ETS2.

Príklady:

- Výrobca bioplynu dodáva do siete zemného plynu. Keďže bod regulácie ETD/ED je zvyčajne na dodávateľoch palív (aj pre fosílny zemný plyn), výrobca bioplynu nemusí mať povinnosti podľa ETS2 (ako je to v ED/ETD). Ak však regulované subjekty smerom nadol chcú využívať bioplyn s nulovou sadzbou, budú potrebovať príslušné informácie podľa čl. 39 ods. 4 od výrobcov bioplynu (→ časť 5.6.5).
- Výrobca bioplynu nedodáva do siete, ale spaľuje bioplyn na mieste alebo v priamo pripojených jednotkách, ktoré sú:
 - pod 2 MW: v tomto prípade neexistuje žiadna povinnosť podľa RED II a bioplyn môže byť nulový. Preto nie je potrebné zahrnúť výrobcu bioplynu do ETS2.
 - rovný alebo vyšší ako 2 MW: rovnaký postup ako pre zmiešané alebo čisté biopalivá, biokvapaliny alebo prúdy palív z biomasy vyššie.

9 PRÍLOHA

9.1 Skratky

AER	Ročná správa o emisiách
AVR	Nariadenie o akreditácii a overovaní (nariadenie A&V)
CA	Príslušný orgán
ED	Smernica o spotrebnej dani (2020/262/EU)
EF	Emisný faktor
ETD.....	Smernica o zdaňovaní energie (SZE) (2003/96/ES)
ETS1.....	ETS pre stacionárne zariadenia, leteckú a námornú dopravu
ETS2.....	ETS pre budovy, cestnú dopravu a ďalšie sektory
EU ETS.....	Systém obchodovania s emisnými kvótami EÚ (vrátane ETS 1 a ETS 2)
MP	Plán monitorovania
MPE	Najväčšia dovolená chyba (pojem zvyčajne používaný v národnej právnej metrologickej kontrole)
MRR.....	Nariadenie o monitorovaní a nahlasovaní (nariadenie M&R)
MRV	Monitorovanie, nahlasovanie a overovanie
MS	Členský štát
NCV	Čistá výhrevnosť
Povolenie.....	Povolenie na emisie skleníkových plynov
RED	Smernica o obnoviteľnej energii
UCF	Jednotkový konverzný kfaktor

9.2 Legislatívne texty

Smernica EU ETS: 11 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES z 13. októbra 2003, ktorou sa ustanovuje systém obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v rámci spoločenstva a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES, niekoľkokrát zmenená a doplnená. Stiahnite si konsolidovanú verziu: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02003L0087-20230605>

MRR: Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/2066 z 19. decembra 2018 o monitorovaní a nahlasovaní emisií skleníkových plynov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Komisie (EÚ) č. 601/2012. Stiahnite tu: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2066/oj a najnovšiu verziu tu: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2023/2122/oj, konsolidovanú verziu tu: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2066/2022-01-01

AVR: Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/2067 o overovaní údajov a akreditácii overovateľov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES. Stiahnite si konsolidovanú verziu: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2067/2021-01-01

RED II: Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie (prepracované znenie). Stiahnite tu: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2018/2001/2022-06-07>

ETD: Smernica Rady 2003/96/ES z 27. októbra 2003 o reštrukturalizácii právneho rámca spoločenstva pre zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny. Stiahnite tu: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2003/96/2023-01-10>

ED: Smernica Rady (EÚ) 2020/262 z 19. decembra 2019, ktorou sa ustanovujú všeobecné opatrenia pre spotrebnú daň (prepracované znenie). Stiahnite tu: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2020/262/2022-04-26>